

Općina Novi Grad Sarajevo

AKCIONI PLAN ZA DJECU OPĆINE NOVI GRAD SARAJEVO

za 2026. - 2028. godinu

AKCIONI PLAN ZA DJECU OPĆINE NOVI GRAD SARAJEVO

za 2026. - 2028. godinu

Općina Novi Grad Sarajevo

"NAŠA DJECA"
UDRUŽENJE ZA OSTVARIVANJE PRAVA DJETETA SARAJEVO

PROJEKT REALIZIRA I PODRŽAVA OPĆINA NOVI GRAD SARAJEVO

u saradnji s

Udruženjem za ostvarivanje prava djeteta
"NAŠA DJECA" SARAJEVO

IMPRESUM:

Stručni tim za izradu Akcionog plana za djecu i praćenje projekta:

Fahra Zvizdić	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo
Naliha Šabanović	Služba za obrazovanje, kulturu i sport
Nasiha Čalija	Služba za obrazovanje, kulturu i sport
Danka Požek	Služba socijalne zaštite Općine Novi Grad Sarajevo
Amra Strujić Bojadžić	Dom zdravlja Novi Grad Sarajevo
Armin Muharemović	Policijska uprava Novi Grad Sarajevo
Berina Ceribašić	Udruženje "Naša djeca" Sarajevo

Grafički dizajner: Nihad Spahić
Lektorica: Adisa Karčić

Fotografije: Arhiva Općine Novi Grad Sarajevo, arhiva Centra za kulturu i edukaciju „Safet Zajko“, arhiva udruženja „Naša djeca“ Sarajevo
Štampa: Print Guru, Sarajevo

Sadržaj:

“GRAD/OPĆINA PO MJERI DJETETA”	6
UVOD	7
STRUKTURA AKCIONOG PLANA.....	8

Programsko područje I

Zakonska regulativa i finansijski okvir	10
Stanovništvo Općine Novi Grad Sarajevo	10
Mjesne zajednice	11
Podaci o infrastrukturi za djecu u mjesnim zajednicama.....	11

Programsko područje II

Socijalna zaštita djece	18
Analiza stanja	19
Oblici socijalne zaštite koje provodi Kantonalni centar za socijalni rad – Služba socijalne zaštite Općine Novi Grad Sarajevo	25
Oblici socijalne zaštite djece i porodica koje provodi Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo Općine Novi Grad Sarajevo.....	28

Programsko područje III

Obrazovanje djece.....	30
Analiza stanja	31
Predškolski odgoj i obrazovanje	31
Obuhvat djece predškolskim odgojem	32
Osnovno i srednje obrazovanje	33
Obuhvat djece osnovnoškolskim obrazovanjem	34
Srednje obrazovanje	38
Participacija djece.....	40

Programsko područje IV

Slobodno vrijeme djece, rekreacija, sport i kultura	48
Strateški dokumenti i pravilnici.....	48
Analiza stanja	48
Kulturne aktivnosti.....	53

Programsko područje V

Zdravstvena zaštita djeteta	58
-----------------------------------	----

Programsko područje VI

Sigurno i zdravo okruženje za djecu.....	70
Zaštita životne sredine.....	70
Aktivnosti Policijske uprave Novi Grad Sarajevo	71

Programsko područje VII

Nevladine organizacije	78
Podrška razvoju djeteta u različitim aspektima	78

Sumarij istraživanja mišljenja i stavova djece sa područja Općine Novi Grad Sarajevo	86
---	-----------

Popis skraćenica	96
------------------------	----

„Grad/Općina po mjeri djeteta”

Gradovi koji prepoznaju mlade kao punopravne građane kojima pripada pravo izražavanja doprinose primjeni Konvencije o pravima djeteta i izgradnji društva koje poštuje potrebe i prava djece. Takav pristup zahtijeva promjene u načinu rješavanja problema, oblikovanju politika i organizaciji institucija te u odnosu svih koji su u neposrednom kontaktu s djecom (roditelji, nastavnici, voditelji, drugi članovi zajednice).

Inicijativa „Grad po mjeri djeteta” pokrenuta je 2002. godine nakon preporuke Generalne skupštine UN-a da se gradi svijet prilagođen potrebama djece, odnosno gradovi i općine koji to omogućavaju. Države potpisnice Konvencije o pravima djeteta pozvane su da rade na razvoju dječje urbane politike, pri čemu lokalne vlasti imaju ključnu ulogu u provođenju tih obaveza u praksi i postajanju temeljnom dijelom nacionalnih programa za djecu.

Cilj akcije je poboljšanje položaja djece u zajednici kroz priznavanje i ostvarivanje njihovih prava uz aktivno učešće djece. Program obuhvata sve aspekte života djeteta u lokalnoj sredini: socijalnu zaštitu, odgoj i obrazovanje, kulturu, sport, slobodno vrijeme i rekreaciju, zdravlje, sigurno i zdravo okruženje, te uključivanje nevladinih organizacija u unapređenje uslova života djece.

Pridruživanjem globalnoj inicijativi „Grad po mjeri djeteta”, zajednica podiže standarde zaštite i sigurnosti djece, dobija pristup relevantnim informacijama i izvještajima o primjeni i poštivanju dječjih prava te planovima za dalji napredak. Sinergija svih članova lokalne zajednice usmjerena ka zajedničkom cilju postaje pokretač ostvarenja vizije „Grada/općine po mjeri djeteta.”

UVOD

Bosna i Hercegovina, zemlja potpisnica UN Konvencije o pravima djeteta (UNCRC) obavezala se da će poduzimati sve potrebne mjere i aktivnosti u cilju pune provedbe Konvencije o pravima djeteta, te kreirati politike i strategije koje će biti naklonjene djeci i koje će doprinijeti poboljšanju uslova života i usluga za djecu na svim nivoima. Bosna i Hercegovina je do sada uz Konvenciju o pravima djeteta potpisala i tri fakultativna protokola, i to: Fakultativni protokol o uključivanju djece u oružane sukobe, Fakultativni protokol o prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji kao i Fakultativni protokol o komunikacijskim procedurama.

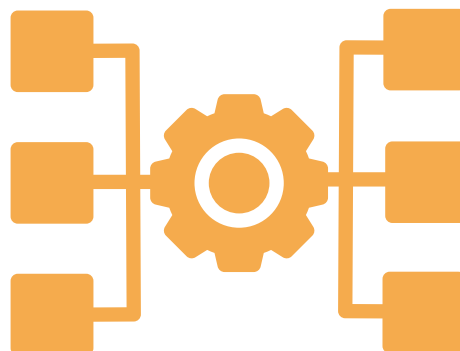
Potpisnice UNCRC pozvane su, u cilju veće brige, da razvijaju lokalne akcione planove za djecu. Općina Novi Grad Sarajevo jedina je općina u Bosni i Hercegovini koja kontinuirano izrađuje akcione planove za djecu te podržava razvoj dječije participacije i rad dječije grupe – Dječijeg parlamenta općine Novi Grad Sarajevo. Do sada, Općina Novi Grad Sarajevo usvojila je četiri akciona plana za djecu i to za periode: 2002–2010, 2011–2014, 2015–2018 i 2022–2024. godine.

Lokalni akcioni plan za djecu je strateški dokument čiji je cilj stvaranje sigurnog i ugodnog okruženja za djecu u skladu sa principima definisanim u Konvenciji o pravima djeteta, dokumentu "Svijet po mjeri djeteta". To je instrument za ostvarivanje prava djeteta i poboljšanje položaja djece u lokalnim zajednicama, pomoću kojeg se može obezbijediti ravnopravan tretman sve djece, posebno marginalizovanih grupa djece.

Peti Akcioni plan za djecu općine Novi Grad Sarajevo koji je rađen za period 2026–2028. godine, a koji se nalazi pred vama, dolazi u trenutku kada je Vijeće za djecu Federacije Bosne i Hercegovine usvojilo Program rada za period 2025–2027. godine a u kojem je, u prioritetu 1. – unaprjeđenje zakonodavnog i institucionalnog okvira za unaprjeđenje i zaštitu prava djeteta, planirana izrada metodologije i vodiča za lokalne akcione planove za djecu kao i izrada priručnika i praktičnih alata za participaciju djece. Rezultati koje je Općina Novi Grad Sarajevo postigla po ovom pitanju te zalaganje partnera u realizaciji projekta „Grad/Općina po mjeri djeteta“ doprinijeli su uočavanju potrebe za sistemskim uključivanjem ovih mjera na nivou Federacije BiH.

Struktura akcionog plana

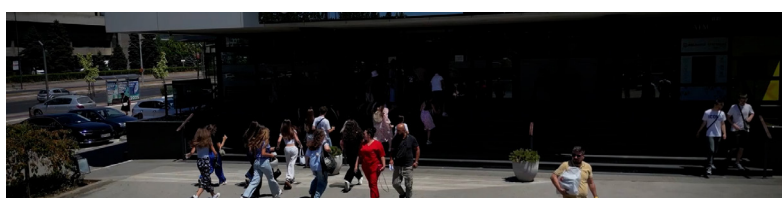

Potreba za izradom Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo proizilazi iz obaveze i odnosa vlasti prema djeci koja žive na prostoru Općine Novi Grad Sarajevo. Veliki broj djece i mladih zahtijeva uspostavljanje usmjerene i dogovorene politike koja će biti u najboljem interesu sve djece.

Metodologija u izradi Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo prati Programska područja UN Konvencije o pravima djeteta, koja obuhvata i sumira sve potrebe i segmente života djece u lokalnoj zajednici kroz sedam (7) Programskih područja. U pripremi i izradi Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo, uključen je Dječiji parlament Općine Novi Grad Sarajevo, čiji rad i aktivnosti kontinuirano podržava Općina Novi Grad Sarajevo. Dječiji parlament je uradio istraživanje potreba djece i mladih u oblasti obrazovanja, socijalne zaštite, zdravlja, sigurnog okruženja, kulture, sporta i slobodnog vremena djece na lokalnom nivou. Na osnovu dobivenih rezultata istraživanja, djeca i mladi su dali svoja mišljenja i stavove po svim pitanjima u vidu preporuka koje je Stručni tim za izradu i praćenje realizacije Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo uvažio i uvrstio u Akcioni plan za djecu općine Novi Grad Sarajevo za period 2026-2028.

Standardi koje treba da postigne Općina Novi Grad Sarajevo usaglašeni su sa standardima UN Komiteta za prava djeteta, fakultativnim protokolima uz Konvenciju o pravima djeteta, evropskim konvencijama koje je naša zemlja ratificirala, kao i strategijama razvoja BiH, Federacije BiH, Strategijom za izjednačavanje mogućnosti osobama s invaliditetom u FBiH, Strategijom za nadzor nad opojnim drogama, sprečavanje i suzbijanje zloupotrebe opojnih droga, kao i Strategijom razvoja Općine Novi Grad Sarajevo 2021-2027. godina.

Evaluacija realizacije Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo vršit će se unutarnjom evaluacijom kroz izvještaje za Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo i eksternom evaluacijom koju će vršiti posebna komisija na osnovu usvojenih indikatora na nivou BiH.

Programsko područje I

ZAKONSKA REGULATIVA I FINANSIJSKI OKVIR

Općina Novi Grad Sarajevo usvojila je Strategiju razvoja za period 2021–2027. U okviru svojih nadležnosti, općinske službe primjenjuju Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH, Statut Općine i statute mjesnih zajednica, Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice s djecom Kantona Sarajevo, Porodični zakon FBiH, Zakon o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, te pripadajuće podzakonske akte. Općina je stvorila uslove za primjenu Zakona o principima lokalne samouprave u okviru dosad dodijeljenih ovlasti viših nivoa vlasti. Mjesne zajednice su konstituirane u skladu sa zakonom, Statutom općine i vlastitim statutima.

Za provođenje propisa iz oblasti zaštite djece formirane su relevantne službe — Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo, Služba za obrazovanje, kulturu i sport, kao i druge službe potrebne za funkcioniranje lokalne zajednice i praćenje potreba građana. Kontinuiranim praćenjem socio-ekonomskog stanja, a naročito porodica s djecom, Općina je kroz budžet iskazala senzitivnost prema potrebama djece i mladih i stvorila povoljnije uslove za njihov život na lokalnom nivou.

U cilju provedbe strateških planova koji se tiču prava djeteta, uspostavljeni su Savjet sigurnosti Općine Novi Grad Sarajevo — zadužen za implementaciju Akcionog plana za prevenciju maloljetničkog prestupništva i rad s maloljetnicima u sukobu sa zakonom (2024–2028.) — te Stručni tim za realizaciju projekta „Grad/Općina po mjeri djeteta“ i izradu i praćenje Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2026.–2028., kao mehanizmi za ostvarivanje postavljenih ciljeva.

Stanovništvo općine Novi Grad Sarajevo

Općina Novi Grad Sarajevo kao najmnogoljudnija općina u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini ima ustaljen broj stanovnika s blagim oscilacijama zahvaljujući povoljnim mogućnostima za razvoj stanogradnje i dobrom imidžu općine s razvijenom infrastrukturom (otvoreni i zatvoreni bazeni, sportsko-rekreacioni centri i sportske dvorane), koje pružaju široke mogućnosti za bogat sportsko-rekreacioni život stanovnika općine. Nije slučajno da općina ima u odnosu na ostale gradske općine, visok nivo populacije djece, što je njeno najveće bogatstvo.

Prema Zavodu za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, procijenjeni broj stanovnika Općine Novi Grad Sarajevo na dan 30. juni 2025. bio je 123.828, od čega je 18.320 osoba u starosnoj grupi 0–14 godina. To je oko 14,8% ukupnog stanovništva općine.

Dobna struktura stanovništva u općini Novi Grad Sarajevo**Tabela 1.¹**

Izvor podatka	Od 0 do 14 godina	Od 15 do 64 godine	Više od 65 godina	Ukupno stanovništvo
ZZS FBiH 30. 6. 2022. god	19.297 15,74 %	81.863 66,76 %	21.454 17,50 %	122.614
ZZS FBiH 30. 6. 2023. god.	19.120 15,55%	81.659 66,41%	22.184 18,04%	122.963
ZZS FBiH 30. 6. 2024. god.	18.723 15,15 %	81.829 66,22%	23.016 18,63 %	123.568

Iz podataka dobne strukture stanovništva vidljivo je da se procenat broja djece od 0 do 14 godina kreće od 15,15% do 15,74% i u odnosu na prethodni trogodišnji period ima blagi pad.

Radno sposobno stanovništvo u dobi od 15 do 65 godina u ukupnoj strukturi stanovništva ima obuhvat od 66,22% do 66,76%. U sve tri kategorije društva pad stanovništva se povećava svaku godinu, što ukazuje na naglašenu tendenciju starenja stanovništva te vjerojatnih migracija mlađe i radno sposobne populacije shodno pokazateljima za cijelu Bosni i Hercegovinu.

U općini Novi Grad Sarajevo, prema posljednjim dostupnim informacijama, živi 24.258² djece do 18 godina. S obzirom na protok vremena, neophodno je uspostaviti bazu podataka djece do 18 godina koja bi se redovno ažurirala i dala jasnu sliku za planiranje potreba. Dobra evidencija i praćenje stanja u strukturi stanovništva i drugim oblastima je osnova planiranja razvoja svake lokalne zajednice.

Mjesne zajednice

U životu djece veoma važnu ulogu ima lokalna zajednica u okviru koje dijete raste, razvija se i stiče prva saznanja o svijetu oko sebe. Općina Novi Grad Sarajevo se opredijelila da kroz projekat "Grad/Općina po mjeri djeteta" usmjeri svoje aktivnosti na prepoznavanje potreba djece i da im da dovoljno poticaja za njihov razvoj u skladu s njihovim mogućnostima. Prema podacima ovlaštene službe i savjeta mjesnih zajednica, na području općine Novi Grad Sarajevo ima 28 mjesnih zajednica.

Podaci o infrastrukturi za djecu u mjesnim zajednicama

Pregled infrastrukturnih projekata na nivou Općine u okviru Tabele 2. daje zbirne podatke o infrastrukturnim objektima za djecu i mlade u mjesnim zajednicama na nivou Općine. Ukupan broj objekata za sport i rekreaciju djece zaslužuje sve pohvale. Tu je veliki broj objekata za koje je trebalo izdvojiti značajna finansijska sredstva Općine i Kantona. U daljim aktivnostima potrebno je animirati sportske i kulturne radnike, kao i klubove za ozbiljan rad s djecom i mladim kako bi se maksimalno koristila sportska infrastruktura i postizali što bolji rezultati. U tom cilju Općina je u program stipendiranja uvrstila i mlade sportaše koji postižu izvanredne rezultate, a tu bi se trebala uvrstiti i djeca koja postižu izvanredne rezultate i u drugim oblicima stvaralaštva. Općina Novi Grad će u školskoj/akademskoj 2025/2026. godini stipendirati 625 učenika u ukupnom iznosu od 1.000 KM.³

¹ Kanton Sarajevo u brojkama, Federalni zavod za statistiku, Sarajevo 2023., 2024. i 2025.

² Podatak iz priloga Akcionog plana „Zdravstvena zaštita djece“, Sarajevo 2022. god.

³ <https://www.novigradsarajevo.ba/news/default/potpisani-ugovori-za-stipendiranje-916-ucenika-i-studenata-s-podrucja-opcine-no->

Poboljšanje općih uslova u kojima djeca žive manifestovalo se kroz različite aktivnosti. Sportaši iz Općine Novi Grad Sarajevo već donose medalje iz borilačkih sportova i u plivanju za Općinu, Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu. Posebno želimo da istaknemo rezultate paraolimpijskih sportaša u plivanju i drugim sportovima.

Tabelarni pregled sportskih i drugih objekata za potrebe djece i mladih u mjesnim zajednicama

Tabela 2.

	Sportski ili drugi objekti za djecu i mlade	Broj objekata 2010/11.	Broj objekata 2024.g.
1.	Sportska igrališta	19	51
2.	Dječija igrališta sa mobilijarom	23	63
3.	Igrališta za mali nogomet s vještačkom travom	1	6
4.	Broj školskih igrališta u osnovnim i srednjim školama	13	17
5.	Broj školskih sala u osnovnim školama	11	15
6.	Broj sportskih sala u srednjim školama	2	2
7.	Boćarske plohe	2	2
8.	Plohe za šah	4	5
9.	Sportske dvorane	2	3
10.	Stadion "Otoka" i stadion Vitkovac	1	2
11.	Bazen "Otoka", Bazen "Dobrinja"	1	2
12.	Centar za edukaciju, sport i rekreaciju "Safet Zajko", Sportsko-rekreacioni centar "Srce" i Sportsko rekreacioni centar „Zlatno polje“	-	3
13.	Teniski teren "Mojmilo" i Centar za edukaciju, sport i rekreaciju "Safet Zajko"	1	2
14.	Zimsko klizalište Centar za edukaciju, sport i rekreaciju "Safet Zajko"	-	1
15.	Parkovi "Mojmilo", "Dobrinja" i Centar za edukaciju sport i rekreaciju "Safet Zajko"	1	3
16.	Društveni centar "Herman Gmajner", Mojmilo	1	1
17.	Kino "Novi Grad" Sarajevo i CineStar 4DX (Bingo City Centar)	1	2
	UKUPNO:	84	180

Značaj tabele je u tome što su dati uporedni podaci 2010/11. i 2024. godina, jer je uočljivo veliko povećanje od vremena kada je projekat "Grad po mjeri djeteta" pokrenut u Općini Novi Grad Sarajevo.

Naročito veliki napredak je postignut kod velikih infrastrukturnih projekata, kao što su tri Centra za

sport i rekreaciju "Safet Zajko", Centar „Srce“ i Centar „Zlatno polje“, izgrađene su 32 sportske ploe i igrališta, 2 teniska terena, 4 fiskulturne sale u osnovnim školama, 40 igrališta za djecu s mobilijarima, 4 školska igrališta u osnovnim školama i mnogi drugi objekti vidljivi u Tabeli 2.

Broj sportskih i drugih objekata namijenjen djeci i mladima povećan je za 53,33%.

Ciljevi i aktivnosti u okviru područja – Zakonska regulativa i Finansijski okvir

Strateški cilj: Zaštita djece u skladu sa strateškim dokumentima i donesenim zakonskim propisima koji se primjenjuju na lokalnom nivou

Specifični cilj 1: Obezbijediti dosljednu primjenu strateških dokumenata, zakona i budžeta za djecu

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
1.1.	Analiza primjene strateških dokumenata, zakona i budžeta za djecu	Općinske službe, Stručni tim, Savjet sigurnosti Općine Novi Grad Sarajevo, CSR i ostali akteri	2026/28.	Izrađeni Izvještaji o primjeni strateških dokumenata, zakona i budžeta za djecu za period 2026/2028.
1.2.	Svi aspekti definicije djeteta regulisani zakonom i planovima općinskih službi	Općinske službe, CSR i ostali akteri AP Općine Novi Grad Sarajevo	2026/28.	Aktivnosti općinskih službi u skladu s važećim zakonskim i podzakonskim aktima
1.3.	Obezbjedenje mehanizma koji garantuje participaciju djece u izradi programa i planova za djecu	Općinske službe i NVO "Naša djeca" Sarajevo	2026/28.	Izvještaji o radu Dječijeg parlamenta Općine Novi Grad Sarajevo Informacije o radu Vijeća učenika u školama

Specifični cilj 2: Izrada AP za djecu općine Novi Grad Sarajevo, praćenje realizacije i izvještavanje o realizaciji AP

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Aktivnosti na izradi Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2026–2028.	Stručni tim, općinske službe i Općinsko vijeće	2026.	Općinsko vijeće usvojilo Akcioni plan za djecu Općine Novi Grad Sarajevo
2.2.	Monitoring rada Stručnog tima za izradu, realizaciju i praćenje Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo	Stručni tim za izradu i praćenje realizacije AP	2026/28.	Broj sastanaka Stručnog tima; Učešće u aktivnostima realizacije projekta "Grad / Općina po mjeri djeteta"
2.3.	Izrada izvještaja o realizaciji Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo	Stručni tim za izradu i praćenje realizacije AP	2026/28.	Broj podnesenih i usvojenih izvještaja na Općinskom vijeću o realizaciji Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo i projekta "Grad / Općina po mjeri djeteta"

Specifični cilj 3: Izraditi pregled budžeta za djecu za godine 2026–2028.

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
3.1.	Godišnji pregled budžeta za potrebe djece iskazan po Programskim područjima i izvještaj o realizovanim sredstvima	Općinske službe i Stručni tim za realizaciju projekta "Grad /Općina po mjeri djeteta"	2026/28.	Jasan pregled budžeta za djecu, izvještaji o realizovanim sredstvima s komparativnim pokazateljima
3.2.	Budžet za potrebe djece obezbijeđen iz drugih izvora	Općinske službe, Stručni tim za realizaciju projekta "Grad /Općina po mjeri djeteta"	2026/28.	Pregled izvora sredstava i izvještaji o realizovanim sredstvima
3.3.	Ukupan budžet za potrebe djece u Općini	Općinske službe	2026/28.	Budžet planiran za potrebe djece iskazan u procentima u odnosu na prethodnu godinu
3.4.	Ukupan iznos izdvajanja za potrebe djece po djetetu u tekućoj godini	Službe Općine	2026/28.	Postotak izdvojenih sredstava po djetetu

Specifični cilj 4: Uspostava evidencija o broju stanovnika, posebno djece prema starosnoj dobi (od 0 do 12 mjeseci; od 1 do 6 godina; od 7 do 14 godina i od 15 do 18 godina)

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
4.1.	Uspostaviti evidenciju stanovništva po starosnoj dobi (odraslih i djece)	Općinske službe, mjesne zajednice	2026/28.	Formirana baza podataka

Specifični cilj 5: Edukacija o pravima djeteta i informiranje lokalne zajednice o stanju prava djeteta

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
5.1.	Edukacija djece o pravima djeteta utvrđenih u Konvenciji UN o pravima djeteta	Institucije, NVO-i, Ombudsmeni	2026/28.	Broj edukacija, broj obuhvaćene djece i broj institucija koje provode programe edukacije i vrste edukacije
5.2.	Edukacija profesionalaca koji rade s djecom u oblasti prava djeteta	Institucije i NVO-i	2026/28.	Broj edukacija, broj profesionalaca obuhvaćenih edukacijom, broj institucija i vrste edukacije
5.3.	Edukacija zaposlenih u Općini koji se bave praćenjem i planiranjem potreba i prava djece u Općini	Općina, institucije i NVO-i	2026/28.	Broj edukacija, teme edukacija, broj edukovanih zaposlenika
5.4.	Informisanje javnosti o stanju prava djece u Općini	Bilten Općine, lokalna i kantonalna TV, press-služba, drugi mediji	2026/28.	Broj priloga, natpisa, izjava, gostovanja u medijima o temi stanje i prava djece u Općini u Informativnom časopisu Općine Novi Grad Sarajevo i drugim medijima
5.5.	Promovisanje Akcionog plana za djecu i projekta "Grad /Općina po mjeri djeteta"	Općina, NVO "Naša djeca", drugi NVO-i i škole	2026/28.	Broj promotivnih akcija

Specifični cilj 6: Kapitalna ulaganja Općine za potrebe djece

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
6.1.	Izgradnja i rekonstrukcija objekata za djecu, škola, vrtića, igrališta, parkova i centara za kulturu, sport i rekreaciju	Kantonalna ministarstva, Općina, međunarodne organizacije, NVO-i, privredne kompanije	2026/28.	Sredstva uložena u realizirane projekte, broj izgrađenih ili rekonstruiranih objekata

Specifični cilj 7: U mjesnim zajednicama obezbijediti prostor za igru djece

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
7.1.	Analiza nedostajućih kapaciteta za slobodno vrijeme djece (za igru i rekreaciju) po mjesnim zajednicama	Općinske službe, Stručni tim projekta "Grad /Općina po mjeri djeteta"	2026/28.	Urađena analiza po mjesnim zajednicama koje nemaju adekvatne i sigurne prostore za igru i rekreaciju
7.2.	Centri i prostori za različite potrebe i aktivnosti za djecu (biblioteke, čitaonice, klubovi, igraonice, rekreacioni i drugi prostori) za organizirano korištenje slobodnog vremena	Nadležne općinske službe, NVO-i, privatna inicijativa, viši nivoi vlasti	2026/28.	Broj centara i prostora za aktivnosti djece, broj djece koja koriste usluge centara i prostora, broj sadržaja za djecu, utrošena sredstva

Općina Novi Grad Sarajevo

Tabelarni pregled realiziranih sredstava u 2024. godini

Tabela 3. Finansijski okvir

R.b		Realizirano u 2024. god.
1.	Programsko područje II SOCIJALNA ZAŠTITA DJETETA	1.875.000,00
3.	Programsko područje III POBOLJŠANJE USLOVA U ŠKOLSTVU KAPITALNA ULAGANJA U OBRAZOVANJE Ukupno za OBRAZOVANJE	1.545.000,00 536.000,00 2.081.000,00
4.	Programsko područje IV SLOBODNO VRIJEME DJECE, REKREACIJA, SPORT KULTURA Ukupno za SPORT I KULTURU	5.254.000,00 2.040.000,00 7.294.000,00
5.	Programsko područje V ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DJETETA	
6.	Programsko područje SIGURNO I ZDRAVO OKRUŽENJE ZA DJECU	
7.	Programsko područje VII NEVLADINE ORGANIZACIJE BROJ PO OBLASTIMA BROJ NVO HUMANITARNOG KARAKTERA PODRŠKA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA/UDRUŽENJIMA SVEGA NVO	130.000,00
	UKUPNO	11.380.000,00

Ulaganja Općine Novi Grad Sarajevo po djetetu u posljednje tri godine imala su trend rasta, kao i ulaganja za potrebe djece u odnosu na ukupan budžet Općine. Na području Općine je kontinuirano prisutan rast broja sportskih organizacija, broja sportista, površina prostora i terena za bavljenje sportom. Površine sportskih terena su se povećale za 37,25% aktivnostima Općine.

Iz pregleda realiziranih sredstava koje je Stručni tim za izradu i praćenje Akcionog plana uvrstio u prethodne izvještaje o napretku, može se zaključiti da su izdvojena sredstva za direktne i indirektne potrebe djece i mladih u 2024. godini veća za 8,34% u odnosu na 2022. godinu, a u odnosu na 2023. godinu su veća za 18,80%.

Na osnovu procjene u Općini Novi Grad Sarajevo živi oko 24.300 djece do 18 godina ili 19,66% od ukupnog broja stanovnika. Sredstva izdvojena po jednom djetetu u 2024. godini iznose 468,31 KM, što predstavlja blagi porast u odnosu na izdvajanja u 2022. i 2023. godini. Provođenjem Specifičnog cilja 3: Sačiniti pregled budžeta za djecu za godine 2026.-2028. godina dobit ćemo podatke o trendu finansiranja za potrebe djece te udjelu sredstava u ukupnom budžetu Općine.

Na nivou BiH određeni su pravci razvoja socijalne politike donošenjem nekoliko strateških dokumenata, kao što su Strategija socijalne uključenosti u Bosni i Hercegovini, Strategija borbe protiv nasilja nad djecom u Bosni i Hercegovini, Strategija socijalnog uključivanja Federacije Bosne i Hercegovine za period od 2021-2027. godine. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 308. sjednici, održanoj 17. marta 2022. godine donijela je Odluku o izradi Sektorske strategije razvoja sistema socijalne i dječije zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine. U maju 2022. godine Općina Novi Grad Sarajevo je usvojila Strategiju razvoja Općine 2021. – 2027. godina. Sve navedene strategije predstavljaju pravce razvoja socijalne politike prema djeci i mladima i smjernice za djelovanje u okviru socijalne politike.

JU “Kantonalni centar za socijalni rad” Sarajevo je jedna od ustanova u sistemu socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo, osnovana od strane Skupštine Kantona Sarajevo 1997. godine, mada historijat i kontinuitet rada Centra seže 67 godina unazad, od osnivanja prvog Centra za socijalni rad u Bosni i Hercegovini, 1958. godine u Općini Centar Sarajevo.

Danas je Centar višefunkcionalna ustanova od posebnog društvenog interesa, u čijem se sastavu nalazi osam Službi socijalne zaštite Općina, koje svojom djelatnošću pokrivaju područje Kantona Sarajevo, odnosno devet Općina, zajedno sa Službom za pravne poslove i koordinaciju, Službom za računovodstvene poslove, Službom za opšte poslove, edukaciju i saradnju sa međunarodnim i domaćim organizacijama, Službom za hraniteljstvo i Službom za primjenu odgojnih preporuka. Od navedenih organizacionih jedinica, u funkciju još uvijek nije stavljena Služba za primjenu odgojnih preporuka i odgojnih mjera.

Programsko područje II

SOCIJALNA ZAŠTITA DJECE

Služba socijalne zaštite općine Novi Grad Sarajevo sa svojim zaposlenicima, koji čine interdisciplinarni stručni tim, u čijem sastavu djeluju profesionalci iz oblasti socijalnog rada, pedagogije, psihologije, prava, ima osnovnu misiju da doprinosi izgradnji zajednice pružanjem mjera i usluga socijalne i porodično-pravne zaštite svojim građanima u skladu sa mogućnostima i kapacitetima. U radu su zastupljeni postupci, instrumenti i metode čiji je cilj dijagnosticiranje, analiziranje i rješavanje slučajeva u cilju zaštite djece i porodice.

Realizirani poslovi u Službi socijalne zaštite općine Novi Grad, proizlaze iz propisa iz oblasti socijalne zaštite, propisa iz oblasti zaštite od nasilja u porodici, porodičnog zakonodavstva, krivičnog zakonodavstva, uredbi, instrukcija, odluka, protokola, sporazuma, zaključaka i naredbi, koje regulišu oblast porodične i socijalne zaštite.

Suština Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom Federacije BiH, Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom Kantona Sarajevo, te podzakonskih akata koji proističu iz ovih zakona je ostvarivanje načela socijalne sigurnosti građana. Radi postizanja tog cilja Služba socijalne zaštite općine Novi Grad kontinuirano radi na ostvarivanju prava građana utvrđenih odredbama pomenutih propisa.

Korisnici socijalne zaštite u smislu Zakona i podzakonskih akata koji proizilaze iz pomenutih propisa bile su osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe, a svrstane su u sljedeće kategorije:

- Djeca bez roditeljskog staranja,
- Osobe sa invaliditetom i osobe ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju,
- Djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama,
- Odgojno zanemarena djeca,
- Odgojno zapuštena djeca,
- Materijalno neobezbjeđene i za rad nesposobne osobe,
- Stare osobe bez porodičnog staranja,
- Osobe sa društveno negativnim ponašanjem,
- Osobe, odnosno porodice u stanju socijalne potrebe kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite,
- Osobe izložene nasilju u porodici.

Pored navedenih kategorija korisnika socijalne zaštite, Služba socijalne zaštite Općine Novi Grad u svom radu reguliše odgovarajuće oblike, mjere i usluge socijalne zaštite i za žrtve trgovine ljudima, duševno oboljela lica, izbjeglice i azilante primjenom odredbi Porodičnog zakona, Zakona o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama, Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u FBiH, Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, Zakona o prebivalištu i boravištu državljanina BiH, Zakona o krivičnom postupku, Zakona o prekršajima i Zakona o ravnopravnosti spolova.

U Službi socijalne zaštite općine Novi Grad ukupno je uposleno 26 uposlenika na neodređeno vrijeme. Od 25 uposlenika zaposlenih na neodređeno vrijeme ukupno je 1 šef, 21 stručnih uposlenika, 1 operater, 2 referenta za administraciju i 1 kurir-čistačica.

Usavršavanje stručnog kadra se vrši kroz organizirane seminare, radionice, okrugle stolove i slično koje se odnose na oblasti Zakona o hraniteljstvu FBiH, Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku FBiH, Porodičnog zakona FBiH i Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u FBiH. U skladu sa Pravilnikom o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite FBiH potrebno je povećati broj stručnih uposlenika koji su u direktnom radu sa klijentima.

Analiza stanja

U Službi socijalne zaštite općine Novi Grad u toku 2024. godine evidentirano je 1.324 djece obuhvaćene raznim programima socijalne zaštite.

U 2024. godine Služba je ulagala posebne napore u cilju zaštite djece, posebno djece bez roditeljskog staranja, primjenom odgovarajućih oblika, mjera i usluga socijalne zaštite. Kako se radi o pravima koja su propisana i Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom i Porodičnim zakonom bilo je neophodno dodatno angažovanje na realizaciji adekvatne zaštite primjenom odgovarajućih metoda i tehnika socijalnog i drugog stručnog rada. Djeca bez roditeljskog staranja su posebna kategorija korisnika socijalne zaštite čija zaštita zahtijeva i primjenu odredbi Porodičnog zakona, a kojim se kad je u pitanju ova kategorija reguliše:

- starateljstvo nad maloljetnim licima,
- usvojenje,
- starateljstvo za posebne slučajeve.

U dosadašnjoj praksi, zaštita ove djece ostvarivala se uglavnom kroz sljedeće oblike staranja: smještaj u ustanovu socijalne zaštite, smještaj u drugu porodicu i usvojenje.

Savremene tendencije idu za tim da se djeca bez roditeljskog staranja prvenstveno smještaju u zamjensku porodicu kao prirodan oblik smještaja. Upravo radi toga, osnovni cilj Službe jeste da smanji institucionalni oblik smještaja, te da više koristi porodični smještaj koji je humaniji i prirodniji za djecu. Od ukupnog broja djece bez roditeljskog staranja **u 2024. godini (112)**, najveći broj su djeca roditelja spriječenih da obavljaju roditeljsku dužnost (**65**), zatim djeca napuštena od strane roditelja (**27**), djeca bez oba roditelja (**14**), djeca nepoznatih roditelja (**6**), dok nije bilo evidentirane djece čijim roditeljima je oduzeto roditeljsko pravo od strane nadležnog suda.

Od ukupnog broja djece bez roditeljskog staranja njih **49** je smješteno u ustanove socijalne zaštite, **53** je smješteno u drugu porodicu, a **86** njih je stavljeno pod starateljstvo. Obavljene su **153** patronažne posjete starateljskim porodicama i nisu evidentirani slučajevi promjene porodice.

Služba je u 2024. godini, u ulozi organa starateljstva, prema odredbama Porodičnog zakona poduzimala sve mjere, radnje i aktivnosti u cilju zaštite najboljeg interesa djece, te učestvovala u svim postupcima na sudu gdje se odlučivalo o pravima i interesima maloljetne djece. Uloga nosioca zaštite porodice koja je Porodičnim zakonom povjerena Službi, u funkciji organa starateljstva, veoma je složena, značajna i odgovorna, jer obuhvata obavljanje poslova vezanih za starateljstvo, poslove zaštite braka, porodice i njenih članova, i obaveze nadzora.

U skladu sa **Porodičnim zakonom FBiH**, Služba je učestvovala u poslovima:

- **zaštita braka i porodice:** pomoć pri saniranju poremećenih bračnih i porodičnih odnosa (u 2024. godini evidentirano 84 postupka) i urađena su 142 mišljenja o povjeri, viđanju i visini izdržavanja malodobne djece.
- **regulisanje odnosa između roditelja i djece:** priznavanje očinstva i materinstva (u 2024. godini evidentirano 27 postupaka), utvrđivanje očinstva i materinstva (u 2024. godini evidentirano 18 postupaka), te osporavanja očinstva i materinstva (u 2024. godini evidentirano 3 postupka). U ovim postupcima organ starateljstva može podnijeti tužbu u ime djeteta ukoliko to ne učini roditelj, te se uključuje prilikom postavljanja posebnog staratelja i zaštite interesa djeteta, kao i praćenja obaveze izdržavanja djece,
- **zaštita malodobnog djeteta:** usvojenje (u 2024. godini realizovana su 3 postupka usvojenja), starateljstvo nad djecom bez roditeljskog staranja (u 2024. godini je bilo 14 novoevidentirane djece bez roditeljskog staranja), zaštita imovinskih prava djeteta – davanje saglasnosti na raspolaganje imovinom djeteta (u 2024. godini evidentirano 28 postupaka) i određivanje ličnog imena djeteta (u 2024. godini evidentirano 5 postupaka),
- **vršenje nadzora:** pismeno upozorenje roditeljima na propuste u vršenju roditeljske dužnosti (u 2024. godini evidentirano ukupno 9 izrečenih upozorenja), nadzor nad vršenjem roditeljskog staranja (u 2024. godini evidentirano 4 postupka), oduzimanje roditelju prava da živi sa djetetom (u 2024. godini nije bilo evidentiranih postupaka) i oduzimanje roditeljskog staranja (u 2024. godini evidentirano 3 postupka).

Kada je u pitanju primjena odredbi Zakona o hraniteljstvu u FBiH u 2024. godini u Službi socijalne zaštite općine Novi Grad podneseno je **6** zahtjeva za hraniteljstvo, donesena su **3** rješenja o podobnosti za obavljanje hraniteljstva (nesrodničko hraniteljstvo) i **3** rješenja podobnosti za obavljanje hraniteljstva (srodničko hraniteljstvo). Pored navedenog urađeno je **28** individualnih planova i obavljeno **44** terenskih posjeta u svrhu praćenja hranjenika u hraniteljskoj porodici.

U skladu sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u FBiH, aktivnosti Službe socijalne zaštite općine Novi Grad u 2024. godini u oblasti nasilja u porodici realizovane su kroz:

- intervencije na terenu sa predstavnicima policije u cilju zaštite osoba izloženih nasilju;
- kroz prijave nasilja;
- iznalaženje smještaja za žrtve nasilja (Sigurna kuća, srodnička porodica, druga porodica ili neka druga stambena jedinica);
- psihosocijalna i materijalna podrška žrtvama nasilja u porodici;
- individualni rad sa nasilnikom;
- saradnja sa vladinim i nevladinim organizacijama.

U toku 2024. godine na području Općine Novi Grad prema **123** osobe koje su počinile nasilje u porodici su izrečene zaštitne mjere, a **136** osoba su štićene zaštitnom mjerom.

Služba socijalne zaštite općine Novi Grad kao organ starateljstva ima bitnu ulogu u procesu posredovanja, provođenja, praćenja i primjene Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku FBiH, odnosno ima ulogu u svakom postupku prema maloljetnicima, dajući prijedloge i ukazujući na činjenice i dokaze koji su od važnosti za donošenje odgovarajuće mjere prema maloljetniku.

Prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela sa područja Općine Novi Grad u toku 2024. godine izvršavane i praćene su sljedeće odgojne mjere

- mjera policijskog upozorenja – 0,
- sudski ukor – 1
- upućivanje u odgojni centar – 1,
- pojačan nadzor nadležnog organa socijalnog staranja – 12,
- posebne obaveze – 13,
- mjera sigurnosti – 1,
- upućivanje u odgojnu ustanovu – 2,
- upućivanje u odgojno-popravni dom – 2.

U toku 2024. kategorisano je 12 djece, od toga **jedno** kao slijepo i slabovidno, dok je **11** s kombinovanim smetnjama. Oblici brige za te kategorije su materijalna pomoć i, u posebnim slučajevima, smještaj u specijalizirane institucije, zatim materijalna pomoć kao pravo na ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak. Smještaj takve djece realizira se u “Centru za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu”, Ustanovi za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić, u okviru kojih se provodi trajna briga o toj djeci kroz različite vrste stručne pomoći i okupacione terapije, te “Centru za slušnu i govornu rehabilitaciju”.

Kada je u pitanju materijalna pomoć djeci sa teškoćama u razvoju, njima se u skladu sa zakonskim propisima, nalazom i mišljenjem ljekarske komisije (ukoliko su procijenjeni sa stepenom invalidnosti od 90 % ili 100 %), priznaje pravo na ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak. Ukoliko je riječ o djetetu koje se osposobilo za određeno zanimanje pod specijalnim uslovima i nezaposleno je lice, njemu se posredstvom ove Službe priznaje pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje.

U Službi socijalne zaštite općine Novi Grad Sarajevo u toku 2024. evidentirano je ukupno 327 odgojno zanemarene i zapuštene djece i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama. Mjere koje se provode su: upozorenje roditeljima na vršenje roditeljske dužnosti, nadzor nad vršenjem roditeljskog prava, izuzimanje djece iz porodice, smještaj u drugu porodicu, smještaj u ustanovu, smještaj u Sklonište za žrtve nasilja i savjetodavni rad s djetetom i porodicom.

Pored toga, u okviru JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo u toku 2024. i 2025. godine realizovani su poslovi dogovoreni potpisanim Protokolima i Sporazumima o saradnji:

Protokol o saradnji i postupanju u slučajevima protivpravnog ponašanja na štetu djece u Kantonu Sarajevo – Aneks protokola o saradnji i postupanju u slučajevima protivpravnog ponašanja na štetu djece u Kantonu Sarajevo

Protokol je dana 2. oktobra 2018. godine potpisan između Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS, Ministarstva unutrašnjih poslova KS – Uprava policije, Ministarstva zdravstva KS, Ministarstva pravde i uprave KS, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade KS, Kantonalnog tužilaštva KS, Kantonalnog suda u Sarajevu, Općinskog suda u Sarajevu, Zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći KS, JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo i KJU “Odgojnog centra Kantona Sarajevo”, čija je svrha saradnja potpisnika Protokola u cilju sprečavanja prosjačenja, skitnje, eksploatacije djece, kao i svih vidova zloupotrebe i protivpravnih ponašanja na štetu djece. U skladu sa Pravilnikom o radu Centra i ovim Protokolom, svakodnevno su realizovane pripravnosti stručnih radnika organa starateljstva izvan radnog vremena, u dane vikenda i praznika.

Protokol o radu i saradnji koordinacionog tijela na prevenciji, zaštiti i borbi protiv nasilja u porodici u Kantonu Sarajevo

Protokol je 1. juna 2018. godine potpisan između Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS, Ministarstva unutrašnjih poslova KS, Ministarstva unutrašnjih poslova KS – Uprava policije, Ministarstva zdravstva KS, Ministarstva pravde i uprave KS, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade KS, Kantonalnog tužilaštva KS, NVO Fondacija lokalne demokratije i Koordinacionog odbora udruženja osoba sa invaliditetom KS. Protokolom su uređena prava, obaveze i načini postupanja potpisnika Protokola u osiguranju prevencije svih pojava oblika nasilja u porodici, kao i načini međusobne saradnje potpisnika na unapređenju sistema zaštite od nasilja u porodici.

Protokol o saradnji u postupku prihvata, proprata i privremenog zbrinjavanja djece bez pratnje koja se vraćaju u BiH po osnovu sporazuma o readmisiji

Ovim Protokolom regulisani su načini saradnje između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, KJU “Dom za djecu bez roditeljskog staranja” Sarajevo i Fondacije bosanskohercegovačka inicijativa Žena u postupcima imenovanja posebnog staratelja, prihvata, proprata i privremenog zbrinjavanja djeteta bez pratnje.

Protokol o saradnji - transformacija KJU “Dom za djecu bez roditeljskog staranja” Sarajevo u ustanovu socijalne zaštite koja će pružati niz usluga podrške pravima djece/mladih u odrastanju u porodici

Protokol je potpisan između Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, KJU “Doma za djecu bez roditeljskog staranja” Sarajevo, JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo i Predstavništvo “Hope and Homes for Children” u BiH. Aktivnosti iz sadržaja protokola nastavljaju se provoditi u svakodnevnom radu institucija.

Protokol o nastavku saradnje u program “Stariji brat, starija sestra”

Potpisan je između JU “Kantonalni centar za socijalni rad” Sarajevo i NVO “Narko-Ne” Sarajevo, Protokolom su utvrđene obaveze JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo i NVO “Narko-Ne” Sarajevo u pripremi i implementaciji mentorskog programa za socijalno uključivanje djece u riziku “Stariji brat-starija sestra”. Korisnici projekta su djeca u riziku od zloupotrebe narkotika i u riziku od maloljetničkog prijestupništva. Centar ima obavezu da omogući realizaciju projekta, zatim da imenuje stručne saradnike koji će biti uključeni u projekat i da u skladu sa svojim mogućnostima podržava razvoj i proširenje projekta.

Protokol o postupanju u slučajevima silovanja u Kantonu Sarajevo

Protokol je dana 28. 11. 2025. godine potpisan između Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS, Ministarstva unutrašnjih poslova KS – Uprava policije, Ministarstva zdravstva KS, JU Opšte bolnice “Prim.dr. Abdulah Nakaš”, JU Kantonalnog centra za socijalni rad Sarajevo i Fondacije lokalne demokratije. Protokol o postupanju u slučajevima silovanja u Kantonu Sarajevo zasniva se na potrebi uspostave efikasnih mehanizama prevencije, zaštite i podrške žrtvama seksualnog nasilja i izgradnji institucionalnog okvira od strane institucija sistema u saradnji s nevladinim organizacijama u BiH.

Protokol o saradnji sa Udruženjem "Mali princ"

Protokol je dana 21. 10. 2024. godine potpisan između Udruženja "Mali princ" i JU "Kantonalnog centra za socijalni rad" Sarajevo. Cilj Protokola je da ostvarivanjem saradnje potpisnici doprinesu realizaciji aktivnosti vezanih za pružanje psihosocijalne, edukativne i materijalne podrške porodicama i njihovim članovima koji su u stanju potrebe.

Protokol o saradnji za podršku hraniteljskim porodicama u Kantonu Sarajevo

Protokol je dana 20. 12. 2024. godine potpisan između Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS, JU "Kantonalnog centra za socijalni rad" Sarajevo i SOS Kinderdorf International. Predmet Protokola je saradnja u oblasti hraniteljstva kroz pružanje stručne podrške hraniteljskim porodicama u Kantonu Sarajevo, koja će se pružati kroz uključenje hraniteljskih porodica u Program podrške SOS Centra za podršku hraniteljskim porodicama u Kantonu Sarajevo i omogućit će stručnu podršku hranjeniku ili hranjenicima, hranitelju i hraniteljskoj porodici, u skladu sa osnovnim principima socijalne zaštite i održivosti socijalnih veza.

Protokol o saradnji za smještaj mladih koji napuštaju sistem javne brige

Protokol je dana 7. 10. 2024. godine potpisan između Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS, JU "Kantonalnog centra za socijalni rad" Sarajevo i SOS Kinderdorf International. Predmet ovog Protokola je saradnja u oblasti smještaja mladih koji napuštaju sistem javne brige iz Kantona Sarajevo. Smještaj će se pružati kroz uključenje u Program samostalnog življenja uz podršku za mlade punoljetne osobe čiji psihofizički razvoj i nivo funkcioniranja ne odstupaju značajnije od razvoja i odrastanja punoljetnih osoba iste životne dobi, odnosno mladih osoba koje mogu samostalno živjeti, a koje napuštaju sistem javne brige tj. koje su putem Kantonalnog centra kao djeca bez roditeljskog staranja, djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama ili iz drugog razloga bila smještena u hraniteljsku porodicu, ustanovu, instituciju ili drugu organizaciju sa kojom Kantonalni centar ima zaključen ugovor, memorandum ili protokol o saradnji.

Protokol o saradnji sa Udruženjem "Kucaju na vrata zaboravljeni asovi"

Protokol je dana 5. 10. 2023. godine potpisan između JU "Kantonalnog centra za socijalni rad" Sarajevo i Udruženja "Kucaju na vrata zaboravljeni asovi". Protokolom je izražena spremnost na saradnju na području promicanja aktivnosti za koje su registrovane i zajedničkih ciljeva, temeljenih na uzajamnom povjerenju i razumijevanju.

Protokol o saradnji sa Centrom ženskih prava Zenica

Protokol je dana 27. 2. 2024. godine potpisan između JU "Kantonalnog centra za socijalni rad" Sarajevo i Centra ženskih prava Zenica. Ovim Protokolom uspostavljena je saradnja u vezi sa pružanjem besplatne pravne pomoći za žene žrtve nasilja u porodici i nasilja nad ženama i za potencijalne žrtve trgovine ljudima.

Protokol o saradnji sa "Fondacijom Sistemski trening institut-Mentis"

Protokol je dana 10. 10. 2023. godine potpisan između JU "Kantonalnog centra za socijalni rad" Sarajevo i "Fondacije Sistemski trening institut-Mentis". Cilj Protokola je unapređenje mentalnog zdravlja porodica i parova u Sarajevskom kantonu.

Protokol o saradnji u okviru projekta pod nazivom „PRO SUPPORT AKCELERATOR”

Protokol je dana 26. 9. 2024. godine potpisan između JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo, KJU Gerontološkog centra Sarajevo, Ustanove za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić i Udruženja za razvoj i afirmaciju društva Bnl building new lives. Cilj Protokola je edukacija nezaposlenih osoba u oblasti asistencije/podrške osobama starije životne dobi i osobama sa invaliditetom.

Sporazum o saradnji u prevenciji institucionalizacije i deinstitutionalizacije osoba sa invaliditetom u Kantonu Sarajevo – Anex sporazuma o saradnji u prevenciji institucionalizacije i deinstitutionalizacije osoba sa invaliditetom u KS

Sporazum je potpisan između Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo i Ustanove “SUMERO-centar za podršku osobama sa invaliditetom u lokalnoj zajednici” kojim je regulisan način saradnje između potpisnika u cilju provedbe programa prevencije institucionalizacije i deinstitutionalizacije osoba sa invaliditetom. Cilj sporazuma je uspostava novih modela socijalnih usluga i podrške osobama sa invaliditetom i njihova uključenost u lokalnu zajednicu.

Sporazum o saradnji sa KJU “Gerontološki centar” Sarajevo o provođenju odgojne preporuke prema maloljetnicima

Sporazum je zaključen između JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo i KJU “Gerontološkog centra” Sarajevo u cilju provođenja odgojne preporuke uključivanje u rad, bez naknade, u humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja.

Sporazum o saradnji sa KJU “Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba” Sarajevo o provođenju odgojne preporuke prema maloljetnicima

Sporazum je zaključen između JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo i KJU “Doma za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba” Sarajevo u cilju provođenja odgojne preporuke uključivanje u rad, bez naknade, u humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja.

Sporazum o saradnji sa Udruženjem “Dajte nam šansu” o provođenju odgojne preporuke prema maloljetnicima

Sporazum je zaključen između JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo i Udruženjem “Dajte nam šansu” u cilju provođenja odgojne preporuke uključivanje u rad, bez naknade, u humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja.

Sporazum o saradnji sa Ustanovom “Sumero centar za podršku osobama sa invaliditetom u zajednici” o provođenju odgojne preporuke prema maloljetnicima

Sporazum je zaključen između JU “Kantonalnog centra za socijalni rad” Sarajevo i Ustanovom “Sumero centar za podršku osobama sa invaliditetom u zajednici” u cilju provođenja odgojne preporuke uključivanje u rad, bez naknade, u humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja.

Sporazum o saradnji u procesu smještaja i boravka studenata-štićenika Doma za djecu bez roditeljskog staranja u JU "Studentski centar" Sarajevo

Sporazum je potpisan između Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, KJU "Dom za djecu bez roditeljskog staranja" Sarajevo i JU "Studentski centar" sa ciljem unapređenja statusa kao i bržu socijalizaciju djece koja borave u ustanovi socijalne zaštite. Sporazumom se uređuje međusoban odnos potpisnika u provođenju i unapređenju socijalne zaštite djece bez roditeljskog staranja – korisnika KJU "Dom za djecu bez roditeljskog staranja" Sarajevo kroz aktivnosti pružanja podrške i pomoći u procesu stvaranja uslova za smještaj djece-mladih u Studentski centar u periodu studiranja na Univerzitetu u Sarajevu, a kao oblik socijalizacije djece koja borave u Domu.

Sporazum o smještaju socijalno ugroženih osoba žrtava nasilja u porodici u "Sklonište za zlostavljane žene i djecu"

Sporazum je potpisan između Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Fondacije lokalne demokratije i JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo. Cilj sporazuma je zaštita osoba izloženih nasilju u porodici.

Oblici socijalne zaštite koje provodi Kantonalni centar za socijalni rad – Služba socijalne zaštite Općine Novi Grad Sarajevo

Ciljevi i aktivnosti u okviru područja socijalne i dječije zaštite slijede iz dogovorenih politika za djecu BiH:

Strateški cilj: Zaštita djece i porodice u općini Novi Grad Sarajevo				
Specifični cilj 1: Zaštita djece bez roditeljskog staranja				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
1.1.	Regulisanje oblika, mjera i usluga socijalne i porodične zaštite za djecu bez roditeljskog staranja	Nadležno ministarstvo, JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	2026/28.	-Broj djece bez roditeljskog staranja -Broj djece u ustanovi socijalne zaštite -Broj djece pod starateljstvom -Broj djece pod posebnim starateljstvom -Broj usvojene djece -Broj djece izmještene iz ustanove u hraniteljsku porodicu
1.2.	Podrška djeci pod starateljstvom	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	2026/28.	-Broj terenskih posjeta djeci pod starateljstvom -Broj slučajeva promjene porodice -Ostali oblici podrške djetetu u starateljskoj porodici
1.3.	Regulisanje starateljstva nad maloljetnim licima	JU "Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, porodica djeteta, starateljska porodica	2026/28.	-Broj djece smještene u starateljske porodice -Broj kontakata sa starateljskom porodicom

1.4.	Regulisanje poslova starateljstva za posebne slučajeve	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, starateljske porodice	2026/28.	-Broj djece kojima je imenovan poseban staratelj
------	--	--	----------	--

Specifični cilj 2: Zaštita djece ometene u fizičkom i psihičkom razvoju otkrivanjem, ocjenom, razvrstavanjem ove djece i njihovim uključivanjem u specijalno školovanje, rehabilitaciju i zapošljavanje

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Zaštita djece ometene u fizičkom i psihičkom razvoju	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, nadležno ministarstvo, zdravstvene i obrazovne institucije, roditelji	2026/28.	-Broj djece s navedenim oblicima nedostataka -Da li su obuhvaćena materijalnom pomoći
2.2.	Briga za djecu s intelektualnim smetnjama	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, NVO-i, roditelji djece	2026/28.	-Broj djece -Oblici brige -Broj djece smještene u ustanovu ili starateljsku porodicu
2.3.	Briga za djecu sa tjelesnim smetnjama	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, NVO-i	2026/28.	-Broj djece -Oblici brige -Broj djece smještene u ustanovu ili starateljsku porodicu
2.4.	Briga o djeci s kombinovanim smetnjama	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, roditelji, NVO-i	2026/28.	-Broj djece -Oblici brige -Broj djece smještene u ustanovu ili u starateljsku porodicu

Specifični cilj 3: Zaštita i jačanje djece ugrožene porodičnim prilikama

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
3.1.	Briga za djecu ugroženu porodičnim prilikama	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, škola, roditelji	2026/28.	-Broj posredovanja prije pokretanja postupka za razvod braka i savjetodavnih razgovora radi poboljšanja vršenja roditeljskih prava i obaveza
3.2.	Aktivnosti na razvoju vršenja roditeljskih dužnosti	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, roditelji/staratelji, Općinski sud u Sarajevu	2026/28.	-Broj izrečenih mjera uvođenja nadzora nad vršenjem roditeljskog staranja -Broj smještaja djeteta u drugu porodicu -Broj oduzimanja roditeljskog prava
3.3.	Aktivnosti na provođenju mjera u bračnoj zajednici i brakorazvodu	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, bračni partneri, djeca iz porodice	2026/28.	-Pomoć u saniranju poremećenih bračnih odnosa -Broj mišljenja o povjeri djece u postupku razvoda braka -Broj mišljenja o načinu kontaktiranja sa djecom -Mišljenje o visini izdržavanja djeteta
3.4.	Briga o maloljetničkim brakovima	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, matična služba u općini, roditelji maloljetnih osoba, Općinski sud u Sarajevu	2026/28.	-Broj mišljenja za sklapanje braka malodobne osobe

Specifični cilj 4: Zaštita zanemarene i zlostavljane djece

R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
4.1.	Identifikacija djece izložene zanemarivanju i zlostavljanju	JU“Kantonalni centar za socijalni rad”Sarajevo, škola, zdravstvene ustanove, MUP, susjedi, NVO-i, Fondacija lokalne demokratije	2026/28.	-Broj prijavljenih slučajeva zanemarivanja i zlostavljanja u porodici -Broj nadzora nad vršenjem roditeljskog prava -Broj upozorenja roditeljima na vršenje roditeljske dužnosti -Broj izuzimanja djece iz porodice -Broj smještaja u drugu porodicu -Broj smještaja u ustanovu -Broj smještaja u sklonište NVO-a Fondacija lokalne demokratije
4.2.	Primjena Smjernica za postupanje u slučaju nasilja nad djecom u Bosni i Hercegovini	Nadležno ministarstvo, JU“Kantonalni centar za socijalni rad”Sarajevo, nadležne službe za primjenu protokola, NVO-i	2026/28.	-Da li se Protokol primjenjuje u slučaju nasilja -Broj seminara za educiranje nadležnih službi za primjenu Protokola
4.3.	Podrška mladim žrtvama nasilja u porodici – kontinuirana aktivnost u “Skloništu za žrtve nasilja”	JU“Kantonalni centar za socijalni rad”Sarajevo, “Fondacija lokalne demokratije”	2026/28.	-Broj korisnika u Skloništu

Specifični cilj 5: Primjena Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku FBiH

R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
5.1.	Provođenje mjera prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela	JU“Kantonalni centar za socijalni rad”Sarajevo, MUP, Općinski sud u Sarajevu, roditelji počinitelaca	2026/28.	-Odgojne mjere vaninstitucionalnog karaktera -Odgojne mjere institucionalnog karaktera -Mjere pojačanog nadzora roditelja -Mjere pojačanog nadzora nadležnog organa socijalnog staranja, zavodske odgojne mjere, odgojne preporuke
5.2.	Primjena Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku	JU“Kantonalni centar za socijalni rad”Sarajevo, MUP, sudije za maloljetnike	2026/28.	-Pozitivni efekti primjene Zakona -Nedostajući kapaciteti za primjenu Zakona

Specifični cilj 6: Prevencija prosjačenja djece i rad djece na ulici

R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
6.1.	Zaštita djece koja su uključena u život i rad na ulici	JU“Kantonalni centar za socijalni rad”Sarajevo i KJU Odgojni centar Kantona Sarajevo	2026/28.	-Broj evidentirane djece koja rade na ulici -Broj djece korisnika Službe za zbrinjavanje djece u stanju potrebe

Specifični cilj 7: Prevencija za djecu u riziku od zloupotrebe narkotika

R.B.	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
7.1.	Projekat "Stariji brat – starija sestra"	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo i NVO "NARKO-NE", volonteri	2026/28.	-Koliko je korisnika uključeno u realizaciju projekta prevencije -Broj volontera
7.2.	Aktivnosti Centra za socijalni rad na smještaju korisnika u institucije za odvikavanje	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo	2024/26.	-Broj korisnika smještenih u instituciju za odvikavanje

Specifični cilj 8: Projekat "Dječija nedjelja"

R.B.	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
8.1.	Promocija uloge i značaja porodice	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, službe općine i NVO-i	2026/28.	-Koliko programskih aktivnosti i koliko učesnika
8.2.	Promocija hraniteljstva	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, općinske službe, NVO	2026/28.	-Koje promotivne aktivnosti i koliko učesnika
8.3.	Edukacija hranitelja	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, općinske službe, NVO	2026/28.	-Koliko je hranitelja učestvovalo u edukaciji

Specifični cilj 9: Služba socijalne zaštite Općine Novi Grad – CSR

R.B.	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
9.1.	Struktura uposlenih radnika	JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo- Služba socijalne zaštite općine Novi Grad	2026/28.	-Broj uposlenih stručnih saradnika -Da li su uposleni popunjeni u skladu sa potrebama stručne službe -Koji kadrovi nedostaju -Da li su usvojeni Standardi i normiranje u skladu s istim -Broj djece korisnika socijalne i dječije zaštite
9.2.	Edukacije profesionalaca/ uposlenika	Nadređene službe i JU"Kantonalni centar za socijalni rad" Sarajevo, NVO-i	2026/28.	-Struktura i broj edukacija

Oblici socijalne zaštite djece i porodica koje provodi Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo Općine Novi Grad Sarajevo

Socijalna briga za djecu i porodice obezbjeđuje se i realizira preko Službe za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo Općine Novi Grad Sarajevo. U okviru Službe za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo Općine Novi Grad Sarajevo u 2025. godini realizovali su se programi/ projekti posebno usmjereni na djecu i mlade. Djeca i mladi imaju prioritet u svim strateškim dokumentima koji se tiču domena socijalne zaštite, a sve u cilju najboljeg interesa djeteta. Nužno je kontinuirano jačati sistem za zaštitu djece i podršku u ostvarivanju prava svakog djeteta, pod jednakim uslovima, stvarajući najbolje uslove za život i pravilno razvijanje i rast djece i mladih.

Mladi su temeljni društveni kapital, resurs, predstavnici poželjne budućnosti, nosioci dominantnih društvenih vrijednosti koje se prenose sa generacije na generaciju, i neophodno je osigurati uslove za njihov optimalni lični i društveni razvoj.

Programi/projekti koji su se tokom 2025. godine provodili u Službi, a koji se odnose direktno na podršku djeci/mladima i njihovim porodicama su:

Tabela 4.

	Oblici zaštite	Realizirano u 2025. g.
1.	Finansiranje/sufinansiranje i podrška rada JU Disciplinski centar za maloljetnike	5.000,00 KM
2.	Pomoć u liječenju teško oboljelih građana (veći broj djece)	200.000,00 KM
3.	Sufinansiranje pomoć bračnim parovima za troškove vantjelesne oplodnje	150.000,00 KM
4.	Tekući transfer za pronatalitetne mjere, jednokratna pomoć porodicama sa troje i više djece	980.000,00 KM
5.	Obezbjedenje paketa (higijenskih i kozmetičkih) proizvoda za svako novorođenče	120.000,00 KM
6.	Finansiranje nabavki GPS narukvica za djecu s poteškoćama u razvoju	5.000,00 KM
7.	Prevenција maloljetničkog prestupništva u Općini NGS	20.000,00 KM
8.	Sufinansiranje troškova jedne SOS kuće	15.000,00 KM
9.	Sufinansiranje rada Centra za rani rast i razvoj	45.000,00KM
10.	Transfer za KJU Porodično savjetovalište	15.000,00 KM
11.	Implementacija projekta „Grad/općina po mjeri djeteta“	10.000,00 KM
	UKUPNO	1.565.000,00 KM

Programsko područje III

OBRAZOVANJE DJECE

U toku 2025. godine, u okviru Službe za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo, za navedene programe/projekte direktne pomoći djeci/mladima i njihovim porodicama, iz budžeta općine Novi Grad Sarajevo izdvojeno je ukupno 1.565.000,00 KM. U kreiranju politika Općina Novi Grad Sarajevo će i dalje u prioritete postavljati djecu i mlade i njihove potrebe. Realizacijom prioriternih mjera i provodivih ciljeva nastojat će se i dalje stvarati bolji uslovi za život djece /mladih i njihovih porodica na području ove lokalne zajednice što je vidljivo iz komparirajućih ulaganja u prethodne dvije godine. Obrazovanje u BiH je visoko decentralizirano i fragmentirano što ima za posljedicu nedostatak vizije jedinstvenog razvoja obrazovnog sistema. Nadležnost u oblasti obrazovanja regulisana je na nivou Kantona Sarajevo koji je ujedno i osnivač javnih ustanova, predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja. Usluge obrazovanja se pružaju na osnovu utvrđenog nastavnog plana i programa koji se finansira iz budžeta Kantona.

Na nivou Općine Novi Grad Sarajevo djeluje Služba za obrazovanje, kulturu i sport koja prati provođenje zakona, drugih propisa i općih akata u okviru prava i dužnosti općine u oblasti obrazovanja, kulture i sporta. Služba predlaže i provodi utvrđenu politiku i stvara uslove za razvoj djelatnosti iz oblasti odgoja, obrazovanja i brige za djecu.

Služba također provodi općinsku politiku utvrđenu Strategijom razvoja Općine i sektorskim strategijama, te kreira i provodi akcione planove i programe rada.

U funkcionalnom smislu, obrazovanje je organizovano na nivou predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja.

Analiza stanja

Predškolski odgoj i obrazovanje

Na području općine Novi Grad Sarajevo u 2025. godini djelovalo je 12 u vrtića u sastavu JU "Djeca Sarajeva" i to:

Tabela 5.

RB	NAZIV VRTIĆA	BROJ UPISANE DJECE	BROJ DJEČAKA	BROJ DJEVOJČICA	BROJ GRUPA	BROJ ODGAJATELJA	BROJ DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	POPUNJENOST KAPACITETA
1.	„Dječiji grad“	218	126	92	10	18	4	100 %
2.	„Vjeverica“	205	102	103	9	14	6	100 %
3.	„Srećica“	102	51	51	4	8	2	98,0 %
4.	„Kadifca“	55	32	23	2	4	4	100 %
5.	„Žubor“	38	30	8	2	3	1	100 %
6.	„Labudovi“	73	35	38	3	5	4	100 %
7.	„Dunje“	128	65	63	6	10	2	90,8 %
8.	„Lastavica“	105	53	52	5	10	1	89,0 %
9.	„Aneks“	42	26	16	2	3	1	99,9 %
10.	„Umihana Čuvidina“	79	34	45	4	8	1	82,3 %
11.	„Žiš“	47	23	24	3	5	2	52,2 %
12.	„Zeko“	17	7	10	1	2	1	56,6 %
UKUPNO		1.109	584	525	51	90	29	

Pored vrtića u sastavu JU "Djeca Sarajeva" na području općine Novi Grad Sarajevo djeluje i 10 vrtića privatnih osnivača: „Amel i Nur“, Vrtić „Ciciban“ osnivača BH Centar, PU "Panda školarac Otoka" i podružnica „Panda Baby“, PU "Bilingual Nursery School", PU "ČU-ČU" s dva vrtića, PU "Maslačak-Mali princ", PU „Maarif Schools of Sarajevo – vrtić „Marif“, PU „Pčelice“ i „Zvezdice“, PPU „Dječije radosti“, „Dječiji koraci“ i vrtić „Vrtuljak“ u sastavu PU „Bonum“.

Vrtiće privatnih osnivača pohađalo je 843 djece od čega je djevojčica 421. U 2025. vrtiće u sastavu JU „Djeca Sarajevo“ i privatnih osnivača na području Općine Novi Grad Sarajevo pohađalo 1.952 djece. Općina Novi Grad Sarajevo je podržala otvaranje vrtića „Suncokreti“ u sastavu JU „Djeca Sarajeva“ na Dobrinji koji bi početkom 2026. godine trebao biti funkcionalan.

Obuhvat djece predškolskim odgojem

Na prostoru općine evidentirano je 4.379⁴ djece predškolskog uzrasta, od toga predškolskim odgojem i obrazovanjem obuhvaćeno je 1952 djece ili 44,6 % u odnosu na 2021. godinu kada je bilo obuhvaćeno 1.766 ili 40,32% djece, što predstavlja određen pomak. Zahvaljujući ulaganjima Općine, Kantona i javno-privatnim partnerstvom, postignut je izvanredan napredak u obuhvatu djece predškolskim odgojem i obrazovanjem.

Povećanju obuhvata djece predškolskim obrazovanjem doprinijela je i Odluka Kantona Sarajevo da se sufinansira pohađanje predškolskih ustanova za djecu iz socijalno ugroženih porodica.

U vrtićima u sklopu JU "Djeca Sarajeva" evidentirano je 29 djece s poteškoćama u razvoju koja su integrisana u rad odgojnih grupa, dok je u vrtićima drugih osnivača evidentirano 9 djece s razvojnim teškoćama. Pored navedenog njih sedam pohađa vrtić „More nade“ u sastavu Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju „Vladimir Nazor“.

Program za djecu koja nisu obuhvaćena predškolskim obrazovanjem u godini pred polazak u školu obavljao se u osnovnim školama „Čamil Sijarić“, „Mustafa Busuladžić“, „Sokolje“, „Behaudin Selmanović“ i „Umihana Čuvidina“ i u vrtićima u sastavu JU „Djeca Sarajeva“: „Dunje“, „Dječiji grad“, „Zeko“, „Srećica“, „Kadifica“, „Labudovi“, „Lastavica“, „Aneks“, i „Vjeverica“. Realizacija obaveznog Programa za djecu u godini pred polazak u školu realizira se u skladu sa Okvirnim zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju Program obuhvata aktivnosti koje se organiziraju jednom ili više puta u sedmici u maksimalnom dnevnom trajanju od tri sata, a ukupnom trajanju od minimalno 150 sati odvija se u skladu sa Programom Ministarstva za obrazovanje Kantona Sarajevo, potrebama i interesima porodice i djeteta. Obavezni program u godini pred polazak u školu u 2025/2026. godini na području općine Novi Grad Sarajevo pohađa 426 djece raspoređenih u 22 odgojne grupe.

Centar za rani rast i razvoj

Općina Novi Grad Sarajevo putem javnog poziva finansira "Centar za rani rast i razvoj". Centar promovira integrisani pristup s ciljem da pruži univerzalne usluge za razvoj djece i roditelja, edukacije i podrške roditeljima u rastu i razvoju djece od perioda začeća do 10 godina, s fokusom na uzrast do tri godine. Budžetom Općine Novi Grad Sarajevo za 2025. godinu ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 14/25), planirana su novčana sredstva u iznosu od 45.000,00 KM za realizaciju budžetske pozicije: Tekući transfer – za rad Centra za rani rast i razvoj djece, ekonomski kod 614 300/GAA11.

Shodno planiranim budžetskim sredstvima, Općina Novi Grad Sarajevo i SOS – Dječije selo Sarajevo potpisali su Sporazum o međusobnim pravima i obavezama na realizaciji predmetnog Tekućeg transfera, broj:02/07-37-7058/25 od 17. 07. 2025. godine.

Metodološki Centar radi s grupama djece koje se organizuju na osnovu starosti i potreba djece, kao i s roditeljima. Princip rada u Centru predstavlja inovaciju u brizi, odgoju, obrazovanju i zaštiti djece. Koristeći integrativni pristup ovoj problematici Centar počiva na ideji da za zdravu, adekvatno socijalno zaštićenu i obrazovanu djecu nije dovoljno samo raditi sa djecom već i sa njihovim roditeljima.

U Centru za rani rast i razvoj u periodu januar – august 2025. godine održane su: 36 radionica za

4 Podatak korišten iz Strategije razvoja Općine 2021. - 2027. god.

djecu uzrasta do 3 godine i njihove roditelje; 53 radionice za djecu uzrasta od 3 do 4 godine i njihove roditelje; 83 radionice za djecu od 4 do 6 godina i roditelje; 4 radionice za roditelje na temu odgojnih stilova; 2 radionice za roditelje sa pedijatrom; 21 individualno pedijatrijsko savjetovanje; 60 djece je uključeno na logopedске tretmane; 25 djece na defektološke tretmane; 12 djece uključeno na Neuro feedback terapiju; 14 djece dobilo usluge Senzorne integracije; 12 djece dobilo usluge psihološkog savjetovanja.

Posebna važnost je data psihoškoj podršci djeci i porodicama, kad god se ukazala potreba za istim. Usluge psihologa dobilo je 12 djece i 7 roditelja. Targetirani broj korisnika Centra na godišnjem nivou je 250 djece i 170 roditelja. U periodu januar 2025. godine - august 2025. godine realizovana su dva ciklusa radionica u kojima je obuhvaćeno 295 djece i 220 roditelja.

Pedijatrijske usluge, kao i usluge medicinske sestre, provodene su kontinuirano i po potrebi. Organizovane su i kućne posjete pedijatra i medicinske sestre porodicama koje nemaju primarnu zdravstvenu zaštitu i onima koje nisu u mogućnosti voditi djecu na redovne pedijatrijske kontrole, te je 21 dijete dobilo uslugu individualnog pregleda i pedijatrijskog savjetovanja. Realizovane su i 2 grupne savjetodavne radionice za roditelje sa pedijatrom, te 9 kućnih posjeta sa medicinskom sestrom.

Uz sve navedene aktivnosti, vršila su se i antropometrijska mjerenja djece, skrining vida, te procjena djece po Razvojnim biheviornalnim skalama za procjenu djece od rođenja do šeste godine, a sa djecom koja pokazuju netipičan razvoj pripremao se Vodič za procjenu i izradu individualnih razvojnih programa.

Minimalno 125 djece koja nisu obuhvaćena drugim organizovanim oblicima odgoja i obrazovanja dobilo je kvalitetne usluge odgoja i obrazovanje. U periodu januar 2025. - august 2025. godine, usluge Centra za rani rast i razvoj je dobilo 295 djece. Svi roditelji su aktivno uključeni na radionicama, kako bi se dodatno educirali i nastavili primjenjivati naučeno sa djetetom u kućnim uslovima. Na edukacijama namijenjenim samo roditeljima učestvovalo je 115 roditelja kod kojih je opservacijom primjećeno unapređenje roditeljskih vještina. Dugoročno, još značajnijim se čini što evaluacijski upitnici pokazuju da roditelji žele i voljni su i dalje raditi na razvoju roditeljskih vještina.

U periodu januar-august 2025. godine 80 djece s razvojnim smetnjama su dobili usluge rane intervencije. Sa svakim djetetom upisanim u Centar uradila se Biheviornalna razvojna skala, koja pokazuje razvojna odstupanja kod djece. Djeca koja nisu imala ljekarski nalaz upućena su na dječiju neuropedijatriju. U koordinirani rad sa djecom su između ostalih uključeni Centar za socijalni rad, Dom zdravlja i/ili dječija neuropedijatrija, što ukazuje na međusektorski koordiniran pristup pomoći djeci sa razvojnim smetnjama.

Osnovno i srednje obrazovanje

Upoređenju stanjem i mjerama postavljenim prethodnim akcionim planom za period 2022-2024. godina u oblasti obrazovanja postignut je napredak u izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji škola, fiskulturnih dvorana, školskih igrališta i drugih sadržaja za djecu. Općina Novi Grad Sarajevo kontinuirano nastavlja s kapitalnim ulaganjima u objekte obrazovanja. U tom periodu kroz tekući grant za pomoć novogradskim školama ulagano je u sve osnovne i srednje škole, a pomoć u stanju je najvidljivija u OŠ „Behaudin Selmanović“, „Mehmedalija Mak Dizdar“, „Umihana Čuvidina“ te zajedničkom objektu

gimnazija na Dobrinji. Na području ove lokalne zajednice pored 15 javnih ustanova osnovnih škola djeluje i privatna osnovna škola Maarif te specijalizirana osnovna škola u sklopu Centra za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu. JU „Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu“ i PU „Maarif“ pružaju mogućnost i srednjoškolskog obrazovanja. Na području općine nalaze se i JU „Peta gimnazija“ i Gimnazija „Dobrinja“ kao i Srednja elektrotehnička škola.

Obuhvat djece osnovnoškolskim obrazovanjem

U 15 javnih ustanova osnovnih škola i jednoj privatnoj osnovnoj školi na području općine Novi Grad Sarajevo u školskoj 2024/2025. godini, nastavu je pohađalo 11.438 učenika/ca, od toga 5865 dječaka i 5568 djevojčica raspoređenih u 505 odjeljenja, što je za 48 učenika/ca više u odnosu na prethodnu školsku godinu.

U školskoj 2023/2024. godini u 15 javnih ustanova osnovnih škola i jednoj privatnoj osnovnoj školi na području općine Novi Grad Sarajevo nastavu je pohađalo 11.385 učenika/ca, od toga 5.871 dječak i 5.514 djevojčica raspoređenih u 482 odjeljenja, što je za 112 učenika/ca više u odnosu na prethodnu školsku godinu. Iako je povećan broj učenika broj odjeljenja je ostao isti.

Analizom podataka i komparacijom sa školskom 2020/2021. godinom kada je u 15 novogradskih škola⁵ bilo upisano 10.799 učenika vidljiva je tendencija rasta broja učenika u novograskim školama.

U školskoj 2024/2025. godini formirano je 518 odjeljenja, a prosječan broj učenika po odjeljenju iznosio je 22,13.

U skladu s „Pedagoškim standardima i normativima za odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi“ (Službene novine Kantona Sarajevo, br. 3/25), minimalan broj odjeljenja u jednoj redovnoj školi je 16, optimalan 24, a maksimalan 36.

Ukupan broj izostanaka na nivou 16 osnovnih škola u školskoj 2024/2025. godini iznosi 528.621, što predstavlja 46,24 izostanka po jednom učeniku/ci.

Od tog broja:

- Opravdanih izostanaka je 526.223, pri čemu je 87,12% izostanaka uzrokovano bolešću;
- Neopravdanih izostanaka je 5.696, od čega je 42,09% uzrokovano neopravdanim kašnjenjem.
- U poređenju sa školskom 2023/2024. godinom:
- Ukupan broj izostanaka tada je iznosio 474.358, odnosno 41,66 izostanaka po učeniku/ci;
- Opravdanih izostanaka bilo je 466.531, pri čemu je 92,50% izostanaka bilo zbog bolesti;
- Neopravdanih izostanaka bilo je 8.504, od čega je 49,63% uzrokovano neopravdanim kašnjenjem.

Evidentno je da se broj izostanaka po jednom učeniku/ci povećao za 4,58 izostanaka ili 0,11%, dok se broj neopravdanih izostanaka smanjio za 7,54%.

Najveći broj opravdanih izostanaka bilježi se zbog bolesti, hroničnih oboljenja i odobrenja škole za učešće učenika/ca na takmičenjima. Neopravdani izostanci uglavnom su posljedica kašnjenja ili samovoljnog odsustvovanja s nastave.

⁵ „Osman Nuri Hadžić“, „Skender Kulenović“, „Čamil Sijarić“, „Aleksa Šantić“, „Fatima Gunić“, „Meša Selimović“, „Džemaludin Čaušević“, „Mehmedalija Mak Dizdar“, „Osman Nakaš“, „Avdo Smajlović“, „Umihana Čuvidina“, „Behaudin Salmanović“, „Mustafa Busuladžić“, „Aneks“ i „Sokolje“

Socijalna karta učenika novogradskih osnovnih škola u školskoj 2024/2025. godini**Tabela 6.**

R.B.	Kategorija	Broj učenika
1.	Učenici bez oba roditelja	5
2.	Učenici bez majke	45
3.	Učenici bez oca	182
4.	Djeca kod staratelja, hranitelja i usvojena djeca	146
5.	Učenici u stanju socijalne potrebe	568
6.	Učenici u kojima se školuje troje i više djece	1.504
7.	Učenici nezaposlenih roditelja (oba)	379
8.	Učenici koji pohađaju nastavu po IPP programu	225
9.	Učenici koji pohađaju nastavu po IEP	24

Broj učenika smještenih kod staratelja, hranitelja i usvojitelja se povećao sa 58 koliko je bilo u 2021. godini na 146 u školskoj 2024/2025. godini. Iz podataka je vidljivo da veliki broj djece potiče iz porodica koje su u stanju socijalne potrebe. U prethodnoj školskoj 2024/2025. godini: broj djece iz porodica u kojima se školuje troje i više djece iznosio je 1.504, odnosno 13,11%;

- broj učenika iz porodica socijalne potrebe bio je 568 (4,95%);
- broj učenika kod kojih su oba roditelja nezaposlena bio je 379 (3,31%).

U školskoj 2025/2026. godini upisano je 1.487 učenika iz porodica u kojima se školuje troje i više djece što predstavlja 12,96% od ukupnog broja učenika. Učenika iz porodica socijalne potrebe, koji se određuju na osnovu socijalne karte koju utvrđuju školski timovi (pedagog, socijalni radnici): 630 učenika, odnosno 5,49%.- Učenici kod kojih su oba roditelja nezaposlena: 373 učenika, što iznosi 3,25%.

Evidentan je porast procenta učenika iz porodica socijalne potrebe za 0,54%, kao i porast procenta učenika kod kojih su oba roditelja nezaposlena za 0,06%.

Ovi podaci ukazuju na stabilan, ali blagi porast socijalne ranjivosti učenika, što zahtijeva kontinuiranu pažnju i podršku kroz školske i vanškolske programe.

Za sve učenike za koje su obrazovne ustanove procijenile da se nalaze u stanju socijalne potrebe, učenike koji dolaze iz višečlanih porodica sa troje i više djece, te učenike Centra za odgoj o obrazovanje i rehabilitaciju "Vladimir Nazor kao i učenike koji pohađaju Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju, a nastanjeni su na području Općine, njih ukupno 1.260 Općina Novi Grad Sarajevo obezbjeđuje užine. Samo za finansiranje nabavke užina za ove učenike Budžetom za 2026. godinu Općina je planirala sredstva u iznosu od 500.000,00 KM dok su u 2025. godini izdvojena sredstva u iznosu od 400.000,00 KM.

Inkluzivno obrazovanje podrazumijeva individualni pristup i prilagođavanje obrazovnog sistema potrebama i mogućnostima učenika/ca, a u svrhu postizanja njegovog punog intelektualnog, socijalnog, emocionalnog, fizičkog i akademskog porijekla. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo broj:27/24) je za učenike sa teškoćama i učenike sa invaliditetom predvidio ostvarivanje prava na odgovarajući program školovanja prema mogućnostima, potrebama i interesima učenika. Odgojno-obrazovni rad sa učenicima sa teškoćama i učenicima sa invaliditetom realizira se u redovnim školama na osnovu principa inkluzivnog odgoja, obrazovanja i rehabilitacije, u skladu sa Pravinikom o inkluzivnom obrazovanju (Službene novine KS broj 22/19), a u skladu sa standardima i normativima, realizira uz stručnu podršku stručnjaka odgovarajućeg profila, asistenata i drugih stručnjaka po potrebi kao i mobilnih timova za pružanje podrške inkluzivnom odgoju, obrazovanju i rehabilitaciji.

Drugi oblici poteškoća u razvoju utvrđivani su na osnovu procjena kliničkih liječnika, Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju „Vladimir Nazor“, Mobilnih timova, pedagoga, psihologa i samog nastavnog osoblja škole. Mnoga od ove djece pohađaju redovan oblik obrazovanja dok se sa određenim brojem učenika/ca primjenjuje poseban plan i program prilagođen njihovim mogućnostima i potrebama.

Odgojno-obrazovni rad sa učenicima/ama sa teškoćama se realizira u svih 15 javnih ustanova osnovnih škola. U privatnoj osnovnoj školi „Maarif“ nema upisanih učenika s poteškoćama u razvoju. Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu pored učenika s oštećenjem vida pohađa i 7 učenika s kombiniranim razvojnim teškoćama.

Individualno prilagođeni program - IPP je pisani i razvojni dokument kojim se preciziraju ciljevi koje učenik treba postići tokom postavljenog razdoblja pomoću strategija podučavanja, resursa i podrške neophodnih za ostvarenje tih ciljeva. IPP se priprema i realizuje kroz nivoe podrške prema odgojno-obrazovnim potrebama djeteta, te se prilikom izrade vrši metodička i sadržajna prilagodba.

Individualno edukacijski program - IEP je dokument koji se na osnovu procjene i opservacije znanja, vještina i sposobnosti djeteta izrađuje za određenog učenika i ima za cilj da zadovolji odgojno-obrazovne potrebe učenika. IEP se može izraditi samo za neke nastavne predmete ili aktivnosti ili za sve nastavne predmete i aktivnosti.

U realizaciju ove vrste programa su uključeni asistenti za nastavu. Individualno prilagođeni program (IPP) u školskoj 2025/2026. godini primjenjuje se kod 235 učenika/ca dok individualni edukacijski program (IEP) primjenjuje se kod 31 učenika/ca. Ukupan broj iznosi 266 učenika/ca što predstavlja 2,32% od ukupnog broja učenika u osnovnim školama na području Općine Novi Grad Sarajevo.

U školskoj 2024/2025. godini Individualno prilagođeni program (IPP) primjenjivao se kod 225 učenika/ca dok individualni edukacijski program (IEP) primjenjuje se kod 24 učenika/ca. Ukupan broj iznosi 249 učenika/ca što predstavlja 2,17% od ukupnog broja učenika u osnovnim školama na području Općine Novi Grad Sarajevo. Evidentan je porast od 0,15% u odnosu na predhodnu godinu.

Broj učenika/ca s poteškoćama kojima je potreban asistent za redovno praćenje nastavnog programa u školskoj 2025/2026. godini iznosi 266.

Broj asistenata koji su odobreni od strane Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo je 136.

U prethodnoj školskoj 2024/2025. godini broj učenika kojima je bio potreban asistent iznosio je 242, dok je broj angažovanih asistenata bio 76.

Evidentno je povećanje broja asistenata u odnosu na prethodnu godinu, i to za 55,88%.

Međutim, uprkos tom povećanju, broj asistenata i dalje nije dovoljan, što dovodi do situacija u kojima jedan asistent radi s dvoje, pa čak i troje učenika. Takav odnos otežava kvalitetan rad i posvećenost svakom djetetu pojedinačno, te predstavlja izazov i za učenike i za asistente.

S obzirom na to da se broj djece s poteškoćama koja se uključuju u redovno školovanje kroz programe inkluzije svake godine povećava, neophodno je srazmjerno tom rastu povećavati i broj stručnih i osposobljenih asistenata za neposredan rad s učenicima s poteškoćama.

Na taj način bi se osigurali adekvatni uslovi za uspješno provođenje inkluzivnog obrazovanja i ravnopravno učešće svih učenika u nastavnom procesu.

U svih 16 novogradskih osnovnih škola realiziraju se vannastavne aktivnosti uključivanjem učenika u brojne sekcije.

U saradnji sa Ministarstvom za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JP "Bazen Otoka" realizira i školu plivanja za sve učenike IV razreda. U 2026. godini bi trebalo iskoristiti kapacitet novoizgrađenog bazena na Dobrinji za edukaciju plivanja učenika novogradskih škola.

Na godišnjem nivou iz budžeta Općine izdvaja se 110.000,00 KM za nabavku opreme za rad školskih sekcija, horova, folklornih, tehničkih, likovnih, modelarsko – maketarski, dramsko – literarnih, plesnih i kreativnih sekcija, školskih orkestara, ali i za pripremu završnih takmičenja i turnira u košarci za dječake i odbojci za djevojčice.

Općina finansijski podržava školske projekte i školska predmetna takmičenja. Prema kalendaru Instituta za preduniverzitetsko obrazovanje i Ministarstva realiziraju se takmičenja i školske manifestacije, kao i smotre znanja, revije kulturno-umjetničkog stvaralaštva. Sve to doprinosi da se učenici angažiraju u svom slobodnom vremenu.

Izborna nastava u skladu sa zakonskom regulativom realizira se za predmete vjeronauke, kulture religija i zdravih stilova života.

Produženi boravak je u skladu sa prostornim mogućnostima uveden u većem broju novogradskih škola s lijeve strane Miljacke, ali je i dalje izražena potreba za takvim vidom aktivnosti u školama u kojima usljed nedostatka prostora nije moguće obezbijediti produženi boravak. Vijeće roditelja učenika OŠ "Avdo Smailović" uputilo je inicijativu Ministarstvu i Općini Novi Grad Sarajevo da sa razmotre mogućnosti za dogradnju škole što bi omogućilo i organizovanje rada produženog boravka u ovoj školi. Prelazno rješenje s početkom implementacije od naredne godine biće formiranje produženog boravka za učenike ove škole u sportsko-rekreativnom centru „Srce“. Za ovaj projekat Općina Novi Grad Sarajevo planirala je sredstva od 100.000,00 KM. U toku prethodne školske godine otvoren je produženi boravak za manji broj učenika OŠ „Mustafa Busuladžić“. Zbog nedostatka prostornog kapaciteta za sada nema uslova za otvaranje produženog boravka u sklopu OŠ „Sokolje“, „Skender Kulenović“ i „Behaudin Selmanović“, pa je u budućem periodu potrebno naći rješenje za ovaj problem.

Opremljenost novogradskih osnovnih škola prema pedagoškim standardima je zadovoljavajuća, ali Općina u saradnji s nadležnim institucijama ima plan poboljšanja uslova za rad. Škola "Džemaludin Čaušević" i dalje ima problem s prostorom za nastavne, sportske i rekreativne aktivnosti. Fiskulturna sala ne ispunjava potrebne standarde za rad. U narednom periodu je potrebno intervenisati na povećanju prostornog kapaciteta OŠ „Skender Kulenović“, „Avdo Smailović“ i „Ćamil Sijarić“. Ove tri škole sa po blizu 1000 učenika teško nalaze način za realizaciju nastave u raspoloživim uslovima. U OŠ „Ćamil Sijarić“ nastava se pored prve i druge smjene odvija i u međusmjeni, što znači u tri smjene.

Problem fiskulturne sale riješen je kroz dogradnju škole i prateće sadržaje u sklopu škola "Umihana Čuvidina" i "Mustafa Busuladžić" odnosno kroz rekonstrukciju sale OŠ "Mehmedalija Mak Dizdar". Opremanje škola kabinetskom opremom bi u narednom periodu trebalo nastaviti.

Pored činjenice da je obrazovanje prema važećoj zakonskoj regulativi u nadležnosti Kantona Sarajevo, Općina Novi Grad Sarajevo kontinuirano planira i ulaže sredstava za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju novogradskih škola, čime doprinosi stvaranju što boljih uslova za realiziranje nastavnog procesa. Većini škola na području Općine ima zadovoljavajući nivo energetske efikasnosti.

U nekim školama prisutan je problem udaljenosti od mjesta stanovanja, a s lošim funkcioniranjem gradskog prijevoza značajan broj učenika do škole i nazad pješaci više od 4 km. Potrebu za prijevozom ima oko 470 učenika. Općina ima potpisan sporazum sa Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade KS-a koje finansira prijevoz za 375 učenika OŠ "Sokolje", koji dolaze s područja naselja Smiljevići, Zabrđe, Rajlovac i Perivoj koja nisu obuhvaćena mrežom gradskog prijevoza. Oko 130 učenika koji pohađaju OŠ "Mustafa Busuladžić", godinama zbog loše usluge prijevoznika izloženi su kašnjenjima ili čak izostancima s nastave. Oko 30 učenika povratničkog naselja "Gornji Kotorac" koji pohađaju OŠ "Osman Nuri Hadžić" ima problem s prijevozom. Općina Novi Grad Sarajevo se aktivno uključila u rješavanje ovih problema.

Preporuka:

- **Omogućiti većem broju škola uslove za organiziranje produženog boravka za učenike.**
- **Opremanje škola kabinetskom opremom**
- **Postoji potreba da se dogradi prostor za učenike u OŠ "Ćamil Sijarić", „Skender Kulenović“ „Avdo Smailović“**
- **Iskoristiti kapacitet bazena na Dobrinji za obuku novogradskih učenika iz oblasti plivanja**

Srednje obrazovanje

Srednje obrazovanje na području Općine Novi Grad odvija kroz srednje škole: "Gimnazija Dobrinja", "Elektrotehnička škola", "Peta gimnazija", „Maarif“ i Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu.

JU „Gimnazija Dobrinja“ dijeli prostor sa JU „Peta gimnazija“ na Dobrinji. U ovu školu je upisano 120 učenika u prve razrede u školskoj 2025/26. godini.

Ukupan broj učenika je 396.

Učenici su upisali sljedeća izborna područja:

- Gimnazija
- Opća gimnazija
- Matematičko-informatičko izborno područje
- Društveno izborno područje
- Jezičko izborno područje
- Prirodno izborno područje

JU „Peta gimnazija“

Ukupan broj učenika u ovoj školi je 508 dok je u prve razrede u školskoj 2025/26. godini upisano 120 učenika.

Učenici su mogu upisati izborna područja:

- Sportsko izborno područje
- Opća gimnazija
- Informacione tehnologije

JU „Srednja elektrotehnička škola“ je najmnogobrojnija srednja škola na području Općine Novi Grad Sarajevo sa 550 učenika. U prve razrede u školskoj 2025/26. godini upisana su 142 učenika. Učenici su upisali sljedeća izborna područja:

- Elektrotehničar računarstva i informatike
- Elektrotehničar telekomunikacija
- Elektrotehničar elektronike i automatike

Ukupan broj učenika upisanih u tri srednje škole koje imaju karakter redovne javne ustanove na području Općine je 1454 učenika, dok Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu pohađa 21 učenik. Srednju škole u sastavu privatne ustanove „Maarif“ pohađa 80 učenika uz napomenu da većina učenika ove ustanove kao i Centra za slijepu i slabovidnu djecu nisu stalno nastanjena na području Općine Novi Grad Sarajevo.

U JU „Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu“ pored osnovnog obrazovanja učenici Centra u sklopu srednješkolškog obrazovanja mogu steći zvanja: fizioterapeutske tehničar, telefonski operater, telefonista (III stepen) i pakere proizvoda Centar pored učenika s oštećenjem vida pohađaju učenici koji imaju kombinirane poteškoće. Osim redovne nastave učenici imaju cjelodnevnu podršku u učenju i svim drugim potrebnim vještinama, od mobiliteta, brige o sebi, vježbi vida za slabovidne, korištenja pomagala, igara, izlazaka u grad i posjeta kulturnim, sportskim i drugim manifestacijama do rada na posebnim softverima. Škola je dobro opremljena. Nastavni kadar je obučen i kvalificiran. Centar ima veliko iskustvo u raznim segmentima potrebnim za ovakvu vrstu ustanove.

Pored uspjeha u učenju i vladanju, u školama za srednje obrazovanje realiziraju se brojne kulturne i sportske aktivnosti. Učenici su angažirani u više od 50 slobodnih aktivnosti u školi, što je rezultiralo učešćem na brojnim takmičenjima u zemlji i inozemstvu, na kojima su postignuti zavidni rezultati. Po tim aktivnostima, škole su postale prepoznatljive, kao što je aktivnost inovatora u „Elektrotehničkoj školi“, kvalitetni radovi učenika „Gimnazije Dobrinja“ u oblasti kulturnog stvaralaštva (filma i teatra), kao i „Peta gimnazija“ u oblasti sporta. Infrastruktura srednjim školama je zadovoljavajuća, ali je potrebno nastojati podići standard kako kabinetskom opremom tako i dodatnim ulaganjima objekte škola.

Učenici pripadnici Romske populacije

Ukupan broj učenika pripadnika Romske populacije u 16 osnovnih škola na području Općine Novi Grad u školskoj 2025/2026. godini iznosi 143, što predstavlja svega 1,24% od ukupnog broja učenika.

U prethodnoj školskoj 2024/2025. godini taj broj bio je 153 učenika, odnosno 1,33%, što znači da je ove godine broj učenika Romske populacije manji za 0,09%.

Uzimajući u obzir broj porodica Romske populacije na području Općine Novi Grad Sarajevo, uključenost djece u obrazovni sistem je nizak.

Posebno je zabrinjavajuće što većina učenika Romske populacije koji upišu osnovnu školu u prvom razredu ne završava svoje osnovno obrazovanje, što ukazuje na potrebu za dodatnim mjerama podrške i praćenja u okviru inkluzivnog obrazovanja.

Preporuke:

- **u svim školama kontinuirano raditi na kompletiranju potrebne opreme za kvalitetno praćenje online nastave.**
- **nastaviti proces povećanja energetske efikasnosti u novogradskim školama dok ne budu sve obuhvaćene.**
- **omogućiti učenicima učešće u projektima namijenjenim za mobilnosti mladih**
- **Iskoristiti kapacitet bazena na Dobrinji za obuku novogradskih učenika iz oblasti plivanja**

Participacija djece

Općina Novi Grad Sarajevo kontinuirano od 2008. godine radi na razvijanju politika koje su naklonjene djeci, njihovim potrebama i poštivanju njihovih prava na lokalnom nivou u okviru aktivnosti projekta "Grad /Općina po mjeri djeteta" u čijem fokusu su djeca i njihove potrebe u svim segmentima njihovog života. Projekat je specifičan jer razvija partnersku saradnju odraslih i djece, aktivnim učešćem djece u procesima koji se dešavaju u lokalnoj zajednici, a tiču se njihovih potreba i prava. Dječiji parlament Općine Novi Grad Sarajevo od 2012. godine kada je formiran aktivno radi i djeluje u okviru Udruženja „Naša djeca“ Sarajevo, a ima punu podršku Općine Novi Grad Sarajevo.

Udruženje "Naša djeca" s novogradskim školama ima odličnu saradnju i sve škole daju punu podršku radu Dječijeg parlamenta. U 14 novogradskih škola je dostavljena potrebna dokumentacija u svrhu bolje informiranosti škole kao i roditelja djece. Dječiji parlament trenutno ima 28 novih članova, kao i 10 starijih članova koji će pružati pomoć svojim novim kolegama.

Na radionicama, djeca su se detaljnije upoznala s Konvencijom o pravima djeteta a posebno pravu na učešće koje podrazumijeva i učešće na nivou lokalne zajednice u pitanjima koja se tiču djece. Također, djeci je predstavljen Akcioni plan za djecu Općine Novi Grad Sarajevo kao i plan koji su kreirali njihovi predhodnici a koji uključuje kratki opis stanja i preporuke djece u oblasti obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite, sigurnog okruženja za djecu, korištenja slobodnog vremena i kulturnih aktivnosti.

U 2025. godini Dječiji parlament općine Novi Grad Sarajevo bio je fokusiran na dva osnovna zadatka – promociju postignuća rada i značaja dječije participacije i provođenju istraživanja među djecom a za potrebe izrade novog Akcionog plana za djecu za period 2026-2028. godine.

Kako bi promovirali i zagovarali osnivanje Dječijih parlamenata i u drugim općinama Kantona Sarajevo pripremili su promotivne materijale od kojih se istakao video „Dječiji parlament dolazi u naš grad“. Ideja za scenarij potekla je od djece a video je sniman i uz podršku Općine Novi Grad Sarajevo, unutar kompleksa „Safet Zajko“ i prostorima zgrade Općine. Video je zadobio veliku pažnju na društvenim mrežama a djeca su izrazila zadovoljstvo što odrastaju u Općini koja pruža takvu podršku djeci.

U okviru ove kampanje imali su sastanke sa predstavnicima općina Novo Sarajevo, Centar i Stari Grad Sarajevo te iznenadili sugovornike sa svim što je predstavljeno.

Značajna promocija Dječijeg parlamenta općine Novi Grad Sarajevo desila se u decembru 2025. Godine na velikom Panelu pod nazivom „Djeca u srcu EU integracija“ a koji su organizirali Save the Children, SOS Dječija sela u BiH, World Vision BH Fondacija i mreža „Snažniji glas za djecu“. Panelu je prisustvovalo preko 80 osoba, predstavnika vlasti sa svih nivoa, predstavnika Parlamenta BiH i FBiH, Gradonačelnik Grada Sarajeva, predstavnici institucija, agencija i organizacija za djecu kao i predstavnici Europske unije u BiH. Najznačajniji, Panel 1, osmislila su i vodila djeca, u najvećoj mjeri sadašnji i bivši članovi Dječijeg parlamenta. Pripreme su se odvijale kroz nekoliko radionica te su dobili izuzetne komentare i pohvale od strane svih prisutnih. Značajan dio medijskog predstavljanja ovog događaja izvele su upravo članice Dječijeg parlamenta općine Novi Grad Sarajevo.

Završna aktivnost u 2025. godini koju su preveli članovi Dječijeg parlamenta bila je provedba istraživanja među djecom u Općini po pitanju prava djeteta u lokalnoj zajednici. Djeca su kroz nekoliko radionica radila upitnike te na volonterskoj osnovi izvršila ispitivanje stavova i mišljenja djece u novogradskim osnovnim školama. Prikupljeno je ukupno 178 upitnika djece uzrasta 13-18 godina a rezultati čine sastavni dio ovog dokumenta (Aneks 1.)

Strateški cilj: Obezbijediti obuhvat sve djece predškolskim odgojem i obrazovanjem

Specifični cilj 1: Obnoviti devastirane i podsticati otvaranje privatnih vrtića, podići standarde za rad vrtića, i podsticati edukaciju osoblja

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
1.1.	U skladu s Okvirnim zakonom o obaveznom predškolskom odgoju i obrazovanju nastaviti raditi na organizovanju pripreme nastave za djecu koja nisu obuhvaćena predškolskim obrazovanjem	Kantonalno ministarstvo obrazovanja, JU "Djeca Sarajeva", osnovne škole, vrtići i općinske službe	2026/28.	Podići obuhvat djece koja pohađaju vrtićie i i omogućiti da sva djeca pohađaju pripremnu nastavu
1.2.	Edukativne radionice za odgajatelje, roditelje i drugo stručno osoblje	Kantonalno ministarstvo obrazovanja, JU "Djeca Sarajeva", NVO-i	2026/28.	Broj edukacija za osoblje, roditelje, teme edukacija i broj osoba obuhvaćenih edukacijom

1.3.	Nabaviti savremenu opremu za prostore, za igru i prostore oko vrtića (dvorište ili park)	Kantonalno ministarstvo obrazovanja, Općina, JU "Djeca Sarajevo, vlasnici privatnih vrtića, NVO-i, privrednici	2026/28.	Obezbijeđena sredstva i nabavljena oprema, broj opremljenih obdaništa
1.4.	Poreskim olakšicama i drugim pogodnostima podsticati privatni sektor za otvaranje obdaništa	Kanton, Općina, donatori, NVO-i	2026/28.	Izgrađena, adaptirana i otvorena privatna obdaništa
1.5.	Povećati obuhvat djece predškolskim odgojem djece s poteškoćama u razvoju, posebno djece Roma i drugih socijalnih kategorija	Kanton, JU "Djeca Sarajeva", Općina, NVO-i, donatori	2026/28.	Broj uključene djece i procenat porasta
1.6	Povećati broj vrtića u sastavu JU „Djeca Sarajeva“ na području Općine Novi Grad Sarajevo	Kanton, JU "Djeca Sarajeva", Općina	2026/28	Broj izgrađenih/adaptiranih vrtića na području Općine

Specifični cilj 2: Ažurirati bazu podataka vrtića, broj djece u njima i broj osoblja

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Ažurirati bazu podataka o vrtićima, djeci i uposlenom osoblju	Kanton, JU "Djeca Sarajeva", općinske službe, javne i privatne ustanove	2026/28.	-Broj javnih vrtića -Broj privatnih vrtića, djece i osoblja
2.2.	Djeca s poteškoćama obuhvaćena predškolskim odgojem i obrazovanjem	Vrtići, općinske službe i Udruženje roditelja djece	2026/28.	Broj djece s poteškoćama u razvoju uključen u vrtiće

Osnovno i srednje obrazovanje

Strateški cilj: Obezbijeđiti obuhvat sve djece kvalitetnim osnovnim i srednjim obrazovanjem
Specifični cilj 1: Obezbijeđiti rekonstrukciju prostora i nabavku kabinetske i druge opreme za škole

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
1.1.	Pomoć Općine u izgradnji, rekonstrukciji, opremanju i dogradnji škola: „Avdo Smilović“, „Čamil Sijarić“ opremanje“ „Skender Kulenović“ kabineta, nabavka nove opreme, biblioteka, sredstava za oglednu nastavu	Ministarstvo, Općina, drugi donatori	2026/28.	Broj, rekonstruisanih i opremljenih škola Broj opremljenih kabineta, biblioteka i sredstava za oglednu nastavu
1.2.	Organizovanje prijevoza učenika OŠ "Sokolje" koji dolaze iz Smiljevića, Zabrđa i Rajlovca	Nadležna Ministarstva KS-a, Općina	20226/28.	Obezbijeđen prijevoz za učenike

1.3.	Obezbijediti produženi boravak za učenike u školama gdje postoji potreba, poseban prioritet dati desnoj strani općine	Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a i općinske službe	2026/28.	Broj opremljenih prostora za produženi boravak
1.4.	Obezbijediti prostor za realizaciju vannastavnih aktivnosti u školama u kojima nedostaju	Direktori škola, nastavnici i učenici, općinske službe	2026/28	Broj učenika obuhvaćen vannastavnim aktivnostima, broj nastavnika koji vode programe i obezbijeđeni prostori
1.5.	Organizacija općinskih takmičenja u znanju iz pojedinih predmeta	Ministarstvo za odgoj i obrazovanje, KS, Institut za preduniverzitetsko obrazovanje, osnovne škole i Služba obrazovanja, kulture i sporta	2026/28.	Broj učenika uključenih u takmičenja, broj škola, postignuti rezultati u takmičenjima
1.6.	Obezbijediti dostupnost objekata obrazovanja osobama s teškoćama u razvoju	Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS, osnovne škole i Služba obrazovanja, kulture i sporta	2026/28.	Broj izgrađenih pristupnih rampi

Specifični cilj 2: Obezbijediti uslove za kvalitetno obrazovanje sve djece bez diskriminacije

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Ažuriranje evidencija djece sa poteškoćama u razvoju, smetnjama u govoru i drugim smetnjama	Osnovne škole, vrtići, općinske službe, NVO-i	2026/28	Uspostavljena i ažurirana evidencija u osnovnim školama i rad s djecom na otklanjanju smetnji
2.2.	Organizovanje programa za pomoć i rehabilitaciju djece s teškoćama u razvoju i drugim smetnjama	Škole, vrtići, općinske službe, parlament, ministarstva, općinske službe, poduzetnici i NVO-i	2026/28.	Broj projekata pomoći djeci, logopedskih kabineta, broj asistenata u nastavi Broj obuhvaćene djece logopedskim i drugim tretmanima, broj NVO-a koje realizuju projekat
2.3.	Prepoznavanje talenata, programi i podrška talentiranoj djeci u raznim oblastima stvaralaštva	Ministarstvo, Institut za preduniverzitetsko obrazovanje, škole, nastavnici, općina, donatori, NVO-i	2026/28.	Broj talentirane djece, broj programa podrške, visina izdvojenih sredstava
2.4.	Obezbijediti što bolje uslove za kvalitetnu nastavu u osnovnim školama	Ministarstvo, Institut za preduniverzitetsko obrazovanje, škole, nastavnici, općina, donatori, NVO-i	2026/28.	Broj opremljenih, kabineta, fiskulturnih dvorana, igrališta, školskih kuhinja, produženih boravaka, vrsta opreme i utrošena sredstva
2.5.	Mjere u prevenciji izostajanja učenika s nastave	Škole, razrednici, stručni saradnici u nastavi, roditelji, CSR	2026/28.	Broj izostanaka učenika s nastave, broj učenika s lošim vladanjem, broj isključenih i neocijenjenih učenika

2.6.	Organizovan produženi boravak u školama	Institut za preduniverzitetsko obrazovanje, škole, općina	2026/28.	Broj škola s produženim boravkom, broj učenika obuhvaćen boravkom, broj djece koja nisu obuhvaćena, a imaju potrebu
2.7	Finansiranje nabavke užina za socijalno ugrožene učenike	Ministarstvo, Institut za preduniverzitetsko obrazovanje, škole, nastavnici, općina, donatori, NVO-i	2026/28.	Broj finansiranih užina

Specifični cilj 3: Senzibilizirati profesionalce koji rade s djecom i roditelje za uvažavanje mišljenja djeteta, podržati rad i aktivnosti Dječijeg parlamenta Općine Novi Grad Sarajevo

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
3.1.	Obezbijediti podsticajni ambijent u osnovnim i srednjim školama za participaciju djece	Škole, nastavnici, Vijeće učenika i Vijeće roditelja u školama, Dječiji parlament	2026/28.	Formirano Vijeće učenika u svim školama, aktivan i kvalitetan rad Vijeća učenika i roditelja u školama
3.2.	Kvalitativno unapređenje funkcije Vijeća učenika, Vijeća roditelja i odjeljskih zajednica	Škole, stručni saradnici u školi i Uprava škole, voditelji odjeljskih zajednica, Dječiji parlament i projekti podrške NVO-a	2026/28.	Broj sastanaka Vijeća učenika, postignut aktivizam učenika, Vijeća roditelja i Vijeća učenika, broj projekata realizovanih u saradnji sa NVO-ima
3.3.	Informisanje učenika o svim žalbenim postupcima u školi, lokalnoj zajednici (Ombudsmani, Centar za socijalni rad, NVO)	Škola, odjeljske starješine, institucija Ombudsmana i druge institucije	2026/28.	Urađen program za informisanje učenika
3.4.	Dječiji parlament Općine Novi Grad Sarajevo aktivno radi i provodi aktivnosti i akcije na promociji dječijeg učešća i prava djeteta u zajednici	Škole, Dječiji parlament, općinske službe i NVO-i	2026/28.	Plan aktivnosti, broj sastanaka i akcija Dječijeg parlamenta na promociji dječijeg učešća u zajednici, izvještaji o radu
3.5.	Učešće članova Dječijeg parlamenta u izradi Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo i praćenju njegove realizacije, informisanju vršnjaka o stanju prava djece	Dječiji parlament, Stručni tim za izradu Akcionog plana za djecu, NVO-i	2026/28.	Izvještaji o realizaciji Akcionog plana za djecu, sastanci članova Dječijeg parlamenta s predstavnicima Općine i donosiocima odluka, prezentacije članovima Vijeća učenika u školama

Ulaganja općine u potrebe obrazovanja

Tabela 7.⁶

	Finansijska sredstva namijenjena obrazovanju – pregled značajnijih ulaganja Općine Novi Grad	Realizirano u 2025. godini KM
1.	OŠ „Mustafa Busuladžić“ – sufinansiranje opremanje produženog boravka	7.000,00
2.	OŠ „Džemaludin Čaušević“ – nabavka sigurnosnih kamera	7.000,00
3.	OŠ „Aleksa Šantić“ – rekonstrukcija toaleta	10.000,00
4.	OŠ „Meša Selimović“ – zamjena dotrajalih računara i nabavka školskih tabli	7.000,00
5.	OŠ „Osman Nakaš“ – uređenje enterijera produženog boravka	7.000,00
6.	OŠ „Fatima Gunić“ – rekonstrukcija i sanacija podrumskih prostorija	7.000,00
7.	OŠ „Avdo Smilović“ – izvođenje molerskih i građevinskih radova	11.500,00
8.	OŠ „Sokolje“ – nabavka i ugradnja klima uređaja	7.000,00
9.	OŠ „Osman Nuri Hadžić“ – zamjena postojećih rasvjetnih tijela LED rasvjetom	7.000,00
10.	OŠ „Skender Kulenović“ – Nabavka i ugradnja klima uređaja	6.000,00
11.	OŠ „Behudin Selmanović“ – rekonstrukcija mokrih čvorova i podnih pločica	7.000,00
12.	OŠ „Ćamil Sijarić“ – sanacija vanjske rasvjete i ugradnja sigurnosnih kamera	7.000,00
13.	OŠ „Umihana Čuvidina“ – Sanacija mokrih čvorova	7.000,00
14.	JU „Peta gimnazija“ Projekat sanacije vanjskog igrališta	10.000,00
15.	JU „Gimnazija Dobrinja“ Projekat sanacije vanjskog igrališta	
16.	JU „Srednja elektrotehnička škola“ – zamjena postojećih rasvjetnih tijela LED rasvjetom	7.000,00
17.	OŠ „Mehmedalija Mak Dizdar“ – sanacija toaleta	9.000,00
18.	Nabavka bibliotečkog fonda za novogradske osnovne škole	30.000,00
19.	Sanacija, opremanje i rekonstrukcija vrtića u sastavu "JU Djeca Sarajeva" na području općine	50.000,00
20.	Stipendiranje učenika i studenata	950.000,00
21.	Nabavka školskog pribora za učenike novogradske škole	80.000,00
22.	Realizacija projekata vannastavnih aktivnosti kao mjera prevencije maloljetničke delikvencije	110.000,00

23.	Finansijska podrška za održavanje školskih takmičenja Smotre naučno-tehničkog stvaralaštva, podrška inkluzivnom obrazovanju za djecu novogradskih škola, i podrška nadarenoj djeci (sredstva se izdvajaju sa tekućeg granta za podršku vannastavnim aktivnostima)	35.000,00
24.	Pomoć osnovnim i srednjim školama s područja općine	Navedeno u tabeli
25.	Dobitnici priznanja „Zlatna značka“ i „Srebrna značka“	30.000,00
26.	Mobilnost mladih	30.000,00
27.	Izrada projektne dokumentacije za OŠ „Avdo Smailović“	170.000,00
28.	Sufinansiranje dogradnje OŠ „Avdo Smailović“	300.000,00
29.	Rekonstrukcija krova sale za tjelesni odgoj „Gimnazija Dobrinja“ i „Peta gimnazija“ i podnih obloga	275.000,00
30.	Adaptacija poslovnih prostora za potrebe predškolskog obrazovanja	450.000,00
31.	Izrada projektne dokumentacije za dogradnju objekta OŠ „Čamil Sijarić“ i „Skender Kulenović“	80.000,00
UKUPNO		2.713.500,00 BAM

Općina Novi Grad Sarajevo

Programsko područje IV

SLOBODNO VRIJEME DJECE, REKREACIJA, SPORT I KULTURA

Strateški dokumenti i pravilnici

Konvencija o pravima djeteta UN-a i Evropska sportska povelja Komiteta ministara država članica Savjeta Evrope "Sport za sve" dokumenti su o obavezama vlada država kojim su utvrđeni standardi, pravila i procedure pristupu sagledavanju i rješavanju problema djeca i mladih, te razvoj fizičkog obrazovanja, bavljenja sportom i fizičkom rekreacijom u sigurnoj i zdravoj okolini. Općina Novi Grad Sarajevo je na osnovu ovih međunarodnih akata, a u cilju razvoja sporta kao značajnog činioca ljudskog razvoja, poduzela korake na omogućavanju razvoja sporta i sportskih kapaciteta za djecu i mlade. Nova Strategija Općine Novi Grad Sarajevo za period 2021-2027.⁷ planira razvoj sporta, te dostupnost sportskih kapaciteta u cilju unapređenja zdravlja djeca i mladih, te mogućnost korištenja sportskih terena za osobe sa posebnim potrebama.

Analiza stanja

Općina Novi Grad Sarajevo značajno je unaprijedila izgled i funkcionalnost lokalne zajednice, ulažući u izgradnju savremene infrastrukture, sportskih i rekreativnih sadržaja te razvoj zelenih površina. Sve aktivnosti provođene su sa jasnim ciljem a to je pružiti djeci, mladima i građanima kvalitetnije uslove života, te odgovoriti na njihove potrebe u oblastima sporta, rekreacije, obrazovanja i slobodnog vremena.

U posljednjih deset godina toliko je izgrađeno i unaprijeđeno od sportskih terena, dvorana, škola i saobraćajnica, do biciklističkih staza, rasvjete, vrtića, parkova i sigurnosnih zona da je teško sve projekte nabrojati kroz jednu analizu, pa je u ovom izvještaju akcenat stavljen na najznačajnije investicije namijenjene djeci i mladim realizirane u nekoliko proteklih godina.

Kao rezultat ovih ulaganja, izgrađena je 51 sportska ploha i igralište te 63 dječija igrališta opremljena modernim mobilijarom. Razvoj sportske infrastrukture ravnomjerno je raspoređen, čime su stvoreni jednaki uslovi za bavljenje sportom u svim dijelovima općine.

Realizirani su i brojni kapitalni projekti u obrazovnoj i sportskoj infrastrukturi. Izgrađena je sportska dvorana i proširen učionički prostor u OŠ "Umihana Čuvidina", pri čemu su dodatno izgrađeni ambulanta i obdanište. Dograđena je OŠ "Mustafa Busuladžić", dok je sportska dvorana OŠ "Mehmedalija Mak Dizdar" u potpunosti rekonstruisana kao i rekonstrukcija krova i podne obloge u sportskoj dvorani Dobrinjske i Pete gimnazije. U naselju Aneks izgrađena je i nova osnovna škola, čime su unaprijeđeni obrazovni kapaciteti i omogućeno rasterećenje postojećih škola u ovom dijelu općine.

Istovremeno su izgrađeni i obnovljeni brojni prostori za rekreaciju i sport, uključujući Sportsko-rekreacioni centar "Zlatno polje" u Sokolju, Sportsko-rekreacioni centar "Dobrinja" (bazen Dobrinja). Obnovljeni su stadioni Otoka i Vitkovac, a na brdu Žuč izgrađeno je moderno sportsko streljište, jedinstven sadržaj u gradu koji omogućava razvoj specijaliziranih sportskih disciplina.

Zahvaljujući kontinuiranim ulaganjima, u Registar sportskih klubova Općine upisano je 103 klubova i društava, koji pokrivaju dvadesetak sportskih grana od kolektivnih sportova, atletike i borilačkih vještina, do plivanja, ronjenja, gimnastike, streljaštva, streličarstva, planinarenja i drugih disciplina. Posebno se ističu klubovi koji rade s djecom i mladima s invaliditetom, uključujući i klub specijaliziran za djecu s oštećenjem vida.

U sportskim klubovima evidentirano je 8.872 članova, od čega 3.546 aktivnih takmičara. Najbrojnija je skupina djece od 7 do 14 godina (5.562), što potvrđuje da sport i fizička aktivnost postaju važan dio svakodnevnog života mladih. Rodna struktura je uravnotežena oko 39% čine djevojčice i žene, a 61% dječaci i muškarci.

Posebna pažnja posvećena je sigurnosti djece na igralištima. Ona se kontinuirano rekonstruišu, postavlja se nova i sigurnija oprema, prostori se ograđuju, a nadležne službe redovno prate njihovo stanje. Cilj je osigurati da svako dijete ima siguran i uređen prostor za igru i odrastanje.

Općina pruža snažnu institucionalnu podršku sportskim klubovima kroz monitoring, nadzor projekata, pregled izvještaja o radu i organizaciju manifestacija. Putem JP "Lokom" obezbjeđuju se termini u dvoranama "Ramiz Salčin", "Dobrinja", "Srce", stadionu Otoka, Centru "Safet Zajko" i bazenu Dobrinja.

Kroz novi program koji je namijenjen za finansiranja i sufinansiranja članarina za djecu i mlade iz socijalno osjetljivih porodica, podršku je dobilo 189 korisnika, čime im je omogućeno da pohađaju sportske aktivnosti bez finansijskog opterećenja roditelja.

Među značajnim projektima ističe se obuka neplivača za sve učenike petih razreda iz 15 novogradskih škola, realizirana u saradnji s JP Olimpijski bazen "Otoka", SRC Dobrinja. Učenicima su dostupni i drugi sadržaji, poput škole skijanja, koja je postala primjer te je preuzeta sa Općine Novi Grad Sarajevo kao primjer dobre prakse na nivou Kantona Sarajevo, te Planinarske škole, realizirane sa osnovnim školama kao vannastavna aktivnost s ciljem razvoja zdravih navika, timskog duha i odgovornosti prema prirodi.

Sportski sadržaji posebno dolaze do izražaja za vrijeme manifestacije "Novogradski dani", u okviru koje se organizuju brojna domaća i međunarodna takmičenja u raznim sportskim disciplinama. Učestvuje oko 160 ekipa sa više od 4.000 takmičara, a ulaz na sve događaje je besplatan, što dodatno podstiče uključivanje građana.

U svrhu poboljšanja kvaliteta urbanog života, Općina je realizirala i niz projekata uređenja javnih površina i rekreativnih zona. Uređena je šetnica pored rijeke Dobrinje sa modernom LED rasvjetom, novim mobilijarom i hortikulturom, koja je postala omiljeno mjesto za šetnju i rekreaciju. Uređeni su trg i šetalište na Bulevaru Branilaca Dobrinje, kao i šetalište Otoka - Hrasno, važna pješačka veza između dva gradska naselja.

Kako bi se odgovorilo na potrebe roditelja i djece, pokrenuta je adaptacija vrtića "Suncokret" na Dobrinji, čime se stvaraju novi kapaciteti i unapređuju uslovi boravka najmlađih. Obnovljen je i teren za odbojku i košarku u Ulici omladinskih radnih brigada, koji je postao važno mjesto okupljanja mladih sportista.

Ulaganja Općine u sportske, rekreativne i obrazovne sadržaje imaju višestruki i dugoročan značaj za djecu. Ne samo da stvaraju sigurne i stimulativne prostore za igru i sport, već doprinose fizičkom, psihološkom i socijalnom razvoju. Pored toga, inkluzivni pristup omogućava jednaku šansu svim mališanima, dok edukativne i vannastavne aktivnosti pripremaju djecu da postanu zdravi, samopouzdati i odgovorni članovi društva.

Ciljevi i aktivnosti u području slobodnog vremena djece

Strateški cilj: Organiziranje slobodnog vremena djece u skladu sa potrebama djece i mladih				
Specifični cilj 1: Obezbijediti približno jednake uslove za sport i rekreaciju na cijelom prostoru općine				
Razvoj i unapređenje sportske i rekreativne infrastrukture				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
1.1.	Izgradnja sportskih i rekreativnih centara, rekonstrukcija i modernizacija postojećih sportskih objekata te uređenje pratećih sadržaja, uključujući rasvjetu, tribine, svlačionice, sanitarije i pristupačnost za osobe s invaliditetom.	Općina Novi Grad Sarajevo	2026/28.	Broj izgrađenih i rekonstuisanih objekata ili modernizacija objekta
1.2.	Izgradnja i uređenje sportskih i dječijih igrališta u svim mjesnim zajednicama			Broj uređenih igrališta
1.3	Izgradnja i rekonstrukcija fiskulturnih sala u školama koje ih nemaju ili su neadekvatne.	Općina Novi Grad Sarajevo	2026/28	Broj škola sa novim/obnovljenim salama
Podrška razvoju sporta kod djece i mladih				
1.4.	Podrška sportskim klubovima i sportistima	Općina Novi Grad Sarajevo	2026/28	Broj podržanih društava i takmičara, ostvareni sportski rezultati
1.5.	Podrška klubovima koji rade s djecom i mladim	Općina Novi Grad Sarajevo	2026/28	Broj klubova sa programima za djecu, broj djece uključene u sport
1.6	Stipendiranje talentovanih sportista	Općina Novi Grad Sarajevo	2026/28	Broj stipendiranih sportista/ rezultati sportista

Specifični cilj 2: Razvijanje sporta i drugih rekreativnih aktivnosti za djecu

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Programi školskog sporta / vannastavne aktivnosti	Ministarstvo, Općina Novi Grad Sarajevo, škole, nastavnici i treneri	2026/28.	Broj aktivnih sekcija, broj učenika uključenih u rad sekcija
2.2.	Rekreativno-edukativne aktivnosti za porodicu	Institucije, javne ustanove, Općina Novi Grad Sarajevo, NVO, Fondacije,	2026/28.	Broj aktivnosti, broj učesnika
2.3.	Organizacija sportskih takmičenja za djecu i učenike uz prigodna sportska događanja, u cilju promocije aktivnog načina života, timskog i takmičarskog duha.	Institucije/ Općina Novi Grad Sarajevo, sportski klubovi/ udruženja/ Fondacije	2026/28.	Broj manifestacija i broj učesnika -djece u sportskim aktivnostima
2.4.	Uključivanje djece s poteškoćama u razvoju u različite oblike aktivnosti - provođenju slobodnog vremena	Institucije, javne ustanove, Općina Novi Grad Sarajevo udruženja i roditelji	2026/28.	Broj djece s posebnim potrebama uključene u navedene aktivnosti
2.5.	Organizacija školskih sportskih takmičenja za djecu na području općine.	Općina Novi Grad Sarajevo i škole	2026/28.	Broj takmičenja i broj učesnika
2.6.	Prijem za najuspješnije sportiste, ekipe i klubove	Općina Novi Grad Sarajevo	2026/28	Broj prijema, broj nagrađenih sportista i klubova
2.7.	Škola plivanja za učenike osnovnih škola	Ministarstvo, Općina Novi Grad Sarajevo, Olimpijski bazen "Otoka" i Dobrinja	2026/28.	Broj djece uključene i obučene u plivanju
2.8.	Organizacija različitih edukativno-rekreativnih aktivnosti za djecu koje uključuju izviđačke igre, planinarenje, aktivnosti za upoznavanje i zaštitu prirodne okoline te uređenje dvorišta za igru i zelenih površina.	Institucije, ustanove, Općina Novi Grad Sarajevo, Udruženja	2026/28.	Broj aktivnosti, djece / učesnika

Finansijska sredstva namijenjena za sportske i rekreativne aktivnosti djece i mladih

Tabela broj 8⁸

R.B.	Finansijska sredstva namijenjena za sportske i rekreativne aktivnosti djece i mladih	Realizirano 2025. godine	Planirano u 2026. godini
1.	Održavanje dječijih i sportskih igrališta na području Općine	241.000,00	241.000,00
2.	Rekonstrukcija i izgradnja sportskih igrališta na području općine	650.000,00	700.000,00
3.	Podrška sportskim klubovima	500.000,00	500.000,00
4.	Transfer za podršku vannastavnih aktivnosti učenika novogradskih škola, kao prevencija maloljetničke delinkvencije	110.000,00	110.000,00
5.	Besplatne članarine socijalno ugroženoj djeci koja se bavi sportom	100.000,00	100.000,00
6.	Uređenje Park šume Mojnilo (igralište i ostali sadržaji)	60.000,00	100.000,00
7.	Sanacija objekta i izgradnja vanjskih sadržaja u okviru Centra za edukaciju, sport i rekreaciju 'Safet Zajko'	300.000,00	350.000,00
8.	Projekat obuka neplivača osnovnih škola sa područja Općine – Olimpijski bazen Otoka i Dobrinja	95.000,00	100.000,00
8.	Izgradnja objekta Sportsko rekreacionog centra Dobrinja (uključujući natkrivanje bazena)	10.000,00	300.000,00
9	Rekonstrukcija i sanacija objekta EKO kuće na Mojnilu	35.000,00	200.000,00
UKUPNO KM		2.101.000,00 KM	2.701.000,00 KM

Veoma je značajno što Općina kontinuirano izdvaja sredstva za aktivnosti koje se neposredno organizuju s djecom, što je rezultiralo stalnim porastom broja djece aktivno uključenih u sportske klubove. Uvođenjem Registra sportskih klubova i udruženja prije pet godina stvoreni su uslovi za stimulisanje klubova koji rade s većim brojem djece, čime se podstiče masovnost, kvalitetan rad i uključivanje što većeg broja mladih u sportske aktivnosti.

Takmičarske aktivnosti imaju višestruko pozitivan utjecaj na djecu – potpomažu razvoj ličnosti, socijalizaciju, timski duh, te moralno-voljne karakteristike poput upornosti, discipline i odgovornosti. Upravo zato izdvajanja za izgradnju i rekonstrukciju sportskih i dječijih igrališta predstavljaju važan segment budžetskih investicija Općine.

Posebna uloga u očuvanju ove infrastrukture pripada školama, roditeljima, djeci i mladima, koji

⁸ U tabeli su korišteni podaci Općinske službe za obrazovanje i Budžeta Općine Novi Grad Sarajevo

svojim odgovornim korištenjem prostora doprinose dugotrajnosti, sigurnosti i funkcionalnosti javnih površina. Tjelesni odgoj i organizirano provođenje slobodnog vremena od izuzetnog su značaja u savremenom i ubrzanom načinu života, jer utiču na fizičko zdravlje, psihičko stanje i cjelokupni razvoj djeteta.

Ciljevi i aktivnosti definisani Akcionim planom usmjereni su upravo na to da najmlađim stanovnicima osiguraju mogućnost da od ranog uzrasta razviju zdrave životne navike, ljubav prema sportu i aktivnom načinu života, što direktno doprinosi kvalitetnijem odrastanju i razvoju njihove ličnosti.

Značajnu ulogu u organizaciji kulturnih i sportskih događaja ima i Centar za edukaciju, sport i rekreaciju "Safet Zajko", koji godišnje posjeti oko 400.000 korisnika. Raznolikost sadržaja i kvalitetna infrastruktura ovog centra čine ga jednim od ključnih prostora okupljanja djece, mladih, porodica i sportskih kolektiva.

Izgrađena infrastruktura u Sokolju, uređeni prostori na brdu Žuč i stalno proširivanje sadržaja u Centru 'Safet Zajko', uz nastavak brojnih projekata širom općine, stvaraju sigurne, poticajne i dostupne prostore u kojima djeca i mladi mogu učiti, rasti, rekreirati se i provoditi zdrave vannastavne aktivnosti.

KULTURNE AKTIVNOSTI

Kulturni sadržaji predstavljaju važan i nezaobilazan segment rada svake lokalne zajednice. Kultura je dinamična kategorija koja obuhvata institucije, organizacije i programe usmjerene na očuvanje kulturnog naslijeđa, književnog i likovnog stvaralaštva, te izvođačke i scenske umjetnosti. Shvatanje kulture kao resursa značajno doprinosi kvaliteti života, razvoju socijalne kohezije i povezivanju kulture s drugim segmentima društvenog i ekonomskog razvoja.

Uvažavajući važnost kulture i činjenicu da se na području Općine Novi Grad Sarajevo ne nalaze kantonalne niti državne institucije kulture, Općina je u protekloj deceniji intenzivno investirala u proširenje kapaciteta i stvaranje prostora za realizaciju kulturnih i umjetničkih aktivnosti. Uspostavljeni su i prilagođeni izložbeni, galerijski i muzejski prostori, Centar za kulturu i edukaciju „Safet Zajko“, Kino „Novi Grad“, multimedijalna sala Općine, kao i drugi lokalni prostori namijenjeni kulturnim događajima. Kulturni programi realiziraju se i u školama, sportskim dvoranama i na otvorenim prostorima zavisno od vrste manifestacije.

Aktivnosti Općine u oblasti kulture uključuju realizaciju izložbi, pozorišnih predstava, koncerata, književnih događaja, filmskih projekcija, manifestacija povodom značajnih datuma, te edukativnih i kreativnih radionica za djecu, mlade i odrasle.

Centar za kulturu započeo je s radom 2017. godine u prostoru „Kuće Hadžihalilovića“ na Dobrinji. Otvaranjem Centra za edukaciju, sport i rekreaciju „Safet Zajko“ 2021. godine, aktivnosti su premještene u novi, prostraniji objekt, što je omogućilo povećanje broja radionica i polaznika. U Centru danas djeluje sedam besplatnih radionica (klavir, violina, gitara, dramska, likovna, foto-video i mozgaonica), koje je u prvom ciklusu pohađalo 310 polaznika. Osim radionica, Centar organizuje poetske i književne večeri, promocije knjiga, edukativna predavanja i izložbe. Čitaonica je postala jedno od omiljenih mjesta okupljanja mladih i studenata.

Otvaranjem kina 2013. godine Općina je značajno obogatila lokalnu kulturnu ponudu. Kroz redovan filmski program prikazuju se animirani, igrani i dokumentarni filmovi domaće, evropske i svjetske

produkcije, u 2D i 3D formatu. Program je prilagođen najmlađima, školama, mladima, odraslima i osobama treće životne dobi, uz mogućnost organizacije posebnih edukativnih i tematskih projekcija.

Općina u saradnji s JP „Lokom“ realizira edukativne i kulturne sadržaje namijenjene predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, udruženjima građana i drugim grupama. Poseban doprinos kulturnoj ponudi predstavlja i višegodišnja saradnja sa Udruženjem „Obala Art Centar“ na prikazivanju programa Sarajevo Film Festivala u kinu „Novi Grad“ i ljetnom kinu u Centru „Safet Zajko“.

Manifestacija „Novogradski dani“, organizirana svake godine od 1997., najznačajniji je kulturni i društveni događaj u Općini. Program traje mjesec dana i obuhvata kulturne, sportske i zabavne sadržaje, kao i aktivnosti posvećene obilježavanju važnih datuma iz perioda odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992–1995. i NOR-a.

Kulturalni dio programa uključuje koncerte različitih žanrova, književne susrete, promocije knjiga, likovne izložbe, predstave za djecu i odrasle te filmske projekcije. Poseban segment su takmičenja učenika osnovnih škola („Dan novogradskih osnovnih škola“, kviz znanja „Novogradski sveznalica“).

Sportski program obuhvata turnire i takmičenja u brojnim disciplinama: nogomet, košarka, odbojka, borilački sportovi, atletika, plivanje, ritmička gimnastika, rukomet, stoni tenis, sportski ribolov, te discipline prilagođene osobama s invaliditetom. U takmičenjima učestvuju djeca, mladi i odrasli, a ulaz na sve događaje je besplatan.

Općina Novi Grad Sarajevo ostvarila je dugogodišnju saradnju sa značajnim institucijama kulture: Umjetničkom galerijom BiH, Zemaljskim muzejom BiH, Muzejom Sarajeva, Muzejom Alije Izetbegovića, Bošnjačkim institutom- Fondacija Adil Zulfikarpašić, Gazi Husrev-begovom bibliotekom. Saradnja podrazumijeva organizaciju izložbi, edukativnih predavanja, tematskih radionica i posjeta učenika kulturnim ustanovama.

Oko 1.200 učenika sedmih razreda osnovnih škola svake godine učestvuje u projektu posjeta institucijama kulture, što Općinu Novi Grad čini jedinom općinom u Kantonu Sarajevo koja ovaj program realizira institucionalno.

Općina sarađuje i sa Narodnim pozorištem Sarajevo, Sarajevskom filharmonijom i JU „Biblioteka Sarajeva“, s ciljem organizovanja predstava, koncerata i drugih kulturnih programa.

Također, Općina svake godine uspostavlja saradnju i s drugim institucijama, organizacijama i udruženjima koje se bave zaštitom kulturno-historijskog nasljeđa, tradicijom, kulturom i srodnim djelatnostima..

Općina finansijski podržava pet kulturno-umjetničkih društava: „Gajret“, „Saobraćajac“, „Daire“, „Dobrinja 93“ i „Bulbul“. Na području Općine djeluje šest odjeljenja JU „Biblioteka Sarajeva“ (Otoka, Mojnilo, Ali-pašino Polje B i C, Dobrinja i Ali-pašin Most). U naseljima Buča Potok, Sokolje, Dobroševići i Reljevo nedostaju odjeljenja Biblioteke.

Shodno Strategiji razvoja Općine Novi Grad Sarajevo 2021–2027, planirana je institucionalizacija i uvezivanje kulturnih sadržaja kroz osnivanje Centra za kulturu, adaptaciju prostora, razvoj kadrovskih kapaciteta i proširenje programskih aktivnosti. Cilj je formirati modernu ustanovu koja će odgovoriti na potrebe građana, posebno mladih, i omogućiti kvalitetniji, dostupniji i raznovrsniji kulturni sadržaj.

Ulaganja Općine u kulturne institucije i programe

Tabela broj 9⁹

R.B	Uložena finansijska sredstva Općine	Realizirano 2025. g.	Planirano u 2026. g.
1.	Podrška ustanovama kulture od općeg značaja i interesa za BiH	70.000,00	80.000,00
2.	Projekat kulturno-historijskog nasljeđa u saradnji sa JU 'Muzej Sarajeva'	20.000,00	20.000,00
3.	Tradicionalna manifestacija "Novogradski dani"	240.000,00	250.000,00
4.	Programske aktivnosti u "Centru za kulturu"	150.000,00	150.000,00
5.	Podrška ostalim projektima od značaja za Općinu u oblasti obrazovanja, kulture i sporta (za djecu, mlade i ostale ciljne grupe)	220.000,00	220.000,00
6.	Transfer za podršku KUD-ovima	45.000,00	45.000,00
7.	Podrška obrazovnim programima u kinu Novi Grad Sarajevo	35.000,00	40.000,00
8.	Obezbjedenje prevoza učenika iz osnovnih škola za manifestacije od značaja za općinu	90.000,00	100.000,00
9.	Beplatne članarine u bibliotekama	20.000,00	20.000,00
10.	Izgradnja objekta Dom kulture Ahatovići	50.000,00	30.000,00
UKUPNO		940.000,00 KM	955.000,00 KM

Iz podataka je vidljivo da su izdvajanja za kulturu, u odnosu na druga područja, i dalje skromna. Kultura predstavlja jedan od najznačajnijih segmenata identiteta svake zemlje i svih ljudi koji u njoj žive. Dodatnim ulaganjima u kulturne potrebe pomaže se djeci i mladima da od najranijeg uzrasta prepoznaju i razvijaju svoj identitet, ljubav prema domovini, kulturne navike i vrijednosti koje ih oplemenjuju. U tom smislu, djeci i mladima potrebno je ponuditi što više raznovrsnih sadržaja koji će doprinijeti njihovom cjelokupnom razvoju.

U tom pogledu, Općina je započela proizvodnju i realizaciju različitih kulturnih sadržaja dostupnih svim građanima, pri čemu su sve manifestacije Općine Novi Grad Sarajevo besplatne.

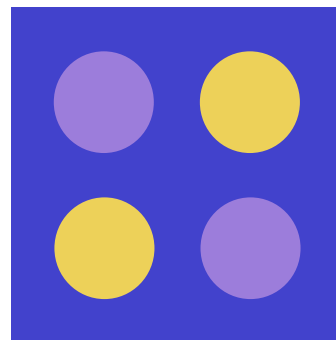
Pored toga, Općina, u saradnji s Ministarstvom za boračka pitanja KS, JU Fond memorijala KS i Općinom Novo Sarajevo, pokrenula je izgradnju Memorijalnog kompleksa na Žuči. U sklopu kompleksa izgrađen je spomenik „Krila slobode“ visine 25 metara i širine oko 15 metara. Spomenik je osvijetljen i vidljiv s brojnih lokacija u Sarajevu. Memorijalni kompleks Žuč „Krila slobode“ uređen je kao mjesto od posebnog kulturno-historijskog značaja za Bosnu i Hercegovinu, s ciljem njegove promocije u memorijalno-turističke svrhe. Pored

⁹ U tabeli su korišteni podaci Općinske službe za obrazovanje i Budžeta Općine Novi Grad Sarajevo

toga, kompleks po otvaranju redovno posjećuju učenici i mladi iz Kantona Sarajevo, kao i iz drugih dijelova Bosne i Hercegovine, u okviru edukativnih i kulturnih programa.

Zbog nedostatka objekata i institucija kulture na području Općine, kulturne aktivnosti i projekti realiziraju se u prostorima koje je Općina prilagodila i stavila u funkciju kulturnih sadržaja. Shodno tome, Strategijom razvoja Općine Novi Grad Sarajevo 2021–2027 definisan je strateški cilj unapređenja inkluzivnog društvenog sektora i javnih usluga, zasnovanih na efikasnoj, otvorenoj i odgovornoj javnoj upravi. U okviru tog cilja istaknut je ključni strateški projekat: „Uspostava Centra za kulturu, razvoj kapaciteta, programa i sadržaja“, čijom realizacijom Općina želi osigurati institucionalnu podršku kulturi i pružiti kvalitetnije i dostupnije kulturne sadržaje građanima.

Programsko područje V

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DJETETA

Međunarodni standardi i konvencije obavezuju Bosnu i Hercegovinu da primjenjuje najviše standarde u primjeni zdravstvene zaštite djece. *Glavni preduslov za zdrav razvoj djeteta je dobro organizirana zdravstvena zaštita na način da je dostupna djeci, posebno ugroženim kategorijama (socijalno ugroženoj i romskoj djeci).*

Organizaciona jedinica Novi Grad je jedna od devet postojećih organizacionih jedinica Javne ustanove Dom zdravlja Kantona Sarajevo (JUDZKS). Smještena je na području općine Novi Grad Sarajevo koja broji 123568¹⁰ stanovnika, od kojih je 24.258¹¹ čini dječija populacija (0–18 godina), a populacija od 0 do 14 godina koja pripada predškolskoj i školskoj službi je oko 19.120 (1) Podaci za predškolsku službu su varijabilni i rastu iz dana u dan. Naime, početkom školske godine cijela jedna generacija polazi u školu i napušta predškolski dispanzer a novorođene bebe se registruju svakodnevno. Do sada smo registrovali 1065 novorođenih beba u ovoj godini.

Zdravstvena zaštita djece, mladih i svih građana Općine Novi Grad Sarajevo obavlja se u dva objekta JUDZKS: Dom zdravlja Otoka i Dom zdravlja Saraj Polje, kao i u 19 ambulanti porodične medicine, od kojih je jedna ambulanta palijativne njege. U njima se pružaju usluge primarne i specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite.

Zdravstvenu zaštitu pružaju sljedeće službe: porodična/obiteljska, pedijatrijska, školska, pneumofiziološka, radiološka, fizijatrijska, laboratorijska i stomatološka služba, te Centar za mentalno zdravlje (neuropsihijatar, psiholog) i konsultativne službe ORL i oftamolog.

Organizacija zdravstvene zaštite djece (0 – 18 godina)

Tabela 10.

DOB DJECE	MJESTO PRUŽANJA ZDRAVSTVENE USLUGE	ZDRAVSTVENI RADNICI KOJI PRUŽAJU USLUGU
0 – 6 g.	Dispanzeri za predškolsku djecu	Specijalista pedijatrije
7 – 14 g.	Dispanzeri za školsku djecu	Specijalista školske medicine, Porodični ljekari, Ljekar opće prakse
15 – 18g.	Odjeli porodične/obiteljske medicine	Porodični ljekari Ljekari opće prakse

¹⁰ Federalni zavod za statistiku, Kanton Sarajevo u brojkama, Sarajevo, 2024.

¹¹ Izvor podataka - Javna ustanova 'Dom zdravlja Kantona Sarajevo'

Predškolski dispanzeri i zdravstvena zaštita djece od 0 do 6 godina starosti

Zdravstvena zaštita djece od 0 do 6 godina starosti provodi se u objektu DZ Otoka. Obezbijeđena je zdravstvena zaštita za bolesnu djecu, kao i preventivni pregledi zdrave populacije/sistematski/ gdje se prati rast i razvoj djeteta i obavlja vakcinacija radi sprečavanja epidemija dječijih zaraznih bolesti.

Rad u predškolskom dispanzeru obavlja ukupno 5 pedijatar a od čega jedan radi 4 sata dnevno. Poređenja radi u 2021. godini bilo je zaposleno 9 pedijatar a.

Tokom 2025. godine ostali smo bez dva pedijatra a i u 2026.g. još dva pedijatra odlaze u penziju tako da bi se moglo desiti da tokom 2026.g. pedijatrijska služba Novi Grad ostane sa dva pedijatra.

Postoje standardi i normativi zdravstvene zaštite¹², prema kojima 1 pedijatar osigurava zdravstvenu zaštitu za 900 osiguranika (kartona).

Minimalni broj, koji bi trebao da zadovolji rad u dvije smjene, te rad s bolesnom i zdravom populacijom je **ukupno 11 pedijatar a.**

Broj zdravstvenih kartona je oko 9500 sto bi predstavljalo oko 2111 kartona po jednom pedijatru.

Kako je nedostatak pedijatar a kao gorući problem, potrebno je insistirati kod nadležnog ministarstva na rješavanju problema nedostatka pedijatar a.

Organiziranje primarne zdravstvene zaštite djece s poteškoćama u razvoju

U okviru primarne zdravstvene zaštite treba da postoji tim koji će se baviti ovom djecom na jednom mjestu. U timu bi trebali raditi pedijatar, psiholog, logoped i defektolog.

U DZ Otoka su zaposlena 4 psihologa i 4 logopeda. Od nedavno imamo i dva defektologa, jedan u Centralnom objektu i drugi u Saraj Polju.

Tokom 2025.g. kod logopeda je ostvareno ukupno 4034 posjete a u istom periodu ostvareno je 29 513 usluga. Evidentirana su 284 nova pacijenta.

Bilježi se značajan porast djece sa govorno-jezičkim poteškoćama pri čemu su, sve češće prisutne višestruke razvojne poteškoće što zahtjeva timski rad, duže trajanje rehabilitacije, intenzivan individualni rad.

ZAKLJUČAK:

1. Nedostatak kadra koji bi se mogao organizovano, timski baviti rehabilitacijom ove populacije a neizostavno i nedostatak adekvatne opreme kabineta za rad logopeda i defektologa kako bi se što kvalitetnije mogla pružiti usluga korisnicima.

Preporuka:

- 1. Raditi na pravljenu baze podataka o broju djece s poteškoćama u razvoju**
- 2. Insistirati kod nadležnih institucija na rješavanju problema zapošljavanja kadra predviđenog za rad u Centru za rani rast i razvoj, jer je sve veći broj djece koja zahtijevaju takvu vrstu pomoći.**

Obuhvat djece zdravstvenom zaštitom

Sva djeca imaju pravo na zdravstvenu zaštitu i obuhvaćena su sistemom zdravstvene zaštite. Zdravstvena zaštita je dostupna svim ugroženim socijalnim kategorijama, kao i romskoj djeci, bez obzira da li imaju zdravstveno osiguranje ili ne.

Sistematski pregledi od 0 do 6 godina

U tom periodu obavi se ukupno osam redovnih sistematskih pregleda. Do godinu dana 4 sistematska pregleda (s 1, 2, 4 i 6 mjeseci), te do polaska u školu još 4 (s 1, 2, 5 godina i predškolski sistematski pregled). Osim toga obavljaju se sistematski pregledi prilikom upisivanja u vrtiće.

Nekoliko prethodnih godina pedijatri uočavaju veći broj djece s disharmoničnim razvojem koji se prvobitno manifestira kao nedovoljno razvijen govor, ali ne postoji zvanična baza podataka o broju takve djece. Vrlo često djeca sa nerazvijenim govorom imaju i motoričke smetnje tako da je neophodna saradnja logopeda i defektologa radi sto bolje procjene i detekcije a samim tim i rehabilitacije.

Preporuka:

- 1. Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti bi se trebao što više bazirati na preventivnim pregledima djece, radi otkrivanja mnogih poteškoća u razvoju (za koje treba što prije započeti tzv. ranu intervenciju).**

Dispanzeri za školsku djecu i zdravstvena zaštita djece od 7 do 14 godina starosti provodi se u objektu DZ Saraj Polje. Rad se obavlja se u dvije smjene.

Obezbijeđena je zdravstvena zaštita za bolesnu djecu, kao i sistematski pregledi i vakcinacija školske djece. U tom periodu obavi se ukupno tri obavezna sistematska pregleda i to u drugom, petom i osmom razredu osnovne škole. U protekloj 2024/2025. godinu urađeni su svi planirani sistematski pregledi kao i nadoknada propuštenih vakcina za djecu iz osnovnih škola sa područja općine Novi Grad. Djeca su organizovano dolazila u dom zdravlja u dogovoru sa ljekarom.

Rad u školskom dispanzeru obavljalo je ukupno 4 ljekara: 1 specijalista školske medicine, 1 specijalista porodične medicine i 2 ljekara opće prakse. Napomena: već par godina ukinuta je specijalizacija školske medicine.

Ukupan broj pacijenata koji su se javili školskom dispanzeru u periodu od 01.01.2025. g. do 30.11.2025. god. je 44670. Na bolesnoj strani pregledano 41343 a na zdravoj strani 3327.

Do sada je u tekućoj godini obavljeno 2907 sistematskih pregleda učenika. Broj apliciranih vakcina u

tom periodu je 2748 od čega najveći broj HPV vakcine-ukupno 854.

Redovna zdravstvena zaštita djece od 7 do 14 godina obavlja se u navedenom dispanzeru, od strane navedenog kadra. U dežurama (vikendom) hitni slučajevi su se pregledali u dežurnim ambulantama porodične medicine. Broj zdravstvenih kartona je oko 11.000 djece od 7 do 14 godina.

ZAKLJUČAK:

1. Nedostatak kadra

Preporuka:

1. Insistirati kod nadležnog ministarstva na rješavanju problema nedostatka ljekara koji će pružati zdravstvenu zaštitu školskoj djeci. Trebalo bi istaći da je ukidanjem specijalizacije školske medicine otežan rad u školskim dispanzerima jer se doktori medicine ne zadržavaju više od par godina. Naime, po dobijanju specijalizacije odlaze iz dispanzera. Poznato je da nema ni pedijataru koji bi mogli pratiti tu djecu u kontinuitetu tako da bi trebalo raspisivati što više specijalizacija porodične medicine čime bi se održala stabilnost rada i u školskim dispanzerima ali i u ambulantama porodične medicine.

Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti bi se trebao što više bazirati na preventivnim pregledima djece, radi otkrivanja mnogih poteškoća u razvoju, raznih anomalija (za koje treba što prije započeti tretman).

Zdravstvena zaštita djece od 15 do 18 godina starosti provodi se u dva objekta: DZ Otoka i DZ Saraj Polje, kao i u 18 ambulanti porodične medicine. Specijaliste porodične medicine obezbijedili su zdravstvenu zaštitu.

Obuhvat trudnica sistematskim pregledom je zadovoljavajući. Kod svih trudnica sa područja Kantona Sarajevo, koje se jave na pregled, budu pregledane, urađeni sistematski pregledi. Omogućeni su besplatni pregledi za nezaposlene trudnice te sve trudnice s područja Kantona Sarajevo dobijaju potrebnu besplatnu uslugu. Nadzor i aktivnosti kod pacijentica s rizičnom trudnoćom se obavljaju po procedurama u sklopu pružanja zdravstvenih usluga trudnicama.

Preporuka:

Povećati broj preventivnih pregleda trudnica da bi se smanjio procenat dojenačke smrtnosti.

Patronažna služba je organizovana tako da patronažne sestre obilaze porodilje nakon poroda u njihovim domovima, kako bi vidjele njihovo stanje, stanje novorođenčeta i u kakvim uslovima žive. One ujedno realiziraju programe za promociju dojenja. Promocija dojenja, kao najbolje hrane za novorođenče, je jedna od svakodnevnih, obaveznih aktivnosti u okviru rada Dispanzera za zaštitu žena i materinstva na Otoci, kao i predškolskih dispanzera. Aktivnost se provodi kroz psihofizičku pripremu za porod te kroz predavanja trudnicama, tako da svaka trudnica dobije sve informacije o važnosti dojenja. Promocija se nastavlja kroz patronažne posjete porodiljama i novorođenčadima, a potom kroz posjete pedijatrima prilikom obavljanja sistematskih pregleda i vakcinacije.

Svake godine u svijetu kao i kod nas, obilježava se sedmica dojenja. Kampanju provodi Zavod za javno zdravstvo FBiH u saradnji sa Zavodom za javno zdravstvo Kantona Sarajevo i UNICEF BiH te pedijatri u FBiH.

Preporuka

Uzeti aktivno učešće u kampanji sa Zavodom za javno zdravstvo KS

Organizacija stomatološke službe provodi se u dva objekta: DZ Otoka i DZ Saraj Polje kroz ordinacije za predškolsku i školsku djecu. U svakodnevnom radu se daju upute o značaju očuvanja zdravlja zuba i higijene. Rad obavlja ukupno 7 stomatologa- pedodonata. Redovan sistematski pregled se obavlja pred polazak u školu u ordinacijama.

Serijski sistematski pregledi se obavljaju u drugom i šestom razredu u školama, te su obavljeni sistematski pregledi u svim novogradskim osnovnim školama u 2024/25. godini.

OŠ "Sokolje" ima stomatološku ambulantu za djecu te škole a pružaju usluge i djeci OŠ „Briješće“. OŠ „Umihana Čuvidina“ ima svoju stomatološku ambulantu.

U 2024/25. godini pedodonti su obavili sistematske preglede djeci u svim novogradskim vrtićima.

U ovoj službi je registrovano ukupno 4463 stomatoloških kartona u uzrastu od 0 do 6 godina i 15.639 kartona djece od 7 do 18 godina. Za djecu od 0 do 6 god, urađeno 2172 sistematska pregleda i 4288 usluga a kod djece od 7 do 18 urađeno 5318 pregleda sa 8975 usluga.

Preporuka:

1. Povećati broj stomatoloških ambulanti unutar osnovnih škola

2. Raditi na edukaciji o održavanju zdravlja zuba kroz zdravstvene ustanove, škole i NVO

Vođenje registra perinatalne i dojenačke smrtnosti djece

Podaci o perinatalnoj i dojenačkoj smrtnosti nisu bili dostupni, osim podatka u biltenima koje izdaje Zavod za informatiku i statistiku FBiH, KS. Prema Statističkom izvještaju za period januar-decembar 2023. god, u KS je umrlo 24 dojenčeta, od toga u Općini Novi Grad 2 dojenčeta, a u periodu januar-septembar 2024. u KS je umrlo 15 dojenčadi **od čega u Općini Novi Grad nije bilo umrlih dojenčadi. Do augusta 2025. godine rođeno je 632 a umrlo jedno novorođenče prema podacima Federalnog zavoda za statistiku. Generalno, dojenačka smrtnost se kreće u rasponu 4,65 - 5,6 promila što je relativno nisko u regionalnom kontekstu ali je viša nego u razvijenim evropskim zemljama.**

U Općini Novi Grad Sarajevo u 2023. godini je živorođeno 1.042 djece, a umrlo 1.091 osoba, od čega 2 dojenčeta. Dakle u 2023. je negativni prirodni priraštaj -49. U periodu januar - septembar mjesec 2024. živorođeno je 744 djece, a umrlo 742 osobe. Nije bilo dojenačkih smrtnosti. Za ovaj period 2024. je pozitivan prirodni priraštaj +2. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku FBiH¹³, u Općina Novi Grad Sarajevo je tokom 2025. godine živorođeno **1.007 djece** a umrlo **1.118 osoba**, što znači da je prirodni priraštaj bio negativan, odnosno broj umrlih je bio veći za **111**.

Aktivnost na obuhvatu djece i vrste vakcina

U 2023. godini se počelo s elektronskom evidencijom vakcina, tako da krajem 2024. godine, je svakom djetetu urađen elektronski vakcinalni karton.

U 2025. ukupno je pregledano u predškolskom dispanzeru 55.151 dijete, u savjetovalištu bilo 16.677.

U 2024. godini DZ Novi Grad je dobio određeni broj Prevenar vakcine -/protiv Pneumokoka koja nije u redovnom kalendaru vakcinacije. Davala se djeci prema indikacijama, a prošle godine nismo dobili nijednu dozu te vakcine.

Ukupno datih vakcina prikazano je u tabeli.

Tabela 11.

	BCG vakcina /tuberkuloza/	Hepatitis B vakcina	Pentaxim /Difterija+tetanus+veliki kašalj+polio+hemophilus	Tetraxim /Difterija+tetanus+veliki kašalj +polio/	MRP /morbili ili ospice + rubeola + zaušnjaci/	Prevenar /pneumokok/
	55	1.790	2.452	811	1.047	0
	42	2.165	4.812	1.826	2.857	0
	89	2.255	3.040	1.180	2.676	150
	97	1917	2701	751	969	0

Vođenje registra kroz jedinstven elektronski sistem i bazu podataka u zdravstvenim ustanovama

Jedinstven elektronski sistem za sve zdravstvene ustanove koje prate djecu, da bi u jednoj bazi podataka imali podatke o:

1. neurorizičnoj djeci,
 2. dojenčadi s urođenim anomalijama,
 3. djeci koja boluju od malignih oboljenja,
 4. djeci iz autističnog spektra ponašanja,
- nije još uspostavljen tj.ne postoji jedinstvena baza podataka.

Preporuka: Napraviti jedinstvenu bazu podataka za gore navedene kategorije djece.

Jedinstvena baza podataka

Sve veći broj djece u našem okruženju ima neki oblik disharmoničnog rasta i razvoja. Jedan od njih su djeca iz autističnog spektra. Broj djece s tim poremećajem je nepoznat, ali ih je sve više, s obzirom na savremeni način života (manje se provodi vrijeme u razgovoru s djecom, djeca su puno usmjerena na mobitele, TV i dr. elektronske uređaje)

Značaj postojanja Centra za rani rast i razvoj

Centar za rani rast i razvoj podržala je Općina Novi Grad, a organizovan je i u okviru Društvenog centra organizacije SOS Dječija sela BiH na lokaciji Novi Grad Sarajevo gdje implementira aktivnosti.

Rad Centra prilagođen je praćenju ranog dječijeg rasta i razvoja te pružanja podrške djeci kako bi dostigli svoje pune potencijale. Usluge pruža tim stručnjaka iz oblasti zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite, a namijenjen je za roditelje sa djecom starosne dobi od 0 do 10 godina, s akcentom na djecu od 0 do 3 godine starosti. U 2023. godini ukupan broj korisnika je 320 djece i 214 roditelja kroz održane 324 radionice. Agencija za kvalitet u zdravstvu (AKAZ) kao prvi akreditirani i certificirani Centar za rani rast i razvoj u državi recertificirala je Centar 2023. god.

Ukupan broj korisnika obuhvaćen u periodu 2024. godine je 253 djece i 200 roditelja kroz 214 radionica i prilagođeni individualni rad u skladu sa potrebama djece i roditelja. U periodu januar - novembar 2025. god. realizovana su četiri ciklusa radionica kojima je obuhvaćeno 367 djece i 293 roditelja kroz 279 radionica.

Otvoren je i Centar za rani rast i razvoj u sklopu DZ Novi Grad, koji je prostorno smješten u DZ Saraj Polje, gdje bi se trebala pratiti i provoditi rana intervencija isključivo djeci sa disharmoničnim razvojem.

Preporuka:

- 1. Raditi na uspostavljanju saradnje svih ustanova koje rade s djecom, s Centrom za rani rast i razvoj u cilju podsticanja rane intervencije u interesu djece i roditelja**
- 2. Raditi na jedinstvenoj bazi podataka o broju djece s disharmoničnim razvojem**

Vakcinacija djece

Vakcinacija djece veoma je važna preventivna mjera kojom sprečavamo epidemije teških dječijih zaraznih bolesti, koje mogu dovesti do mnogih komplikacija pa čak i do smrti. Vakcinacija počinje u porodilištu i nastavlja se kroz primarnu zdravstvenu zaštitu u predškolskim i školskim dispanzerima.

Prema našem kalendaru vakcinacije za FBiH, djeca se vakcinišu protiv 10 zaraznih bolesti. Vakcine su strogo kontrolisane u vidu kontinuiranog praćenja hladnog lanca kroz cijeli transport do zdravstvenih ustanova i u toku skladištenja.

Osim redovnog programa vakcinacije, naša djeca su vakcinisana u 2024. i sa dvije vakcine koje su obezbijedio Zavod za javno zdravstvo KS, a nisu u redovnom programu vakcinacije: Prevenar 13 / vakcina protiv Pneumokoka/ i HPV vakcina /protiv raka grlića materice/. Nažalost, u 2025. godini nismo raspolagali sa Prevenar vakcinom dok se vakcinacija sa HPV vakcinom redovno sprovodi.

HPV vakcina se provodila za djevojčice i dječake od 11. do 26. godine. U 2023. godini aplicirano je 447 HPV vakcina, a u 2024. godini aplicirano je 439 HPV vakcina u Dispanzeru za školsku djecu DZ Novi Grad. Tokom 2025. je dato 854 doze HPV vakcine.

Preporuka:

Rađena je edukacija roditelja i djevojaka radi upoznavanja s vakcinacijom HPV vakcinom (kroz školska predavanja, putem medija i sl.)

Procenat vakcinisanosti je nepoznat, jer ne postoji baza podataka. Sa sigurnošću se može reći da je taj procenat vakcinacije jako nizak. Zbog toga je uslijedila epidemija morbila i velikog kašlja u 2024. godini u KS.

Od 22.01.2024. godine prijavljuju se prvi slučajevi morbila (vakcinopreventabilne bolesti) i proglašava se epidemija morbila u KS. Do 20.12. 2024. prijavljeno je ukupno 4.497 slučajeva morbila. Shodno tome bio je otvoren Vakcinalni punkt za vakcinaciju MRP vakcinom, u DZ Saraj polje, gdje su vakcinisana sva djeca iz cijelog kantona, koja nisu na vrijeme vakcinisana MRP vakcinom.

Od 12. marta 2024. u KS je proglašena epidemija velikog kašlja – pertusisa (vakcinopreventabilne bolesti). Do 20. decembra 24. prijavljeno je 186 slučajeva velikog kašlja. Za vrijeme epidemije i povećanog broja oboljelih bilježili smo značajan porast vakcinisane djece. Smirivanjem epidemije taj broj je značajno pao i roditelji zbog neobaviještenosti i sklonosti da slušaju informacije iz izvora koji se ne oslanjaju na stručne i naučne dokaze izlažu djecu velikom riziku obolijevanja od potencijalno i po život opasnih bolesti.

Zbog jake antivakcinalne kampanje, roditelji se odlučuju da ne vakcinišu svoju djecu, protiv savjeta ljekara.

24. oktobra se obilježava Svjetski dan borbe protiv dječije paralize.

Preporuka:

1. Rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti bi se trebao što više bazirati na preventivnim pregledima djece, na promociji i značaju vakcinacije, a sve radi povećanja procenta vakcinacije (čime bi se izbjegle epidemije mnogih dječijih zaraznih bolesti koje su u većini zemalja iskorijenjene).

2. Pratiti procenat vakcinacije putem jedinstvenog elektronskog sistema i baze podataka u zdravstvenim ustanovama

3. Edukacija roditelja čija djeca idu u vrtiće i druge obrazovne ustanove kao i putem medija od strane pedijatara

4. U većini zapadnoevropskih zemalja ograničava se upis djece u vrtić potvrdom o vakcinaciji. Dakle, u pojedinim zemljama, uslov za upis je, da je dijete primilo sve osnovne vakcine a neke uslovljavaju samo pojedine, kao MMR vakcinu. Svake godine pišemo na potvrdama vakcinalni status djeteta ali to nažalost, niko ne gleda i nije uslov nizašta. Čak, potpuno nevakcinisana djeca dobiju i subvencije za vrtić kao i vakcinisana, što je u suprotnosti sa dobrom praksom zapadnoevropskih zemalja.

Edukacija o zdravoj prehrani, zdravim načinima života i pretilosti djece se provodi kroz redovne programme u vrtićima i školama.

Preporuka:

1. Potrebno je više raditi na edukativnim programima za djecu i mlade kroz obrazovni i zdravstveni sistem, kao i putem medija i uključivanjem NVO

Edukacija o štetnosti pušenja, konzumiranju alkohola, droga i HIV/AIDS-a se provodi kroz školske programe.

1. Potrebno je više raditi na edukativnim programima za djecu i mlade kroz obrazovni i zdravstveni sistem, kao i putem medija i uključivanjem NVO

Edukacija adolescenata u oblasti reproduktivnog zdravlja, spolno prenosivih bolesti i njihov utjecaj na život se provodi kroz redovne školske programe.

Preporuka:

1. Povećati broj edukacija kroz nastavne jedinice, zatim predavanja organizovana po školama u saradnji sa zdravstvenim ustanovama, kao i putem medija, te uključivanjem NVO

Edukacija o zaštiti mentalnog zdravlja djece

Mentalno zdravlje djece je vrlo važan segment u jačanju djeteta. Sve je više vršnjačkog nasilja prisutno među djecom. Potreban je angažman psihologa, pedagoga, saradnja s odgovornim institucijama, organizovanje predavanja i izrada promotivnih materijala.

Prevenција i briga za djecu oboljelu od teških malignih oboljenja

Preventivne mjere se poduzimaju organizivanjem redovnih sistematskih pregleda. Liječenje se prati kroz Hemato-onkološki odjel Pedijatrijske klinike u Sarajevu. Multidisciplinarni pristup liječenju je veoma važan. Ukoliko se liječenje ne može obaviti na Pedijatrijskoj klinici u Sarajevu, potrebno je obezbijediti zdravstvenu pomoć u zdravstvenim centrima izvan BiH.

Veliku podršku djeci i roditeljima pruža Udruženje "Srce za djecu" kroz:

1. psiho-socijalnu pomoć oboljelima i onima koji su izgubili najmilije,
2. obezbijeden boravak u Roditeljskoj kući, roditeljima i djeci u toku liječenja na Pedijatrijskoj klinici
3. kroz osnaživanje djece putem *rehabilitacionih kampova*, koji se održavaju jednom godišnje.

Ciljevi i aktivnosti u okviru područja Zdravstvena zaštita djece

Strateški cilj: KVALITETNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
1.1.	Organizacija primarne zdravstvene zaštite	Ministarstvo Zdravstva KS, DZ Otoka i Saraj Polje, zdravstveno osoblje, Općina	2026/28.	Pregledani u predškolskom dispanzeru, u dispanzeru za šk. djecu i odjelu porodične medicine
1.2.	Organizacija zdravstvene zaštite djece od 0 do 18 godina	Ministarstvo, zdravstvene institucije, Općina i zdrav. radnici	2026/28.	Broj domova zdravlja, broj ambulantni
1.3.	Zdravstvenu zaštitu za djecu od 0 do 6 godina provodi dovoljan broj pedijatara	Domovi zdravlja i uposleni zdravstveni radnici, Općina	2026/28.	Broj pedijatara i broj djece po jednom pedijatru, nedostajući kadar
1.4.	Organizacija primarne zdravstvene zaštite djece s poteškoćama u razvoju	Ministarstvo, Općina i zdravstvene institucije	2026/28.	Da li postoji kadar i infrastruktura?
1.5.	Obuhvat djece zdravstvenom zaštitom	Zdravstvene institucije	2026/28.	Broj djece koja nisu obuhvaćena zdravstvenom zaštitom: Romi, djeca nezaposleni roditelja
1.6.	Sistematski pregledi koji se vrše od 0 do 6 godina i analiza pojave oboljenja kod djece	Ministarstvo, Zavod zdravstvenog osiguranja	2026/28.	Broj sistematskih pregleda djece, bolesti kod djece, analiza stanja i prevencija koja se preduzima
1.7.	Dispanzeri za školsku djecu i zdravstvena zaštita djece od 7 do 14 godina starosti	Zdravstvene službe domova zdravlja	2026/28.	Broj provedenih aktivnosti i koliko je djece obuhvaćeno
1.8.	Zdravstvena zaštita djece od 15 -18 godina	Zdravstvene službe domova zdravlja	2026/28.	Broj provedenih aktivnosti i koliko je djece obuhvaćeno bolesti kod djece
Specifični cilj 2: ZDRAVSTVENA ZAŠTITA TRUDNICA I DOJILJA				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Obuhvat trudnica sistematskim pregledima u trudnoći	Dom zdravlja	2026/28.	Broj trudnica obuhvaćenih sistematskim pregledima
2.2.	Omogućeni besplatni pregledi za nezaposlene trudnice	Dom zdravlja	2026/28.	Broj pregledanih nezaposlenih trudnica
2.3.	Nadzor i aktivnosti na provođenju mjera za rizične trudnoće	Dom zdravlja	2026/28.	Broj ustanovljenih rizičnih trudnoća
2.4.	Nadzor patronažne službe nad porođiljama i novorođenčadima	Dom zdravlja	2026/28.	Broj patronažnih posjeta
2.5.	Promocija dojenja	Dom zdravlja, Općina i NVO-i	2026/28.	Akteri promocija i broj akcija
2.6.	Obilježavanje svjetske sedmice dojenja	Ministarstvo, bolnice, domovi zdravlja i NVO-i	2026/28.	Broj akcija i broj učesnika

Specifični cilj 4: SMANJENJE PERINATALNE I DOJENAČKE SMRTNOSTI I VAKCINACIJA DJECE

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
4.1.	Vođenje registra perinatalne i dojenačke smrtnosti djece	Ministarstvo, bolnice, Zavod zdravstvenog osiguranja	2026/28.	Broj perinatalne i dojenačke smrtnosti djece
4.2.	Aktivnosti na pravovremenoj prijavi djece, posebno romske djece	Bolnice i matični uredi	2026/28.	Registar novorođene djece
4.3.	Aktivnosti na obuhvatu djece vakcinacijom i vrste vakcine	Ministarstvo, domovi zdravlja	2026/28.	Broj (procenat) vakcinisane djece po vrstama vakcina

Specifični cilj 3: ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ZUBA

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
3.1.	Organizacija stomatološke službe	Ministarstvo, domovi zdravlja i Općina	2026/28.	Broj stomatoloških ambulanti broj pregleda, broj školskih ambulanti

Specifični cilj 4: VOĐENJE REGISTRA RAD I PRAĆENJA I SMANJENJA PERINATALNE SMRTNOSTI

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
4.1.	Vođenje registra kroz jedinstven elektronski sistem i bazi podataka u zdravstvenim ustanovama	Ministarstvo, domovi zdravlja i Općina	2026/28.	Podaci o neurorizičnoj djeci, dojenčadi s urođenim anomalijama, perinat. i doj. smrtnosti, djeci s malignim oboljenjima, djeci iz autističnog spektra ponašanja

Specifični cilj 5: VOĐENJE REGISTRA RAD I PRAĆENJA DJECE S DISHARMONIČNIM RAZVOJEM

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
5.1.	Jedinstvena baza podataka o djeci s disharmoničnim razvojem	Ministarstvo, domovi zdravlja, Centar za rani rast i razvoj	2026/28.	Broj djece s tim poremećajem,
5.2.	Saradnja sa Centrom za rani rast i razvoj	domovi zdravlja, Centar za rani rast i razvoj	2026/28.	Broj djece koja pohađaju Centar

Specifični cilj 6. VAKCINACIJA DJECE U SKLADU S PREPORUKAMA WHO

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
6.1.	Mjesta vakcinacije i vrste vakcina	Kantonalni zavod za javno zdravstvo, domovi zdravlja i zdravstveno osoblje	2026/28.	Mjesta vakcinacije djece i vrste vakcina koju su primila djeca
6.2.	Aktivnosti na obuhvatu djece vakcinacijom	Kantonalni zavod za javno zdravstvo, domovi zdravlja i zdravstveno osoblje	2026/28.	Koliko je djece vakcinisano i kojom vakcinom?

Specifični cilj 7: PREVENCIJA KROZ EDUKACIJU

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
7.1.	Edukacija o zdravoj prehrani i zdravim načinima života i pretilosti	Kantonalni zavod za javno zdravstvo, domovi zdravlja NVO i zdravstveno osoblje	2026/28.	Koliko edukacija je provedeno u školama, koliko je evidentirano pretilih učenika
7.2.	Edukacija o štetnosti pušenja, konzumiranju alkohola i droga i HIV/AIDS	Zdravstveni i prosvj. radnici, Inspeksijske službe, službe sigurnosti, ugostiteljski objekti	2026/28.	Broj obavljenih predavanja inspeksijskih kontrola i izrečenih mjera
7.3.	Edukacija adolescenata u oblasti reproduktivnog zdravlja, spolno prenosivih bolesti i njihov uticaj na život	Zdravstveni i prosvjetni radnici, stručni saradnici u nastavi, NVO	2026/28.	Broj obavljenih kontrola i izrečenih mjera
7.4.	Edukacija o zaštiti mentalnog zdravlja	Zdravstveni i prosvjetni radnici, stručni saradnici u nastavi i NVO	2026/28.	Broj centara za mentalno zdravlje, broj djece koja su izložena nasilju u porodici i vršnjačkom nasilju
7.5	Prevenција i briga za djecu oboljelu od teških malignih oboljenja	Zdravstveni radnici, klinički centri, Udruženje "Srce za djecu" i druge NVO	2026/28.	Broj oboljele djece, Broj aktivnosti podrške oboljeloj djeci i roditeljima djece.

Programsko područje VI

SIGURNO I ZDRAVO OKRUŽENJE ZA DJECU

Zaštita životne sredine

Kada je u pitanju očuvanje i zaštita životne sredine i poboljšanje kvaliteta života i zdravlja djece, važno je kontinuirano poduzimati sve mjere koje će smanjiti zagađenost zraka, uništavanje životne sredine i provoditi potrebne aktivnosti koje doprinose sigurnosti i zaštiti djece.

Specifični cilj 1: Programi i akcije za poboljšanje kvaliteta života djece i okoliša u Općini

Važno je poduzimati sve mjere koje će smanjiti koncentraciju zagađenog zraka. Mjerenja ukazuju na značajna prekoračenja graničnih vrijednosti, naročito u zimskom periodu. Najveća zagađenost zraka u Općini dolazi kao posljedica velikog broja vozila koja su stara i tehnički neispravna, zatim kao posljedica korištenja uglja i drugog ogrjeva za grijanje kuća. Rješenje ovog problema zahtijeva mnogo vremena, primjenu novih tehnologija i velika finansijska ulaganja. Za početak bilo bi korisno pooštriti propise za tehničku kontrolu automobila pri registraciji vozila i stimulirati prelazak na čista goriva u zagrijavanju kuća. Značajna budžetska sredstva izdvajaju se i za druge učesnike u saobraćaju, kao što su biciklisti i pješaci. U općini je izgrađeno niz biciklističkih staza. Nastavlja se izgradnja i drugih objekata koji poboljšavaju sigurnost djece i građana, kao što su staze, stepeništa, rukohvati, klupe za odmor i pristupne rampe za osobe s teškoćama u kretanju.

Općina ima dosta problema sa saobraćajem u mirovanju zbog čega je ugroženo kretanje djece po trotoarima radi nepropisnog parkiranja. Općina raspolaže i s dosta otvorenih parkirališta, koji bi se mogli nadograditi i tako doprinijeti smanjenju problema parkiranja.

Općina Novi Grad Sarajevo kontinuirano radi na izgradnji zelenih površina, parkova i mobilijara za djecu i učestvuje u pošumljavanju slobodnih prostora, sadnji drveća duž saobraćajnica, te na taj način doprinosi zaštiti životne sredine.

Na prostoru Općine 95% stanovnika snabdjeveno je pitkom vodom i kanalizacionom mrežom. Kontinuirano se radi na proširenju mreže kako bi se postigao 100%-tni obuhvat stanovništva u zaštiti zdravlja stanovništva.

U Općini se provode različite aktivnosti na upoznavanju i očuvanju okoliša u lokalnoj zajednici. Zavod za javno zdravlje Kantona Sarajevo kontinuirano vrši mjerenja zagađenosti zraka i kvaliteta pitke vode. Veliki broj aktivnosti i projekata u cilju podizanja svijesti djece i mladih po pitanju očuvanja okoliša realizirano je svim novogradskim školama.

Aktivnosti Policijske uprave Novi Grad Sarajevo

Specifični cilj 2: Zaštita djece i porodica u Općini Novi Grad Sarajevo

Regulisanje starateljstva nad maloljetnim licima

Aktivnosti Policijske uprave Novi Grad iz segmenta starateljstva nad maloljetnim licem ogleda se u vidu pružanja asistencije nadležnom Kantonalnom Centru za socijalni rad i kroz obilaske SOS Dječijeg sela kao ustanove za smještaj djece bez roditeljske skrbi.

Zaštita i jačanje djece ugrožene porodičnim prilikama u Općini Novi Grad Sarajevo

Planirane aktivnosti Policijske uprave Novi Grad, kada je u pitanju regulisanje starateljstva nad malodobnim licima za period 2026-2028. godine, će kao i u prethodnom periodu poduzimati mjere i radnje po uputama i donesenim Zakonskim aktima od strane nadležnog Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, odnosno Općinskog suda u Sarajevu, kada je u pitanju procesuiranje osoba koje su počinile krivično djelo prema malodobnim osobama kao što je krivično djelo Nasilje u porodici, kao i druga krivična djela gdje su žrtve malodobna lica. Kada su u pitanju krivična djela učinjena prema malodobnim osobama, policijski službenici i istražitelji Odjeljenja kriminalističke policije Policijske uprave Novi Grad, će uz saradnju sa nadležnim Centrom za socijalni rad Novi Grad i pomenutim pravosudnim institucijama, a u skladu sa donesenim Rješenjima i Presudama nadležnih pravosudnih organa, poduzimati dalje zakonske mjere i radnje u smislu eventualnog smještaja žrtava nasilja u porodici u Sigurnu kuću-Sarajevo, SOS Dječije selo Sarajevo za djecu bez roditeljske skrbi, kao i eventualnog oduzimanja starateljstva nad maloljetnim licem kao žrtvom nasilja u porodici, te zapuštanjem i zanemarivanjem djece u porodici.

Osim navedenog policijski službenici Policijske uprave Novi Grad će postupati i u skladu sa Rješenjima o izrečenim zaštitnim mjerama za lica učinioce nasilja u porodici, gdje će se kroz redovan rad kao i u prethodnom periodu, pratiti poštivanje navedenih mjera, te u slučaju nepoštivanja istih, poduzimati mjere i radnje u skladu sa Zakonom, a o istom će blagovremeno obavještavati Općinski sud u Sarajevu. Kada je u pitanju rad sa maloljetnim licima žrtvama krivičnih djela u Policijskoj upravi Novi Grad, postoje certificirani policijski službenici određeni za rad sa maloljetnim osobama, koji postupaju u skladu sa Zakonom o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u Krivičnom postupku FBiH.

Osim naprijed navedenog za period 2026-2028 godina, postupat će se i u skladu sa Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira Kantona Sarajevo i Zakona o prekršajima FBiH, kada je u pitanju propuštanje dužnog staranja nad maloljetnim licima, u cilju zaštite djece gdje se za djecu starosti do četrnaest godina, sankcije izriču roditelju ili staratelju, od četrnaest do šesnaest godina mogu izreći samo adekvatne odgojne mjere, vodeći računa da se navedenim odgojnim mjerama ne ugrozi redovno školovanje maloljetnika ili njegov rad, a izbor odgojnih mjera vrši se u saradnji sa roditeljima ili starateljima, te organima socijalnog staranja.

Policijski službenici Policijske uprave Novi Grad, će kroz redovan rad policije u zajednici ostvarivati kontakt sa nastavnim osobljem osnovnih i srednjih škola na području općine Novi Grad Sarajevo u cilju preventivnog djelovanja, te eventualnog prikupljanja informacija i saznanja o mogućem međuvršnjačkom nasilju, kao i nasilju nad djecom u porodici, te u skladu sa Zakonom i zakonskim procedurama poduzimati dalje potrebne mjere i radnje.

Specifični cilj 3: Mjere protiv zloupotrebe alkohola i psihotropnih supstanci:

Policijski službenici Policijske uprave Novi Grad, na području Općine Novi Grad, Sarajevo, će kontinuirano, kao i do sada raditi na sprečavanju upotrebe, odnosno zloupotrebe opojnih supstanci i sprečavanju krivičnih djela protiv zdravlja ljudi. Ove službene radnje biće usmjerene na suzbijanje krivičnih djela posjedovanja i omogućavanja uživanja opojnih droga, te neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga.

Osim poduzimanja zakonskih mjera i radnji po Krivičnom zakonu FBiH, policijski službenici Policijske uprave Novi Grad, će u skladu sa Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira Kantona Sarajevo takođe sankcionisati lica zatečena da konzumiraju narkotička sredstva na javnom mjestu. Pored navedenih radnji, važno je istaći da ukoliko se zatekne lice da posjeduje i narkotička sredstva, izvršiocima ove vrste krivičnog djela biće oduzeta narkotička sredstva, te uz izvještaj o počinjenju krivičnog djela i nalaza vještačenja pronađenih supstanci koje asociraju na opojna sredstva, predaje se u dalju nadležnost Kantonalnog tužilaštva. Krivični zakon FBiH u odredbama člana 238. i člana 239., predviđa sankcije za ovu vrstu krivičnih djela.

Pored zakonskih normi koji regulišu zabranu posjedovanja i korištenja narkotičkih sredstava, zakonske norme u okviru Zakona o sprečavanju narušavanja javnog reda i mira Kantona Sarajevo, decidno zabranjuju i konzumiranje alkohola na javnom mjestu. Zabranjeno je točiti alkohol maloljetnim licima i licima koja su već pod dejstvom alkohola, u objektima koja se nalaze u neposrednoj blizini obrazovnih i vjerskih ustanova. Upravo zbog toga, Policijska uprava će na mjesečnom nivou vršiti pregled ugostiteljskih objekata s ciljem pronalaska nedozvoljenih predmeta, kao što su između ostalog opojna sredstva, dok će nadležne inspekcijske službe poduzimati mjere i radnje iz svoje nadležnosti.

U pogledu preventivnih mjera, policijski službenici zaduženi za rad policije u zajednici će vršiti edukaciju učenike IX razreda osnovnih škola, kao i učenike I i II razreda srednjih škola sa područja Općine Novi Grad o temi "Reci drogi Ne". Ova edukacija ima cilj upoznati učenike za štetnim posljedicama upotrebe narkotičkih sredstava, ali i zakonskim tretiranjem ove društveno neprihvatljive pojave.

Specifični cilj 4: Sigurnosne mjere za djecu u saobraćaju

Saradnja sa lokalnom zajednicom predstavlja bitan segment rada policije u zajednici. Uprava će na osnovu dobivenih informacija u cilju poboljšanja stanja sigurnosti saobraćaja na putevima kontaktirati nadležne institucije, te vršiti svakodnevni obilazak škola, zadržavanje pred istim u vrijeme dolaska, velikih odmora i odlaska iz škola, sve u cilju sigurnosti učenika.

Policijski službenici će na nivou ove uprave uz angažman "Pauk službe" ukloniti nepropisno parkirana vozila ispred škola, ulaza, požarnih puteva, pješačkih zona, trotoara i drugih javnih površina, kako bi se omogućilo nesmetano kretanje pješaka i osoba sa invaliditetom na trotoarima.

Sigurnost djece kao učesnika u saobraćaju predstavlja vrlo bitan segment rada policijskih službenika. U pogledu stvaranja sigurnog okruženja za djecu, na području koje pokriva Policijska uprava Novi Grad, poduzimaće niz aktivnosti u preventivnom i reperesivnom segmentu.

Kada je u pitanju preventivni segment, nastavni plan i program u osnovnom obrazovanju predviđa i edukaciju o temi sigurnost djece u saobraćaju. Tako će se za učenike prvih razreda, kojih je trenutno 1.275 na području općine Novi Grad Sarajevo, održati edukativna radionica o temi "Djeca u saobraćaju".

Ove radionice se održavaju svake školske godine u septembru/oktobru, a imaju cilj edukovati učenike kako se na siguran način kretati na putu od kuće do škole, te kako preći saobraćajnicu sa i bez svjetlosne saobraćajne signalizacije. Također, u cilju preventivnog djelovanja policijski službenici će kroz redovne zadatke boraviti ispred škola u vrijeme početka nastave, velikih odmora i završetka nastave za vrijeme prve i druge smjene. U okviru preventivnih mjera policijski službenici će o svim uočenim nedostacima u pogledu saobraćajne infrastrukture, posebno u blizini obrazovno odgojnih ustanova, blagovremeno zapisati službene akte, koji će potom biti dostavljene Općini Novi Grad i nadležnim ministarstvima u svrhu uklanjanja uočenih nedostataka.

Pored preventivnih mjera, poduzimaće se i represivne mjere. Poseban akcenat u smjeru represivnog djelovanja ogleda se u sankcionisanju vozača koji nepropisno parkiraju motorna vozila u blizini škola, na trotoarima, pješačkim zonama, prelazima, mjestima namijenjenim za parkiranje invalidnih osoba jer na takav način ometaju kretanje pješaka. Pored sankcionisanja vozača koji nepropisno parkiraju svoja vozila, Policijska uprava poduzima i planske aktivnosti na sankcionisanju vozača koje čine i druge teže oblike prekršaja iz oblasti Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH.

To se odnosi na kontrolu brzine kretanja motornih vozila, kontrola višestrukih povratnika u činjenju prekršaja, kontrola vozača koji upravljaju vozilom pod dejstvom alkohola ili upravljaju vozilom prije sticanja prava na upravljanje. Također, sankcionisani će biti i vozači koji upravljaju neregistrovanim vozilom. Pri izradi ovih akcionih planova, vršit će se analize stanja i procjene sigurnosti, te shodno tome bit će precizirano vrijeme i mjesto sprovedena akcije, odnosno lokacije gdje je utvrđeno da najčešće dolazi do činjenja prekršaja i saobraćajnih nezgoda.

Specifični cilj 5: Zaštita djece od mina i drugih eksplozivnih naprava

Nastavnim planom i programom u osnovnom obrazovanju predviđena je edukacije zaštite djece od mina. Tu vrstu edukacije sprovode LOT timovi Eufora u saradnji sa policajcima u zajednici. Međutim Policijska uprava samostalno poduzima aktivnosti na zaštiti djece od oružja i eksplozivnih naprava. Pored navedenih aktivnosti, važno je istaći da će se u periodu novogodišnjih praznika nastaviti edukacija učenika na temu "Zloupotreba pirotehničkih sredstava". U okviru edukacije učenici će biti upoznati sa štetnim posljedicama upotrebe pirotehničkih sredstava, ali i sankcijama koje će biti izrečene roditeljima djece koja budu koristila pirotehnička sredstva.

Specifični cilj 6: Postupanje sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku

Policijski službenici Odjeljenja Kriminalističke Policije, kao i drugi policijski službenici u Policijskoj upravi Novi Grad, u radu sa maloljetnicima postupaju prema Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku. Radi efikasne implementacije ovog zakona, policijski službenici su u saradnji sa tužiocima, sudijama i Visokim sudskim i tužilačkim vijećem, prošli određenu obuku, te posjeduju certifikate neophodne za rad sa maloljetnim licima. Kada je maloljetnik u sukobu sa zakonom, odnosno kada je maloljetnik izvršilac krivičnog djela, ili oštećeni u krivičnom djelu, primjenjuju se isključivo odredbe gore navedenog zakona, vodeći računa da izrečene mjere vode ka rehabilitaciji i socijalizacije u društvu. U cilju zaštite maloljetnika, odnosno vođenja krivičnog postupka, maloljetniku koji je prvi put učinio krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora u trajanju do 3 godina, zakon predviđa mogućnost izricanja „Policijskog upozorenja“. Ovo upozorenje će se izreći maloljetniku ukoliko su ispunjeni svi zakonski i to: da maloljetnik priznaje krivično djelo, da je priznanje dato slobodno i dobrovoljno, da postoji dovoljno dokaza da je maloljetnik učinio krivično

djelo, da maloljetniku nije ranije izricano policijsko upozorenje, primijenjena odgojna preporuka ili izrečena krivična sankcija.

Specifični cilj 7: Doprinos policije integraciji djece sa poteškoćama u razvoju u lokalnoj zajednici

Saradnja sa nevladinim organizacijama predstavlja bitan segment rada policije. Kada je u pitanju saradnja sa nevladinim organizacijama, koje brinu o interesima djece sa teškoćama u razvoju, policijska uprava daje potpunu podršku. U okviru svog djelovanja policijski službenici sarađuju sa sljedećim organizacijama "Oaza" i "Dajte nam šansu". U okviru podrške ovim organizacijama, policijska uprava će kao i predhodnih godina, vršiti osiguranje sportske manifestacije "Sportske igre Oaze" za osobe sa intelektualnim teškoćama, koje se svake godine tradicionalno održavaju na području općine Novi Grad.

Pored navedenih aktivnosti, policijski službenici će kroz redovne poslove sankcionisati vozače koje nepropisno parkiraju vozila na mjestu predviđenom za parkiranje vozila invalidnih osoba, kao i sankcionisanje vozača koji svojim nepropisnim parkiranjem ometaju kretanje i pristup osobama sa teškoćama u razvoju.

Specifični cilj 8: Prevencija maloljetničkog prestupništva

Saradnja sa lokalnom zajednicom predstavlja najvažniji segment rada i djelovanja policije u lokalnoj zajednici. Shodno tome poduzimaju se mnoge aktivnosti na prevenciji i stvaranju sigurnog ambijenta življenja. Jedna od aktivnosti koja se sprovodi u lokalnoj zajednici je i edukacija učenika u pogledu prevencije "Maloljetničkog prijestupništva", te prevenciji nasilja na društvenim mrežama. U pogledu prevencije maloljetničkog prijestupništva realizuje se projekat "STOP Međuvršnjačkom nasilju", a u pogledu prevencije nasilje na društvenim mrežama projekat "Sayber booling". Oba projekta imaju za cilj edukovati učenike, kako prepoznati nasilje i kako reagovati u situacijama kada su i sami izloženi bili kojem obliku nasilja. Realizacija projekta odvija se uz saradnju sa nastavnim osobljem i socijalnim radnicima u osnovnim školama.

Specifični cilj 9: Sigurnost djece u porodici, školi i lokalnoj zajednici

Sigurnost djece na području općine Novi Grad smatra se jednim od prioriternih zadataka policijskih službenika ove policijske uprave. Sve škole sa područja Kantona Sarajevo postupaju po "Protokolu u slučaju nasilja", koji je potpisan između Ministarstva obrazovanja KS i policije. Prema ovom protokolu školama su date direktne smjernice kako reagovati kada saznaju da je izvršen bilo koji oblik nasilja u kojima je maloljetnik izvršilac ili žrtva nasilja. Shodno tom protokolu, škole ali i druge javne ustanove imaju obavezu prijavljivanja nasilja. Sigurno okruženje za svako dijete na području općine Novi Grad, je ono okruženje u kojem se dijete može igrati i boraviti. Upravo zbog toga kroz svoje svakodnevne aktivnosti policijski službenici vrše obilazak dječijih igrališta.

U cilju sprečavanja ove pojave policajci u zajednici zaduženi za rad sa djecom potenciraju na važnosti prijavljivanja nasilja, te načinima na koji se to može učiniti. U predhodnom dijelu predočene su planirane aktivnosti prema već određenim strateškim ciljevima u okviru akcionog plana "Grad po mjeri djeteta". Policijska uprava Novi Grad će shodno pomenutom planu djelovati u dva pravca, represivno i preventivno. Cilj djelovanja i rada policijskih službenika je stvoriti što sigurniji ambijent življenja za sve građane u lokalnoj zajednici, a posebno najmlađim sugrađanima.

Strateški cilj: Obezbijediti uslove za siguran i zdrav život sve djece u općini

Specifični cilj 1: Programi i akcije za poboljšanje kvaliteta života djece i okoliša u Općini				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
1.1.	Akcije za zdrav okoliš u kojem sudjeluju djeca	Općina, NVO-i, djeca u školama	2026-2028.	Provedene aktivnosti
1.2.	Aktivnosti vodosnabdijevanja u Općini	Općinske i komunalne službe	2026-2028.	Broj i postotak domaćinstava koji nemaju pitku vodu
1.3.	Aktivnosti na razvoju kanalizacione mreže	Kantonalno ministarstvo, općinske i komunalne službe	2026-2028.	Broj i postotak domaćinstava koji nemaju izgrađenu kanalizacionu mrežu
1.4.	Aktivnosti za povećanje kvaliteta zraka	Kantonalno ministarstvo, općinske službe, domaćinstva	2026-2028.	Broj provedenih aktivnosti koje doprinose smanjenju zagađenost i pozitivni efekti aktivnosti
1.5.	Ekološke aktivnosti na upoznavanju i očuvanju prirodnog okoliša u lokalnoj zajednici	Vrtići, škole, NVO-i, općinske službe	2026-2028.	Broj akcija, broj promotivno/edukativnih materijala, broj djece učesnika i drugih građana
1.6.	Akcije uređenja okoliša i učešće u akciji "Let's do it"	Djeca i mladi, NVO-i, Općina	2026-2028.	Broj akcija, zasađenih stabala i broj djece učesnika
1.7.	Programi i aktivnosti kojima se štite djeca od pasivnog pušenja (edukativni materijali, radionice)	Institucije, škole, NVO-i	2026-2028.	Broj akcija, broj promotivno-edukativnih materijala
Specifični cilj 2: Zaštita djece i porodica u općini Novi Grad Sarajevo, zaštita i jačanje djece ugrožene porodičnim prilikama				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
2.1.	Regulisanje starateljstva nad maloljetnim licem	Kantonalni Centar za socijalni rad i PU Novi Grad	2026-2028.	Broj intervencija
2.2.	Aktivnost na razvoju vršenja roditeljskih dužnosti	Kantonalni Centar za socijalni rad, PU Novi Grad	2026-2028.	Broj intervencija i izrečenih sankcija
Specifični cilj 3: Mjere protiv zloupotrebe alkohola i psihotropnih supstanci				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
3.1.	Akcija prevencije zloupotrebe narkotika	Policijski službenici i Istražitelji OKP	2026-2028.	Svi policijski službenici i istražitelji OKP-a PU Novi Grad
3.2.	Mjere prevencije konzumiranja alkohola	Policijski službenici	2026-2028.	Broj intervencija i izrečenih sankcija
3.3.	Projekat reci drogama "NE"	Policijski službenici	2026-2028.	Broj projekata i edukovanih učenika

Specifični cilj 4: Sigurnosne mjere za djecu u saobraćaju

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
4.1.	Preventivne mjere u signalizaciji i izradi te postavljanje saobraćajnih znakova, prepreka, pješačkih staza u blizini objekata u kojim borave djeca	Policija, Općinske službe	2026-2028.	Upućivanjem zahtjeva nadležnim organima
4.2.	Mjere koje se poduzimaju za kretanje invalidne djece i druge djece sa poteškoćama u razvoju	Policija, Komunalna služba - "Pauk"	2026-2028.	Broj intervencija i izrečenih sankcija
4.3.	Prevenција saobraćajnih nezgoda sa učešćem djece	Policija	2026-2028.	Broj kampanja i projekata, te broj edukovanih učenika
4.4.	Prevenција nasilne smrti djece od 0 do 18 godina u Općini	Policija	2026-2028.	Broj slučajeva

Specifični cilj 5: Zaštita djece od mina i drugih eksplozivnih naprava

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
5.1.	Program za djecu od opasnosti od mina	Policija, učenici osnovnih i srednjih škola	2026-2028.	Broj kampanja i projekata, te broj edukovanih učenika
5.2.	Policija u zajednici, edukacija o opasnosti od minsko-eksplozivnih sredstava u zajednici	Policija, EUFOR - Lotim	2026-2028.	Broj kampanja i projekata, te broj edukovanih učenika
5.3.	"Budi siguran bez petardi" - Opasnosti od posljedica zloupotrebe petardi - preventivne mjere	Policija, škola, učenici	2026-2028.	Broj kampanja i projekata, te broj edukovanih učenika
5.4.	"Budi siguran bez petardi" - Opasnosti od posljedica zloupotrebe petardi - represivne mjere	Policija, OKP	2026-2028.	Broj intervencija, izrečenih sankcija i oduzetih pirotehničkih sredstava

Specifični cilj 6: Postupanje s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
6.1.	Primjena posebnih pravila u skladu sa zakonom	Policija, tužilac za maloljetnike, sudija za maloljetnike, roditelji, Centar za socijalni rad	2026-2028.	Saslušanje od strane certificiranih osoba, roditelja - socijalnog radnika, advokata
6.2.	Rad sa maloljetnicima u sukobu sa zakonom	Policija i VSTV	2026-2028.	Broj projekata
6.3.	Stanje prestupništva kod maloljetnika	Policija - Odjeljenje Kriminalističke Policije	2026-2028.	Broj slučajeva i izvršioca KD-a
6.4.	Mjere koje se provode prema maloljetnicima u sukobu sa zakonom - međusektorska saradnja	Policija, Sud	2026-2028.	Broj izrečenih mjera pojačanog nadzora i disciplinskih mjera

Specifični cilj 7: Doprinos policije integraciji djece s teškoćama u razvoju

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
7.1.	Saradnja s NVO "Oaza" - svakodnevna podrška i obezbjeđenje u nesmetanom kretanju djece s posebnim potrebama u Općini	Policija, NVO, korisnici	2026-2028.	Broj intervencija i sankcionisanih nesavjesnih vozača
7.2.	Međunarodna manifestacija, sportske igre Oaze	Policija, učesnici igara	2026-2028.	Broj aktivnosti i broj učesnika

Specifični cilj 8: Prevencija maloljetničkog prestupništva

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
8.1.	Aktivnosti na prevenciji maloljetničkog prestupništva	Policija, škola, učenici, roditelji	2026-2028.	Broj projekata i edukovanih učenika
8.2.	Dani otvorenih vrata policije	Policija, škola	2026-2028.	Broj posjeta

Specifični cilj 9: Sigurnost djece u porodici, školi i lokalnoj zajednici

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
9.1.	Program za sprječavanje nasilja nad djecom u porodici, školi, ulici	Škola, policija, roditelji	2026-2028.	Broj slučajeva
9.2.	Program za sprječavanje nasilja na sportskim događajima i očuvanju društvene imovine	Policija, škola, sportska društva	2026-2028.	Broj slučajeva
9.3.	Vršiti povremeni nadzor nad igralištima i parkovima	Policija, Općina	2026-2028.	Svakodnevni obilasci, broj slučajeva

OPĆINA NOVI GRAD SARAJEVO

Programsko područje VII

NEVLADINE ORGANIZACIJE

Pravna osnova za finansiranje i sufinansiranje projekata nevladinih i neprofitnih organizacija utvrđena je Odlukom o finansiranju i sufinansiranju projekata neprofitnih organizacija koje djeluju na području općine Novi Grad Sarajevo. Donošenjem ove odluke dodatno je unapređena saradnja s nevladinim sektorom, čime je organizacijama civilnog društva omogućeno kvalitetnije planiranje i realizacija aktivnosti uz finansijsku podršku iz budžeta Općine. Na taj način uspostavljaju se partnerski odnosi između javnog i nevladinog sektora, što u značajnoj mjeri doprinosi stvaranju povoljnijih uslova za rast i razvoj lokalne zajednice, sa posebnim akcentom na unapređenje položaja djece i mladih na području općine Novi Grad Sarajevo.

Finansijska sredstva namijenjena nevladinim i neprofitnim organizacijama raspoređuju se kroz tri programska transfera. Prvi transfer odnosi se na projekte organizacija boračke populacije. Drugi obuhvata projekte organizacija koje djeluju u oblastima kulture i umjetnosti, obrazovanja, sporta, poduzetništva, rodne ravnopravnosti, volonterizma i zaštite okoliša. Treći transfer usmjeren je na projekte nevladinih i neprofitnih organizacija humanitarnog karaktera.

Putem javnog poziva Općine Novi Grad Sarajevo organizacijama civilnog društva omogućava se da apliciraju s projektima iz različitih oblasti djelovanja te da kroz svoje aktivnosti doprinesu unapređenju kvaliteta života svojih članova i šire zajednice, kako odraslih tako i djece i mladih, uz poseban fokus na djecu s poteškoćama u razvoju.

Podrška razvoju djeteta u različitim aspektima

Okvirni broj korisnika projekata po oblastima djelovanja NVO-a

R.B.	Oblast djelovanja	Broj odobrenih projekata		Odobrena sredstva	
		2024.	2025.	2024.	2025.
1.	Kultura i umjetnost	9	14	16.800,00	36.200,00
2.	Obrazovanje	5	2	10.300,00	5.500,00
3.	Sport i rekreacija	43	38	95.800,00	114.800,00
4.	Gender/ostali oblasti djelovanja	1	1	2.400,00	3.800,00
5.	Mladi i volonterizam		2		5.500,00
6.	Okoliš	2	2	3.000,00	6.700,00
7.	Zdravstvo	1	2	1.700,00	7.500,00
	UKUPNO KM	61	61	130.000,00 KM	180.000,00 KM

Okvirni broj korisnika projekata po oblastima djelovanja NVO-a HUMANITARNOG KARAKTERA

R.B.	Oblast djelovanja	Broj odobrenih projekata		Odobrena sredstva	
		2024.	2025.	2024.	2025.
1.	Briga o osobama koje zbog fizičkog ili drugog hendikepa nisu u stanju same brinuti o sebi	6	4	30.000,00	18.000,00
2.	Socijalno uključivanje osoba sa poteškoćama u razvoju i osoba sa invaliditetom	12	14	59.000,00	88.000,00
3.	Briga o djeci bez jednog ili oba roditelja	4	4	15.000,00	18.000,00
4.	Briga o starim i iznemoglim		3		25.000,00
5.	Socijalna inkluzija za osobe treće životne dobi kroz realizaciju edukativnih i rekreativnih programa	1	3	8.000,00	31.000,00
6.	Briga o osobama u stanju socijalne potrebe	7		38.000,00	
UKUPNO KM				150.000,00 KM	180.000,00 KM

U oblasti sporta realizovan je najveći broj aktivnosti i obuhvaćen je najveći broj djece ukupno 3.027 djece do 15 godina. Aktivnosti su uključivale različite sportske discipline poput rukometa, košarke, nogometa, taekwonda, karatea, plivanja, atletike i drugih, kroz koje su djeca imala priliku razvijati fizičke sposobnosti, timski duh i takmičarski karakter. Organizovani su besplatni treninzi, učešća na domaćim i međunarodnim takmičenjima, kao i kontinuirani trenažni procesi. Ovaj podatak jasno ukazuje da je sport najdostupniji i najzastupljeniji oblik organizovanog angažmana djece.

U oblasti kulture i umjetnosti obuhvaćeno je 612 djece, kroz aktivnosti kao što su muzičke i filmske radionice, folklor, festivali i edukativni sadržaji. Iako znatno manji u odnosu na sport, ovaj broj pokazuje značajan interes djece za kulturne sadržaje koji doprinose razvoju kreativnosti, identiteta i razumijevanja kulturne baštine.

U oblasti okoliša učestvovalo je više od 100 učenika, gdje su kroz edukativne i praktične aktivnosti razvijali svijest o zaštiti životne sredine. Ovakvi programi imaju važnu ulogu u formiranju odgovornog odnosa djece prema prirodi i zajednici.

S druge strane, u oblasti obrazovanja direktno je učestvovalo svega nekoliko djece (ukupno 14 učesnika), što ukazuje na potrebu jačanja i proširenja ovakvih programa, posebno onih koji razvijaju praktične vještine i tehničke kompetencije.

U ostalim oblastima (zdravstvo, mladi i volonterizam, gender) dominantno su uključene starije dobne skupine, dok je učešće djece minimalno ili indirektno, što dodatno potvrđuje da je potrebno razvijati programe koji će biti pristupačniji i privlačniji mlađoj populaciji.

Ukupno posmatrano, analiza pokazuje da je najveći broj djece uključen u sportske aktivnosti, dok su ostale oblasti znatno manje zastupljene. Ovo ukazuje na potrebu ulaganja i razvoja programa kako bi se djeci omogućio širi opseg organizovanih aktivnosti, posebno u oblastima obrazovanja, kulture i okoliša. Na taj način bi se doprinijelo cjelovitom razvoju djece i mladih, te kvalitetnijem korištenju njihovog slobodnog vremena.

Na osnovu dostavljenih podataka o podržanim projektima i udruženjima humanitarnog karaktera u 2025. godini, može se reći da značajan broj udruženja realizuje aktivnosti koje su direktno ili indirektno usmjerene na djecu i omladinu, sa posebnim naglaskom na inkluziju i podršku socijalno osjetljivim kategorijama.

Analizom projekata uočava se da su programi u najvećoj mjeri usmjereni na djecu i mlade sa poteškoćama u razvoju, invaliditetom, kao i djecu bez roditeljskog staranja. Kroz projekte poput „Plivanjem do inkluzije“, „Zdravstvene radionice za djecu sa poteškoćama u razvoju“, „Centar edukacije i rehabilitacije mladih sa poteškoćama“ i „Vidljivi i važni“, omogućeno je unapređenje fizičkih, socijalnih i edukativnih vještina djece, te njihova bolja integracija u društvenu zajednicu.

Posebno je značajna zastupljenost sportskih aktivnosti za socijalizaciju i razvoj djece i mladih. Projekti poput „I ja mogu biti šampion“ i „Dok treniramo svi smo jedan tim“ doprinose razvoju timskog duha, fizičke aktivnosti i inkluzije, posebno kod djece sa invaliditetom. Sport se pokazuje kao jedan od najefikasnijih mehanizama uključivanja djece u organizovane aktivnosti.

Pored sporta, značajan dio čine i projekti socijalne zaštite i podrške, posebno za djecu bez roditeljskog staranja, kroz inicijative poput „Socijalna zaštita djece bez oba roditelja“ i „Podrška za djecu bez jednog ili oba roditelja“. Ovi projekti imaju ključnu ulogu u osiguravanju osnovnih uslova za život, ali i u pružanju emocionalne i društvene podrške ovoj ranjivoj kategoriji.

Također, određeni broj projekata ima edukativni i razvojni karakter, poput „Djeca putuju, domovina ih grli“, koji doprinosi jačanju identiteta, znanja i socijalnih vještina djece i mladih kroz neformalne oblike učenja.

Iako je evidentno da postoji raznovrsnost projekata, podaci ukazuju da su programi pretežno usmjereni na specifične ciljne grupe (djeca sa poteškoćama, invaliditetom i socijalno ugrožena djeca), dok je manji broj projekata namijenjen široj populaciji djece i omladine. Ovo može ukazivati na potrebu za dodatnim razvojem programa koji bi obuhvatili veći broj djece, bez obzira na njihov socijalni ili zdravstveni status.

Shodno navedenom može se zaključiti da projekti imaju izražen socijalni i inkluzivni karakter, te doprinose unapređenju kvaliteta života djece i mladih, posebno onih iz ranjivih kategorija, te da se preporučuje za postizanje još većeg efekta na nivou lokalne zajednice razvoj projekata koji će, uz zadržavanje inkluzivnog pristupa, obuhvatiti i širu populaciju djece i omladine, te dodatno unaprijediti njihove razvojne, edukativne i društvene kapacitete.

Partnerstvo između vladinog i nevladinog sektora u Općini Novi Grad Sarajevo prepoznatljivo je kroz realizaciju brojnih programa i projekata usmjerenih na unapređenje položaja djece i mladih. Posebno se izdvaja saradnja na projektu zaštite djece bez roditeljskog staranja, koji se realizuje u partnerstvu s međunarodnom organizacijom „SOS Kinderdorf International“.

Općina kontinuirano pruža podršku organizacijama koje djeluju u oblastima kulture, sporta i socijalne zaštite, s posebnim fokusom na udruženja koja rade s djecom sa poteškoćama u razvoju. U tom kontekstu ostvarena je saradnja s udruženjima „Oaza“, „Dajte nam šansu“, „Radost života“, „EDUS“, kao i „Fondom za brigu o djeci bez oba roditelja“, te udruženjima koja okupljaju osobe oboljele od multiple skleroze i cerebralne paralize Kantona Sarajevo.

Značajan doprinos inkluziji i socijalizaciji djece i mladih daju i organizacije poput Plivačkog kluba „Spid“, Udruženja umjetnika, sportista i osoba sa invaliditetom „MISS“, kao i Udruženja „Pružam ti ruku“. Također, Općina sarađuje s nizom udruženja koja realizuju projekte iz oblasti kulture i umjetnosti, među kojima se izdvaja Udruženje za promociju kulture „Fani“, koje učestvuje u realizaciji Festivala dječije umjetnosti (FEDU), zatim Udruženje „Pizzly“, kao i kulturno-umjetnička društva, s ciljem očuvanja i razvoja kulturnih vrijednosti i sadržaja za djecu i mlade.

Posebno je značajna dugogodišnja saradnja Općine s Udruženjem „Naša djeca“ Sarajevo kroz implementaciju projekta „Grad/Općina po mjeri djeteta“. U okviru ove saradnje realizovani su brojni projekti koji podstiču dječiju participaciju u procesima donošenja odluka, a naročito se ističe formiranje i aktivan rad Dječijeg parlamenta Općine Novi Grad Sarajevo.

Ukupno posmatrano, ovakva partnerstva doprinose stvaranju inkluzivnog i motivacionog okruženja za djecu i mlade, te jačanju saradnje između različitih sektora u cilju unapređenja kvaliteta života u lokalnoj zajednici.

Ciljevi i aktivnosti u okviru područja nevladine organizacije

Strateški cilj: Uspostaviti dijalog i saradnju Općine sa NVO-ima na unapređenju sveobuhvatne brige o djeci i mladima i realizaciji AP za djecu ONGS				
Specifični cilj 1: Obezbijediti podršku za razvoj i održivost NVO-a koje rade s djecom i za djecu				
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
1.1.	Pružati podršku NVO-ima kroz ustupanje prostora za rad uz olakšice za troškove rente	Nadležna služba Općine, lokalne i međunarodne NVO	2026/28.	Tačan broj udruženja koja koriste općinske prostore
1.2.	Povećati sredstva za projekte neposrednog rada s djecom, projekte koji prate potrebe djece u zajednici i koji donose pozitivne promjene brige o djeci i mladima, i doprinose realizaciji AP za djecu ONGS	Nadležne službe Općine	2026/28.	Procenat povećanja sredstava, iznos izdvojenih sredstava, broj udruženja
1.3.	Raspisivanje javnih poziva za neprofitne organizacije, usmjeriti na rješavanje akutnih problema i poboljšanje stanja potreba djece i mladih, posebno marginalizovanih grupa na nivou Općine	Nadležne službe	2026/28	Broj javnih poziva, iznos dodijeljenih sredstava, broj aplikacija, broj odobrenih projekata, vrsta djelatnosti udruženja
1.4.	Uspostaviti kvalitetnu evidenciju NVO-a koje rade s djecom u Općini	Nadležne službe i NVO-i	2026/28.	Broj NVO-a koje su registrirane u Općini i koje rade s djecom, broj djece uključene i vrste aktivnosti koje se provode s djecom

1.5.	Monitoring odobrenih projekata	Nadležne službe i NVO-i	2026/28.	Broj podnesenih izvještaja o realizaciji, ostvarenim rezultatima i utjecaju rezultata na promjene u zajednici i na djecu, broj djece korisnika projekata
1.6.	Promovisati rad NVO-a, jačanje dječije participacije (rad Dječijeg parlamenta, radionice, uključivanje djece u donošenje odluka)	Općina Novi Grad Sarajevo i Udruženje „Naša djeca“	2026/28.	Broj održanih sjednica Dječijeg parlamenta Broj djece uključenih u proces odlučivanja, Broj inicijativa djece u praksi
1.7.	Jačanje međusektorske saradnje što podrazumjeva razmenu podataka i dobrih praksi, planiranje projekata, sastanci.	Nadležne službe, NVO, škole i javne ustanove	2026/28.	Broj projekata, sastanaka i dobrih praksi
1.8.	Informisanje javnosti o aktivnostima NVO-a putem pres službe Općine, elektronskih i pisanih medija, društvenih mreža, web portala.	Općinske službe, NVO-i, mediji	2026/28.	Broj saopćenja, radio tv priloga, objava na društvenim mrežama i web portalima.

Specifični cilj 2: Razvoj Centara za kulturu i sport "Safet Zajko" i drugih prostora u kojima će se odvijati okupacione aktivnosti sa djecom i mladima

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Proširenje progama, organizovanje besplatnih radionica i obezbjeđenje novih sadržaja za djecu	Nadležna služba Općine, NVO i škole	2026/28	Broj realizovanih radionica, broj djece i broj promotivnih aktivnosti
2.2.	Podsticati kulturni identitet i kreativnost što podrazumijeva kulturno umjetničke programe, festivale, nastupe i dr.	Nadležna služba i NVO-i	2026/28.	Broj kulturnih manifestacija, broj djece uključenih u kulturne programe

Podrška Općine Novi Grad Sarajevo nevladinim organizacijama/udruženjima

R.B.	Finansijska sredstva namijenjena za nevladine organizacije	Realizirano u 2024. godini	Realizirano u 2025. godini
1.	Tekući transferi za projekte nevladinih i neprofitnih organizacija	130.000,00	180.000,00
2.	Tekući transfer za projekte nevladinih i neprofitnih organizacija humanitarnog karaktera	150.000,00	180.000,00
	UKUPNO KM	280.000,00 KM	360.000,00 KM

Iz podataka je vidljivo da se sredstva za rad NVO-a kontinuirao planiraju u budžetu kao podrška provođenju projektnih aktivnosti nevladinih organizacija koje okupljaju mlade na području Općine Novi Grad Sarajevo. Tokom proteklih godina izdvajanja imaju trend blagog porasta u skladu s brojem kvalitetnih aplikacija za projekte čiji su krajnji korisnici djeca i mladi novogradske općine. U skladu sa porastom broja djece i mladih u Općini Novi Grad Sarajevo (što pokazuje upis učenika u prvi razred osnovnih škola), potrebno je voditi računa u planiranju većih finansijskih ulaganja u kvalitetne projekte kojima će se popraviti kvalitet života i korištenja slobodnog vremena djece i mladih do 18 godina života.

Analiza pokazuje da su aktivnosti za djecu i mlade u najvećoj mjeri oslonjene na sport, koji se ističe kao najdostupniji, najzastupljeniji i najefikasniji oblik angažmana. Kroz sportske programe djeci je omogućeno ne samo razvijanje fizičkih sposobnosti, već i socijalnih vještina, timskog duha i osjećaja pripadnosti, što je posebno važno i u kontekstu inkluzije djece iz ranjivih kategorija.

S druge strane, iako postoje pozitivni pomaci u oblastima kulture, umjetnosti i socijalne zaštite, njihov obuhvat je znatno manji, dok su okolišni i naročito obrazovni programi nedovoljno razvijeni. Ovakva struktura ukazuje na potrebu za uravnoteženijim pristupom koji bi djeci omogućio širi spektar aktivnosti i ravnomjerniji razvoj različitih kompetencija, posebno onih koje se odnose na kreativnost, kritičko mišljenje i praktične vještine.

Istovremeno, evidentno je da projekti imaju snažnu socijalnu dimenziju i da su u velikoj mjeri usmjereni na podršku djeci iz osjetljivih kategorija, što predstavlja značajan doprinos inkluziji i unapređenju kvaliteta života. Međutim, kako bi se postigao širi društveni efekat, potrebno je dodatno razvijati programe koji će obuhvatiti i djecu iz opće populacije.

Sveukupno posmatrano, postojeći sistem pruža dobru osnovu, ali zahtijeva strateško unapređenje i bolje balansiranje između različitih oblasti. Daljim razvojem obrazovnih, kulturnih i okolišnih sadržaja, uz zadržavanje snažne inkluzivne komponente i saradnje između javnog i nevladinog sektora, moguće je stvoriti kvalitetnije, raznovrsnije i dostupnije okruženje za cjelovit razvoj djece i mladih.

Sumarij istraživanja mišljenja i stavova djece sa područja Općine Novi Grad Sarajevo

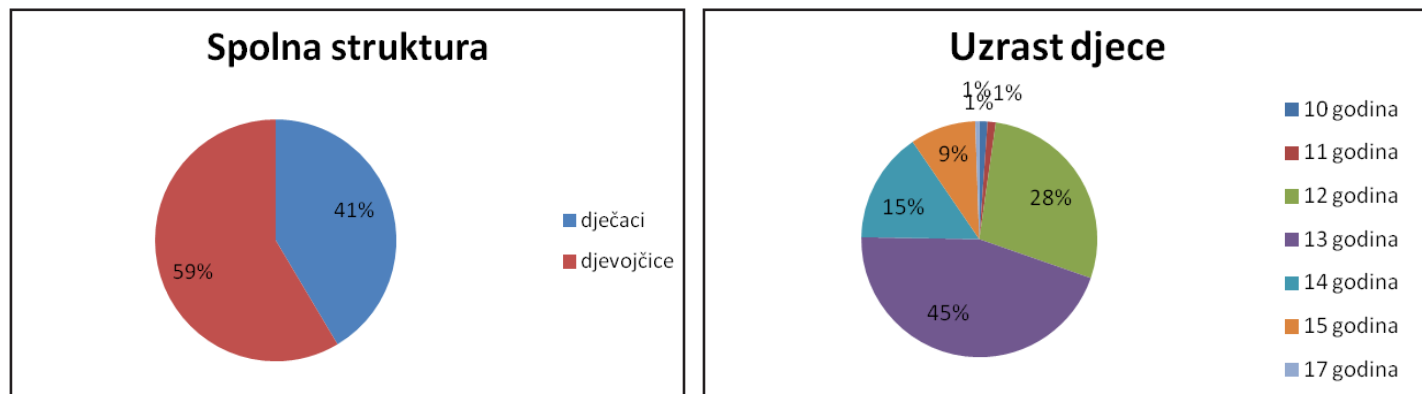
Učešće djece u izradi Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2026-2028. godina

U svrhu doprinosa izradi Akcionog plana djecu Općine za period 2026-2028. godine, predstavnici Dječijeg parlamenta Općine Novi Grad Sarajevo su uz podršku osnovnih škola sa područja Općine provele ispitivanje mišljenja i stavova djece po pitanju stanja u Općini a u okviru sljedećih segmenata života djeteta: obrazovanje, sigurno i zdravo okruženje, socijalna zaštita djece, slobodno vrijeme i zdravstvena zaštita djece.

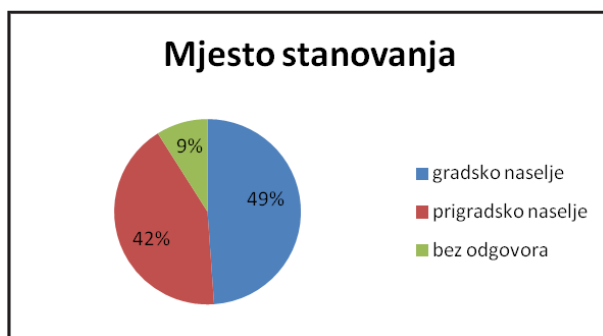
Djeca, članovi Dječijeg parlamenta, učestvovali su u korekciji sadržaja upitnika za djecu te dali veliki doprinos u kreiranju pitanja a kasnije i prikupljanju podataka. Zahvaljujemo se školama koje su pristale da učestvuju i uključe stavove i mišljenja djece iz svojih škola u izradu Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2026-2028. godine. S obzirom na to da nisu sve škole učestvovala u istraživanju, prikazani podaci ne predstavljaju cjelovit uvid u stavove i mišljenja djece sa područja Općine, već služe kao ilustrativni pokazatelj stavova dijela dječije populacije obuhvaćene istraživanjem.

Opći podaci o djeci učesnicima

U toku decembra 2025. godine prikupljeno je 178 upitnika, a spolna i starosna struktura predstavljena je u nastavku:

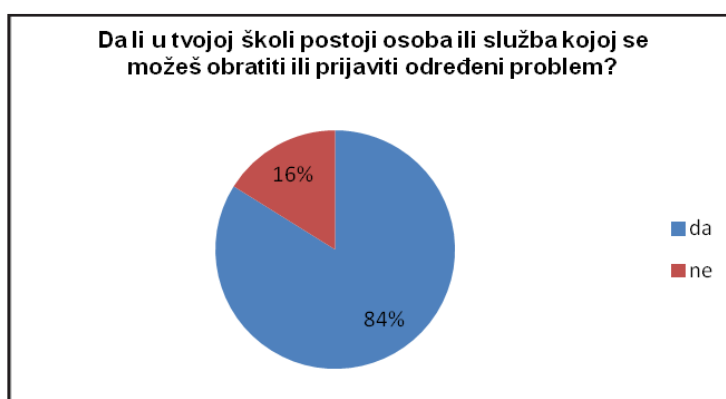
Izuzetno je značajno da su u istraživanju učestvovala djeca iz prigradskih i gradskih sredina Općine prilično podjednako disperzirano što osigurava da se stanje zadovoljenja potreba djece procjeni i iz ugla mjesta stanovanja te uvidi da li se svim zonama posvjećuje podjednaka pažnja.

Mišljenja i stavovi djece po pitanju obrazovanja

Obrazovanje je s razlogom tema kojoj djeca pridaju mnogo važnosti te otvoreno izražavaju svoje stavove po pitanju kvaliteta uslova i sadržaja nastavnog procesa.

Na pitanje da li su zadovoljni uslovima održavanja nastave, djeca su bila podijeljena između odgovora da i djelomično. Pozitivno mišljenje djeca su obrazložila primjerima kada većina nastavnika objasni dobro lekciju i ono što ih se pita te navođenjem da je nastava zabavna kada imaju kvizove ili praktičan rad. Istovremeno, odsustvo praktične nastave navode kao razlog manjeg zadovoljstva te ponekad neujednačen pristup nastavnika svoj djeci.

Djeca najčešće u školu idu pješke dok mali broj koristi autobus ili ide automobilom s roditeljima. Najviše novca za školovanje porodice izdvajaju za školski pribor i užine te smatraju da bi besplatne udžbenike trebali imati i učenici srednjih škola.

Svjesnost djece o pohađanju nastave djece s poteškoćama u razvoju je također polovična.

Prema mišljenju ispitanika, djeci s poteškoćama u razvoju je potrebno obezbijediti asistente u nastavi, više zanimljivih sadržaja, strpljenja i pažnje od strane nastavnika te više društva.

Čak 86% djece smatra da trajanje velikog odmora u školi nije dovoljno. Većina smatra da bi odmor trebao trajati 30 minuta.

„Gužva u kantini je velika i nemam vremena za jelo.“

Zadovoljstvo hranom u školama koje imaju kantinu također je podijeljeno.

„Dobar kvalitet, ali skupo. Ja kao učenica nemam toliko para, a većina roditelja nema možda toliko dovoljno da uzme.“

U školama u kojima je provedeno anketiranje učenika ne postoje ormarići za odlaganje udžbenika i školskog pribora.

Svako drugo dijete smatra da sva djeca nemaju mogućnost da pohađaju vrtiće/predškolski odgoj te navode kao razloge nedovoljna primanja i nezainteresiranost roditelja za ovaj vid obrazovanja i odgoja.

Učenici o svojim pravima razgovaraju u svojim školama ali po mišljenje nekih nedovoljno te predlažu češće radionice o pravima djeteta u školama. Pored škole, djeca smatraju da se o pravima djeteta trebaju informisati u porodici i organizacijama za djecu.

„Ako dijete odrasta u porodici gdje ima uskraćena prava mogućnost je da neće znati svoja prava.“

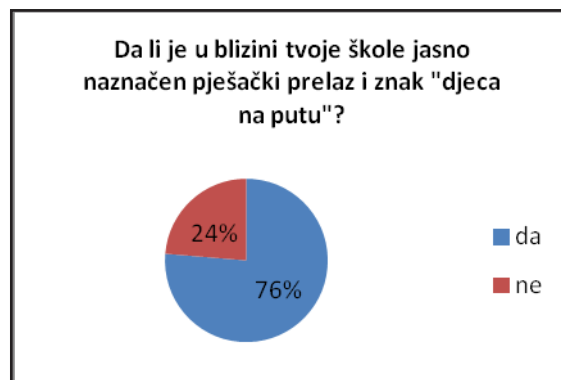
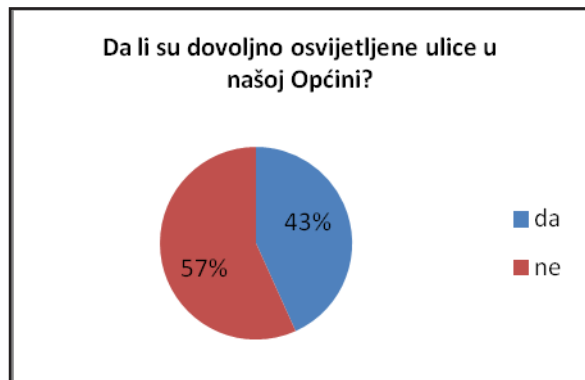

“Djeca trebaju biti mnogo upućenija u raznovrsne stvari.”

Mišljenja i stavovi djece po pitanju sigurnog i zdravog okruženja

Upitnici koji su obuhvatili pitanja sigurnog i zdravog okruženja tretirali su pitanja sigurnosti djece na ulici i u školi te zadovoljstvo ekološkom slikom u općini Novi Grad Sarajevo.

Dok je zadovoljstvo djece reguliranošću saobraćaja u okolini škole zadovoljavajuće, 57% djece smatra da ulice u naseljima nisu dovoljno osvijetljene. Dvije trećine djece izjavilo je da se osjeća sigurno unutar škole a većina smatra da je prisustvo čuvara u školi potrebno.

Iako je više od polovine ispitane djece svjesno da se u slučaju zabrinutosti za svoju sigurnost mogu obratiti institucijama ili osobama za pomoć, značajan dio nije siguran ili ne zna, te se na ovom pitanju trebaju uložiti dodatni napori kako bi se svijest djece podigla na viši nivo.

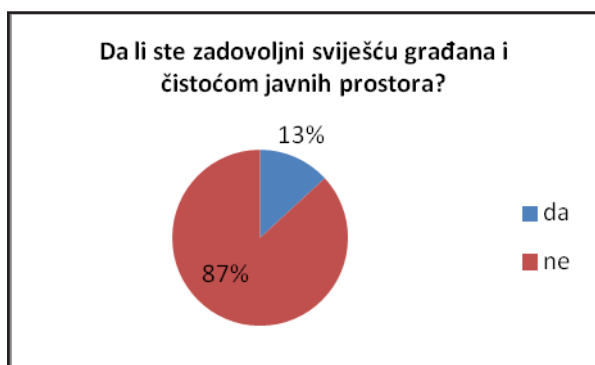
Djeca su navela i nekoliko primjera kada su doživjeli neugodno iskustvo i kada im je osjećaj za sigurnost bio narušen:

“U našoj školi se desio konflikt između učenika dok je naš razred bio na izletu. Povratak u školu bio je pun straha i pitanja, nismo znali šta dalje.”

“Imam često strahove po mraku da će me neko napasti, istraumirati, pijani, drogirani, općenito sumnjiva lica.”

Skoro sva djeca izjavila su da su spremna prijaviti nasilje ukoliko ga primjete u školi ili na ulici.

Ispitanici su bili veoma kritični po pitanju ekološke situacije, što se može vidjeti u grafikonima:

Na pitanje šta djeca i građani mogu učiniti na očuvanju zelenih površina i čistoće, bili su složni u mišljenju da trebaju prestati bacati smeće van mjesta predviđenih za odlaganje otpada.

„Mogu da ne bacaju smeće, da ne zagađuju prirodu i da više vode računa za svoje postupke.”

“Mogli bi da redovno izlaze i čiste smeće u parku.”

Mišljenja i stavovi djece po pitanju socijalne zaštite djece

Iako se odraslima čini da djeca nemaju dovoljno znanja ili izgrađeno mišljenje o socijalnoj zaštiti najranjivije djece, pisani odgovori anketirane djece pokazuju suprotno. Svako šesto dijete koje je učestvovalo u istraživanju poznaje jedno ili više djece koja su primorana da rade. Smatraju da institucije trebaju uraditi više kako bi pružile pomoć ugroženoj djeci.

Po njihovom mišljenju, najranjivija djeca po pitanju skrbi i podrške koju treba da obezbijedi društvo su Romska djeca, djeca s poteškoćama u razvoju, djeca u domovima za djecu bez roditeljskog staranja, djeca koja rade na ulici i djeca čiji su roditelji nezaposleni.

„Treba im se davati više pažnje, a ne ružnih pogleda.“

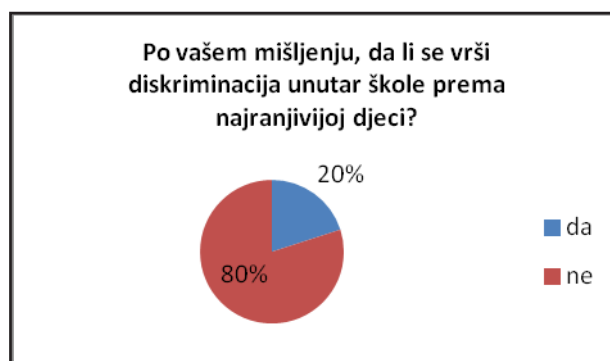
Pored finansijske podrške koju su djeca često navodila, smatraju da bi za najranjiviju djecu trebali osigurati više pažnje i razgovora, besplatne kurseve, aktivnosti i lijekove, *„biti im najveća moguća podrška“*.

Odgovornim za brigu i poboljšanje uslova života djece smatraju nadležne općine, kantone i državu, roditelje, centre za socijalni rad, odrasle osobe na funkciji, dobre ljude.

„Odgovorni su neki stručnjaci i pametni ljudi.“

U ovom istraživanju, djeca su upitana da, po svom mišljenju kažu, koji su problemi s kojima se djeca susreću u porodici i na ulici. Zabrinjavajuće je što su skoro sva djeca navela više faktora a najčešće loši odnosi među roditeljima, nedovoljno pažnje od strane roditelja, finansijski problemi, fizičko kažnjavanje djece, alkoholizam u porodici i ocjene u školi. Kada su u pitanju problemi s kojima se djeca susreću na ulici, navode više ponuđenih odgovora, najčešće droga, fizičko nasilje, zlostavljanje starijih vršnjaka, diskriminaciju, loše društvo, opasnost od zlostavljanja, nepažnja vozača, nedovoljno prostora za igru i druge aktivnosti.

Prema mišljenju djece, nastavnici i vršnjaci uglavnom ne pokazuju manje pažnje prema najranjivijoj djeci, da mogu da se u školi obrate za pomoć a da je diskriminacija unutar škole rijetka.

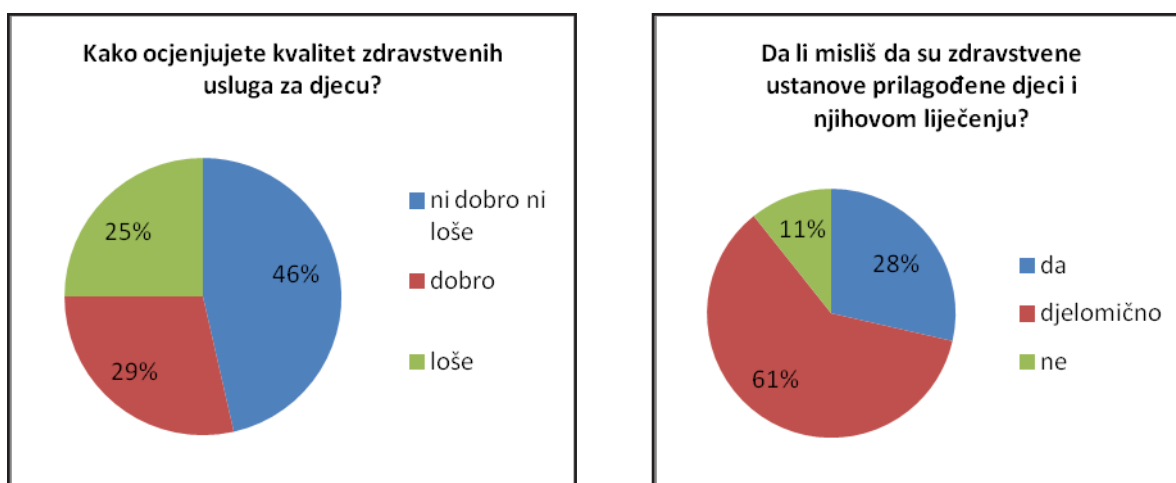
Djeca su upitana i da li se osjećaju ugodno razgovarati sa pedagogom ili drugom osobom iz školske službe o svojim problemima a dvije trećine ispitanika je odgovorilo potvrdno. Ispitanici koji su odgovorili negativno navode nelagodu dijeljenja privatnih stvari, nedostatku povjerenja te osjećaju da su tu „po kazni“.

Mišljenja i stavovi djece po pitanju zdravstvene zaštite

Istraživanje stavova i mišljenja djece osnovnih škola u općini Novi Grad Sarajevo uključivalo je i segment zadovoljstva pristupom i kvalitet zdravstvene zaštite djece. Zdravstvene usluge djeca prema ispitanicima koriste svakih šest mjeseci (50%) te kada su bolesni ili jednom godišnje.

„Kod doktora idemo kada mama kaže“

Dali su svoju opću ocjenu zadovoljstva zdravstvenim uslugama i mišljenje koliko su zdravstvene ustanove prilagođene djeci i njihovim potrebama.

Kako bi se poboljšalo stanje u zdravstvu djeca smatraju da bi bilo potrebno povećati pristupačnost odgovarajućoj zdravstvenoj zaštiti, više promotivnih i preventivnih programa za stjecanje zdravih životnih navika, bolja informisanost o uslugama koje nude zdravstvene institucije na području naše općine, osnivanje ambulanti u svim mjesnim zajednicama te bolja opremljenost zdravstvenih ustanova.

Od ukupnog broja zaprimljenih upitnika 54% djece navodi da su ponekad ili rijetko učestvovali u preventivnim programima koji promovišu zdrave navike, nikad 39%, a samo 7% učestvovalo je često. Po mišljenju djece zdravstveno najugroženija su djeca koja su prisiljena da prose na ulici, siromašna djeca i djeca s poteškoćama u razvoju.

Iskustva sa zdravstvenim radnicima djeca uglavnom ocjenjuju pozitivnim a djelimično su zadovoljni s time koliko se priča o mentalnom zdravlju djece.

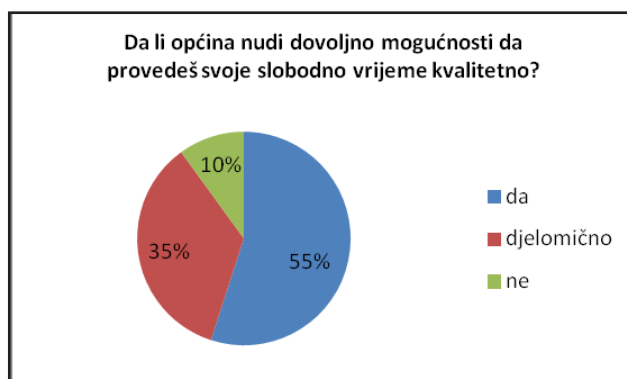
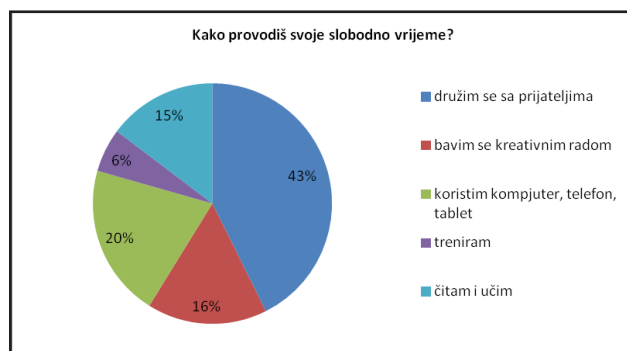
Kada bi uputili pismo donosiocima odluka, za poboljšanje stanja u zdravstvu predložili bi sljedeće: **više sistematskih pregleda i pedijatara, postojanje dječijeg psihologa u ambulanti, da budu oprezniji kada biraju radnike za tu ustanovu, da brinu više o mentalnom zdravlju djece, da se nikad ne ponižavaju i vjeruju u sebe, da ljekari budu malo pažljiviji i ljubazniji, da se ne ide u školu kada je zrak zagađen te da se ubrza proces pregleda.**

Mišljenja i stavovi djece po pitanju slobodnog vremena

Najviše odgovora ispitanika u istraživanju očekivano smo dobili u segmentu slobodnog vremena djece, rekreacije, kulture i sporta.

Na pitanje kako najčešće provode svoje slobodno vrijeme dali su sljedeće odgovore:

Skoro sva djeca smatraju da njihovim roditeljima nije problem snositi troškove sportskih aktivnosti. Ipak, nekoliko odgovora referira se i na poteškoće. Pored nedostatka vremena za treniranje od drugih obaveza, nekoliko djece navelo je finansijske poteškoće.

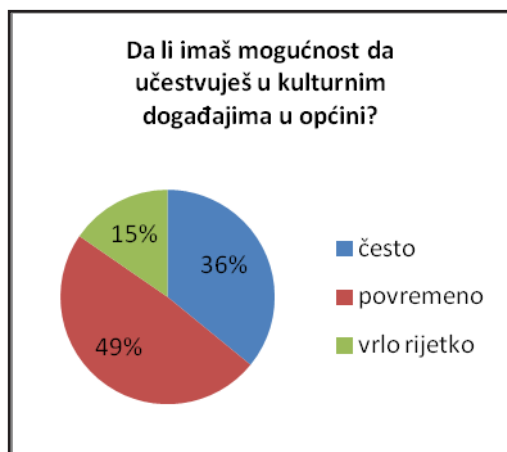
“Zbog velike udaljenosti do kluba roditelji imaju finansijske poteškoće radi prijevoza.”

Sportski objekti većinom su do 3 km udaljeni od mjesta stanovanja. Djeca smatraju da Općina ulaže dovoljno ili djelimično dovoljno sredstava u sport i sportske klubove za djecu.

Većina djece (95%) smatraju da sva djeca imaju mogućnost trenirati sport koji žele na području općine Novi Grad Sarajevo. Ipak, sportske manifestacije, takmičenja i sl. djeca posjećuju povremeno ili rijetko.

Dostupnost kulturnih događaja u općini je po mišljenju djece manja, ali je zato znatno veće učešće djece u kulturnim manifestacijama. Pola ispitanika smatra da općina ne ulaže dovoljno u kulturne aktivnosti za razliku od sporta.

Većina djece smatra da su kulturne aktivnosti prilagođene djeci te da su cijene karata za kulturne događaje prihvatljive mogućnostima porodica. Djeca koja su članovi klubova ili kulturnih društava navode da roditelji finansiraju njihove aktivnosti djelimično ili u potpunosti. Mali broj djece je član udruženja za djecu. Kao najčešći odgovor na pitanja 'zašto djeca nisu članovi kluba, društava ili udruženja' navode da nisu sigurni zašto, da nisu toliko zainteresovani ili da nemaju vremena.

Dostupnost ustanova za sport i kulturu djeci s područja općine 64% djece smatra pozitivnim. Djeca koja su negativno dogovorila razloge vide u udaljenosti ustanova od mjesta stanovanja i finansijske poteškoće.

"Ima mnogo događaja koje djeca mogu birati, uvijek se nađe način da djeca svih kategorija posjete ove ustanove."

Popis skraćenica:

AIDS - acquired immune deficiency syndrome

akt. - aktivnost

APONGS - Akcioni plan Općine Novi Grad Sarajevo

AP - Akcioni plan

BiH - Bosna i Hercegovina

bb - bez broja

CSR - Centar za socijalni rad

dj. - djecu

DP - Dječiji parlament

DZ - Dom zdravlja

FBiH - Federacija Bosne i Hercegovine

HIV/AIDS - Humani immunodeficiency virus/ acquired immune deficiency syndrome

HPV - Humani papiloma virus

JP - Javno preduzeće

JU - Javna ustanova

JUDZKS - Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo

KJU - Komunalna javna ustanova

KS - Kanton Sarajevo

KM - Konvertibilna marka

MUP - Ministarstvo unutrašnjih poslova

MZ - Mjesna zajednica

NGS - Novi Grad Sarajevo

NVO - Nevladine organizacije

ONGS - Općina Novi Grad Sarajevo

OŠ - Osnovna škola

PSD - Planinarsko sportsko društvo

R.b. - Redni broj

RTV - Radio-televizija

Sl. - Službene

Šk. - školski

TV - Televizija

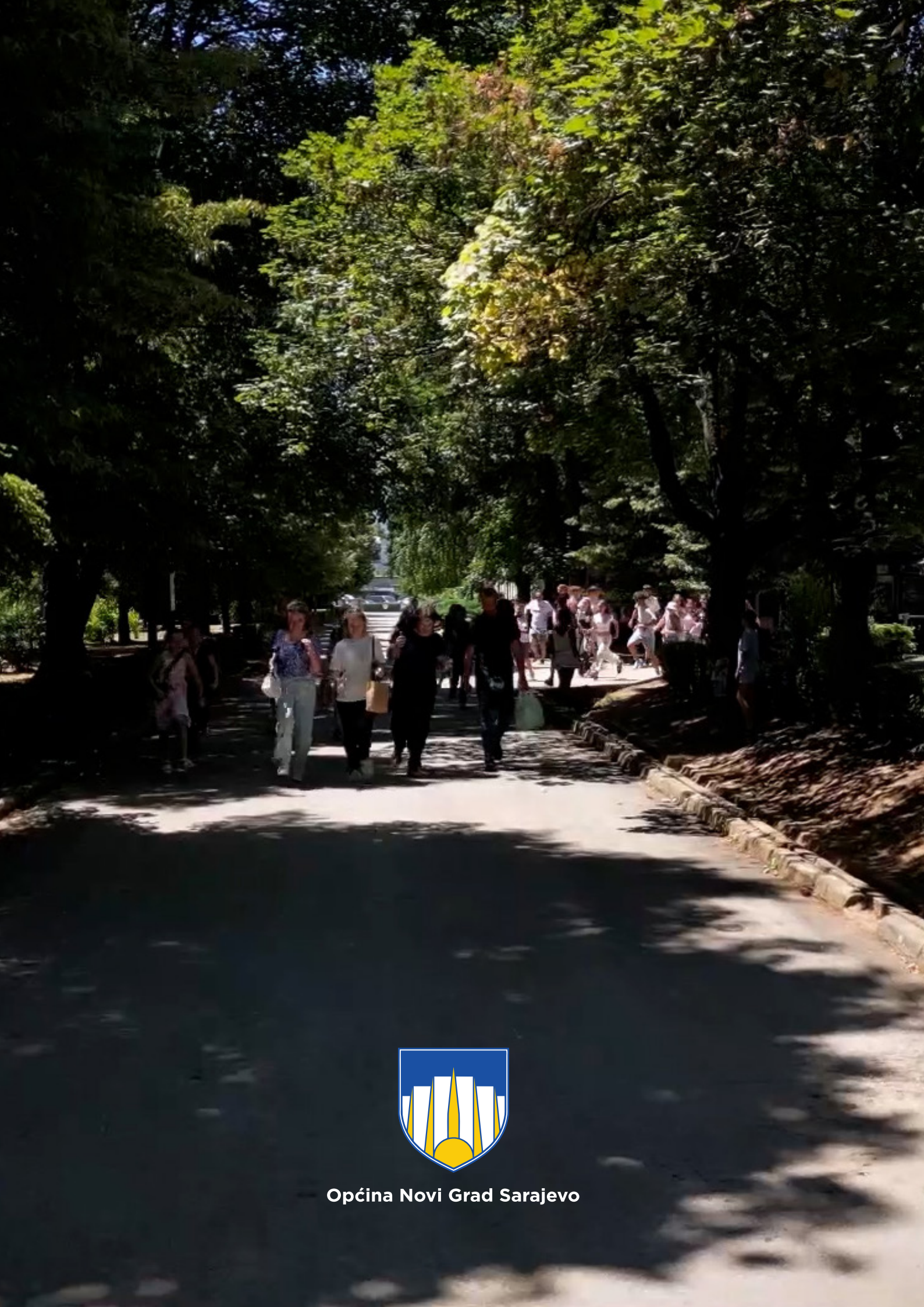
UNDP - United Nations Development Fund

UN-a - Ujedinjenih nacija

zdr. - zdravstvena

ZZS - Zavod za statistiku

Općina Novi Grad Sarajevo

"NAŠA DJECA"
UDRUŽENJE ZA OSTVARIVANJE PRAVA DIJETETA SARAJEVO

AKCIONI PLAN ZA DJECU OPĆINE NOVI GRAD SARAJEVO za 2026. - 2028. godinu